

Ekonomická Univerzita

Dátum exportu: 31.08.2012 10:08

- 1. Václav Mika zvolený za nového šéfa RTVS**
[Téma: Ekonomická univerzita; strategie.sk; 01/08/2012; strategie.sk; Ivan Krasko, TASR]
- 2. Rast cien najmenej zvládajú Bielorusi**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 07/08/2012; s.: 17; HN +; Lukáš Havlík]
- 3. Koho ja nepoznám?**
[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 06/08/2012; 32/2012; s.: 19,20,21,22; Rozhovor; EVA ČOBEJOVÁ, JOZEF MAJCHRÁK]
- 4. Rast cien najmenej zvláda Lukašenko**
[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 07/08/2012; red]
- 5. Rast cien najmenej zvládajú Bielorusi**
[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 07/08/2012; Ekonomika; redakcia]
- 6. Ešte študujem, no chcem ťažšie úlohy**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 09/08/2012; s.: 20; MOJA KARIÉRA; Paulína Nedavašková]
- 7. Som študent, no som pripravený na náročné úlohy**
[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 09/08/2012; Slovensko; Paulína Nedavašková]
- 8. Externisti by mali študovať dlhšie**
[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 19:00; 12/08/2012; Správy STV; z domova; Katarína Tehlárová]
- 9. Okrem predaja PHM nájdete na pumpách najčastejšie predajňu a kompresor**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 12/08/2012; Natankuj - Pohonné látky; Blanka Fuknová]
- 10. Každému sa môže stať, že sa dostane na okraj**
[Téma: Ekonomická univerzita; Zdravotnícke noviny; 09/08/2012; 29/2012; s.: 3; Inzercia; BERTA BLAŽOVÁ]
- 11. SAS má nového obchodného riaditeľa**
[Téma: Ekonomická univerzita; itnews.sk; 13/08/2012; biznis; Tlačový servis PCR]
- 12. SAS má nového obchodného riaditeľa**
[Téma: Ekonomická univerzita; zive.sk; 13/08/2012; tlačové správy; tlačová správa]
- 13. Našou ambíciou nie je spoločnosť vlastniť**
[Téma: Ekonomická univerzita; banky.sk; 15/08/2012; banky.sk; Jozef Ryník]
- 14. Rektori sa dištancovali od ich šéfa**
[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 16/08/2012; s.: 2; Spravodajstvo; Veronika Prušová]
- 15. Niektoré internáty sú opäť drahšie**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 16/08/2012; s.: 19; Moja kariéra; František Kvarda, František Kvarda]
- 16. Internáty sú opäť drahšie**
[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 15/08/2012; František Kvarda]
- 17. Vyjadrenia Libora Vozára rozhnevali rektorov, dištancujú sa**
[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 15/08/2012; Webnoviny.sk; SITA]
- 18. Vieme, koľko stojí bývanie študenta**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 16/08/2012; s.: 18,19; Moja kariéra; redakcia]
- 19. Úroveň vysokoškolského vzdelávania: Od vyjadrení L. Vozára sa rektori dištancujú**
[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 16/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]
- 20. STU sa mihla medzi svetovou špičkou**
[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 18/08/2012; s.: 4; Spravodajstvo; Mária Mihaliková]
- 21. STU sa ocitla medzi svetovou špičkou**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 17/08/2012; Z domova; Mária Mihaliková]
- 22. Medzinárodný kongres regionalistov**
[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 22:00; 21/08/2012; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; z domova; Michal Katuška]
- 23. Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústreďí na regionálny rozvoj**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 21/08/2012; Ekonomika; TASR]
- 24. Fico: Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústreďí na regionálny rozvoj**
[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 21/08/2012; topky.sk; TASR]

25. ERSÁ 2012

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 19:00; 21/08/2012; Správy STV; z domova]

26. Vyťahne ECB zbraň najvyššieho kalibru?

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 21/08/2012; Financie; Kamil Boroš, analytik X-Trade Brokers]

27. Odmeny rektorov slovenských univerzít dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 22/08/2012; Domáce; TASR]

28. Odmeny rektorov dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 22/08/2012; Zo škôl; TASR]

29. Odmeny rektorov dosahujú desaťtisíce eur. Odklepávajú im ich vlastní ľudia

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 22/08/2012; Slovensko; TASR]

30. Byť rektorom sa oplatí. Pozrite sa, aké majú platy a odmeny

[Téma: Ekonomická univerzita; tvnoviny.sk; 22/08/2012; TVnoviny; TASR]

31. Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur, pozrite si ich

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 22/08/2012; Z domova; tasr]

32. Rektori škôl si pekne zarobia. Odmeny v desaťtisícoch eur!

[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 22/08/2012; Aktuality.sk; TASR]

33. TOP 10 odmien rektorov: Hlava Žilinskej univerzity dostala 43 000 eur!

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 22/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]

34. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 24/08/2012; Názory; Rudolf Sivák]

35. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 24/08/2012; s.: 6; Názory a analýzy; Rudolf Sivák]

36. Aké budú mestá v budúcnosti - rozhovor

[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 15:00; 23/08/2012; Správy; z domova; Marek Mašura]

37. Rast ceny ropy

[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 18:00; 24/08/2012; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; zo zahraničia; Tamara Lištiaková]

38. Ján Počiatek: Dial'nice sú dôležité

[Téma: Ekonomická univerzita; SYSTÉMY LOGISTIKY; 23/08/2012; 37/2012; s.: 20,21; ROZHOVOR; JOZEF BREZOVSKÝ]

39. Správne rady. Je potrebné, aby išlo o relevantných ľudí

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 24/08/2012; Slovensko; šao]

40. Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur

[Téma: Ekonomická univerzita; Nitrianske noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 4; SPRAVODAJSTVO; TASR]

41. Rektor UCM patrí medzi najlepšie odmeňovaných

[Téma: Ekonomická univerzita; Trnavské noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; TASR]

42. Štipendium zabezpečí aj 270 eur mesačne

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 30/08/2012; s.: 23; MOJA KARIÉRA; fnk]

43. Verím, že Európa môže byť lídrom sveta

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 31/08/2012; s.: 24; ROZHOVOR; Alžbeta Pňáčková]

44. Verím, že Európa môže byť svetovým lídrom

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 31/08/2012; Víkend; Alžbeta Pňáčková]

45. Externisti by mali študovať dlhšie

[Téma: Rektor EU; STV Jednotka, 19:00; 12/08/2012; Správy STV; z domova; Katarína Tehlárová]

46. Rektori sa dištancovali od ich šéfa

[Téma: Rektor EU; SME; 16/08/2012; s.: 2; Spravodajstvo; Veronika Prušová]

47. Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústreďí na regionálny rozvoj

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 21/08/2012; Ekonomika; TASR]

48. Fico: Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústreďí na regionálny rozvoj

[Téma: Rektor EU; topky.sk; 21/08/2012; topky.sk; TASR]

49. Odmeny rektorov dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 22/08/2012; Zo škôl; TASR]

50. Odmeny rektorov dosahujú desaťtisíce eur. Odklepávajú im ich vlastní ľudia

[Téma: Rektor EU; aktualne.sk; 22/08/2012; Slovensko; TASR]

51. Byť rektorom sa oplatí. Pozrite sa, aké majú platy a odmeny

[Téma: Rektor EU; tvnoviny.sk; 22/08/2012; TVnoviny; TASR]

52. Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur, pozrite si ich

[Téma: Rektor EU; sme.sk; 22/08/2012; Z domova; tasr]

53. Rektori škôl si pekne zarobia. Odmeny v desaťtisícoch eur!

[Téma: Rektor EU; aktuality.sk; 22/08/2012; Aktuality.sk; TASR]

54. TOP 10 odmiem rektorov: Hlava Žilinskej univerzity dostala 43 000 eur!

[Téma: Rektor EU; topky.sk; 22/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]

55. Odmeny rektorov slovenských univerzít dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Rektor EU; pravda.sk; 22/08/2012; Domáce; TASR]

56. LITERATÚRA

[Téma: Rektor EU; Literárny týždenník; 22/08/2012; 27,28/2012; s.: 12,13; Nezaradene; Redakcia]

57. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Rektor EU; hnonline.sk; 24/08/2012; Názory; Rudolf Sivák]

58. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Rektor EU; HN; 24/08/2012; s.: 6; Názory a analýzy; Rudolf Sivák]

59. Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur

[Téma: Rektor EU; Nitrianske noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 4; SPRAVODAJSTVO; TASR]

60. Rektor UCM patrí medzi najlepšie odmeňovaných

[Téma: Rektor EU; Trnavské noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; TASR]

1. Václav Mika zvolený za nového šéfa RTVS

[Téma: Ekonomická univerzita; strategie.sk; 01/08/2012; strategie.sk; Ivan Krasko, TASR]

Pozrite si Mikov životopis a posledný rozhovor, ktorý dal pred zvolením Hospodárskym novinám.

Novým generálnym riaditeľom Rozhlasu a televízie Slovenska sa stal Václav Mika. V tajnej voľbe o tom rozhodli poslanci Národnej rady SR. Za Miku hlasovalo 74 poslancov, za jeho najväčšieho súpera Rezníka iba dvaja. Hlasovalo 95 poslancov.

Na post šéfa RTVS kandidovalo dokopy jedenásť ľudí. Okrem Miku a Rezníka aj Jozef Zima, Štefan Dlugolinský, Ilja Ruppeldt, Ľubomír Belák, Marcel Děkanovský, Marián Herdel, Pavel Jacz, Margita Repková a Marián Ostatník.

Opozícia navrhovala tajnú voľbu a vyčítala koalícii spolitizovanie celého procesu. "Verím tomu, že raz dospejeme a urobíme veľký rez medzi odbornosťou a politickými nomináciami," povedal Igor Matovič z OĽaNO. Predstavitelia koalície oponovali tým, že za súčasný stav je zodpovedný zákon schválený v minulom volebnom období.

Poslanec za OĽaNO Jozef Viskupič sa hneď v úvode parlamentnej schôdze neúspešne pokúsil o zastavenie rokovania dovtedy, kým Ústavný súd SR rozhodne o podaní exšéfy RTVS Miloslavy Zemkovej k jej odvolaniu. Zemkovú parlament odvolal v júni. Dôvodom bolo presvedčenie vládnych poslancov, že sa dopustila porušenia zákona, keď neinformovala Radu RTVS o zámere zverejniť výzvu na predloženie ponúk na prenájom priestorov pre mediálny komplex.

Prečítajte si viac o voľbe nového generálneho riaditeľa RTVS:

Hitparáda exotov kandidujúcich do RTVS

Václav Mika: O čom je jeho projekt RTVS bez bariér

Mika chce v RTVS investigatívu, menej repríz a lepšiu spoluprácu s ČT

Hospodárske noviny: Mika ani Rezník odborníkov nepresvedčili

Kandidáti za šéfa RTVS prezentovali projekty

Životopis: Václav Mika

- narodený 1963, Trenčín

- absolvent **Ekonomickej univerzity v Bratislave** (Fakulta ekonomiky riadenia výrobných odvetví), držiteľ certifikátu z manažmentu na Open University (1994)

- honorárny konzul Mexika

- bývalý externý poradca ministra kultúry pre informačnú politiku a masmédiá

- v súčasnosti konateľ Milestone group

- od 2006 do 2010 generálny riaditeľ TV Markíza

- od 2000 do 2006 generálny riaditeľ Rádia Expres

- od 2004 do 2011 predseda Asociácie nezávislých rozhlasových a televíznych staníc, neskôr čestný člen rady
- od 1998 do 1999 podpredseda Rady STV
- od 1995 do 1998 konateľ Prvej slovenskej mediálnej agentúry
- od 1986 do 1994 rôzne pozície v STV (riaditeľ kancelárie, zástupca ekonomického riaditeľa, štatutár)

Rozhovor, ktorý poskytol nový šéf RTVS pred zvolením Hospodárskym novinám

Vám a Jaroslavovi Rezníkovi dali poslanci pri vypočutí najväčší priestor, cítite sa favoritom voľby? Dostal som veľa otázok a členovia výboru sa dohodli, že ma nechajú ich zodpovedať. Pán Rezník odpovedal ako posledný, asi preto dostal viacej priestoru.

Rokovali ste s poslancami, prípadne s vládnym Smerom-SD o podpore?

Nie, žiadne rozhovory som neabsolvoval. Ak nerátam, že som sa dnes ráno slušne pozdravil s členmi výboru.

Ako by podľa vás mala fungovať televízia?

Jednotka má byť štandardnou plnoformátovou televíziou a Dvojka priestorom pre náročného diváka.

Čo šport?

Šport kanibalizuje Jednotku aj dvojku, skončil by na Trojke. Rozhlas je príjemnejšie sústo, žiadny problém okrem finančnej situácie, má verného poslucháča.

Veľkú diskusiu vyvolal váš návrh na revíziu zamerania Rádia_FM.

Myslím, že už som to vysvetlil. Budem sa snažiť analyzovať, ako rádio uspokojuje svoju cieľovú skupinu, ale čo sa týka obsahu, nepôjde o žiadne experimenty.

Viete si v prípade zvolenia predstaviť spoluprácu s Jaroslavom Rezníkom?

Nedelím žiadne funkcie, nemám na to mandát.

Neobávate sa politických tlakov?

Každý to musí brať ako vážny fenomén. Pochopiteľne, vždy sa každý bojí.

Je z tohto hľadiska voľba v parlamente dobrou voľbou?

Voľba v parlamente nie je veľmi šťastná, ale na druhej strane, sedel som aj v Rade STV, ktorú tiež volia poslanci.

Váš projekt počíta so zmenami legislatívy, budete sa o ne nepriamo usilovať?

Mám ambíciu riadiť televíziu zvnútra, nie zvonka cez legislatívne zmeny.

Chronológia: Voľba generálneho riaditeľa RTVS v roku 2012

26. júna 2012 - Miloslava Zemková skončila vo funkcii generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska. V tajnom hlasovaní o tom rozhodli poslanci Národnej rady SR na návrh parlamentného mediálneho výboru. Za jej odvolanie hlasovalo 82 členov snemovne z 85 prítomných. Proti boli dvaja poslanci, jeden sa zdržal. Opozícia Zemkovú obhajovala. Dôvodom na odvolanie šéfky RTVS bolo, že údajne porušila zákonnú povinnosť písomne informovať Radu RTVS "o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku, predmetom ktorého je plnenie presahujúce sumu 100 000 eur". Podľa mediálneho výboru sa previnila tým, že zverejnila výzvu na verejnú obchodnú súťaž na prenájom priestorov pre mediálny komplex skôr, ako o tomto zámere informovala Radu RTVS. Zemková sa preto obrátila na súd. Tvrdila, že informovaním Rady RTVS by zmarila súťaž.

9. júla 2012 - Ústavný súd SR na svojom neverejnom zasadnutí senátu odmietol sťažnosť odvolanej generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska Miloslavy Zemkovej pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Zemková namietala porušenie základných práv v súvislosti s jej zosadením z funkcie.

11. júla 2012 - Miloslava Zemková sa znova obrátila na Ústavný súd SR so sťažnosťou. Exšéfka RTVS tak urobila po tom, čo jej prvú sťažnosť senát zamietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

17. júla 2012 - Prihlášky do voľby na post generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska doručili do uzávierky mediálnemu výboru parlamentu jedenásť kandidátov - Ľubomír Belák, Marcel Děkanovský, Marián Herdel, Pavel Jacz, Václav Mika, Margita Repková, Jaroslav Rezník, Ilja Ruppeldt, Jozef Zima, Štefan Dlugolinský a Marián Ostatník. Formálne podmienky, aby mohli postúpiť na verejné vypočutie, splnili Ľubomír Belák, Marcel Děkanovský, Marián Herdel, Pavel Jacz, Václav Mika, Margita Repková, Jaroslav Rezník, Jozef Zima a Marián Ostatník. Dlugolinský a Ruppeldt boli vyzvaní, aby chýbajúce

dokumenty doplnili do termínu vypočutia.

30. júla 2012 - Poslanci parlamentného výboru pre kultúru a médiá vypočuli všetkých jedenásť uchádzačov, ktorí sa prihlásili do súťaže o post generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska. Ako prvý svoj projekt rozvoja a riadenia verejnoprávneho média predstavil na základe vyžrebovaného poradia Jozef Zima. Na prezentáciu mali uchádzači desať minút. Následne mali poslanci rovnaký čas, aby kandidátovi adresovali dodatočné otázky. Verejné vypočúvanie kandidátov prebiehalo na pôde historickej budovy parlamentu.

[Späť na obsah](#)

2. Rast cien najmenej zvládajú Bielorusi

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 07/08/2012; s.: 17; HN +; Lukáš Havlík]

V roku 2011 vzrástli ceny v Bielorusku najviac na svete - o viac ako polovicu. Príčinou bola devalvácia rubľa.

V projekte HN+ vám každý deň prinášame analýzy, rozhovory, rebríčky a profily najdôležitejších ľudí z biznisu. Každý utorok vás zorientujeme medzi najväčšími hráčmi v biznise v Rebríčkoch HN.

Bratislava - Zvyšovanie cien, ktoré od vlaňajška zasahuje všetky kúty sveta, najviac bolí Bielorusov. Centrálne riadená ekonomika pod vedením autoritatívneho prezidenta Alexandra Lukašenka dopláca na nízku konkurencieschopnosť. V mnohých oblastiach je odkázaná na dovoz a nie je schopná presadiť sa so svojou produkciou v zahraničí. „Základom problémov v Bielorusku bol neutržateľný deficit bežného účtu platobnej bilancie, ktorý v spojení s umelým centrálnym určeným kurzom domácej meny na jar vyústil do vážnej menovej krízy," vraví docent **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Tomáš Dudáš.

Kvôli voľbám

Problémy Bieloruska prehĺbili aj prezidentské voľby v decembri 2010. Aby sa Lukašenko udržal v kresle, zvyšoval mzdy či zabezpečil lacné úvery. Výsledkom bola májová devalvácia bieloruského rubľa. Ešte v apríli 2011 mal jeden americký dolár hodnotu 3-tisíc rubľov. V júni to už bolo 5-tisíc a v novembri 8 500. „Masívna devalvácia pomohla znížiť neutržateľne vysoký deficit bežného účtu," hodnotí Juraj Valachy, analytik Tatra banky. Každá minca má však dve strany. „Devalvácia oficiálneho kurzu rubľa viedla k rastu cien dovozov, Bielorusko si tak infláciu doviezlo," tvrdí Lubomír Spousta, analytik Saxo Bank. Odpoveďou Lukašenka bolo prudké zvýšenie úrokovej miery centrálnou bankou. „Chýbajúce zdroje zahraničnej meny boli doplnené predajom štátnych aktív, napríklad ruský Gazprom získal úplnú kontrolu nad bieloruskou sieťou plynovodov," vraví Dudáš. Ďalším opatrením bolo zvýšenie nominálnych platov vo verejnom sektore. Bielorusi si aspoň na papieri prílepšili až o dve tretiny. „Administratívne zvýšenie platov, samozrejme, vytvorilo ďalšie inflačné tlaky v dôsledku rastu dopytu po tovaroch a službách," hovorí Spousta. Výsledkom vysokej inflácie bolo zníženie kúpnej sily domácností. „V najhoršej situácii boli občania závislí od štátnych dávok ako dôchodcovia, nezamestnaní a ďalší, ktorým vláda nedokázala výraznejšie pomôcť," vraví Dudáš. Opatrenia vlády čiastočne zabrali, začiatkom tohto roka sa začal rast cien spomaľovať a centrálna banka znížila úrokovú mieru na 39 percent. Pomáha aj zahraničná finančná pomoc, najmä Euroázijského hospodárskeho spoločenstva. Podľa Valachyho je však krajina závislá od pomoci. „Preto pokiaľ vláda nebude schopná zmeniť fungovanie ekonomiky a obnoviť dôveru v rubel, príde ďalšie oslabovanie meny," vraví Valachy. Bielorusko oznámilo plány na ďalšiu rapidnú devalváciu. Agentúra Moody's očakáva 30-percentnú infláciu, MMF viac ako 60-percentnú.

Problémy mali ďalší lídri

S vysokým rastom cien museli bojovať aj ďalšie autoritárske štáty ako Venezuela a Irán, ktoré sa v rebríčku inflácie umiestnili na treťom a štvrtom mieste. Spoločným problémom oboch štátov je, že okrem ropného sektora sú ich ekonomiky málo konkurencieschopné. Príčiny inflácie sú už odlišné. „Socialistická Venezuela využíva rastúce príjmy z ropy na znárodňovanie ekonomiky a sociálne programy. Táto fiškálna expanzia je najdôležitejším inflačným tlakom," myslí si Spousta. Problémom Iránu sú medzinárodné sankcie. Tie zdražujú dovoz, čo spolu so stratou hodnoty iránskeho rialu zvyšuje infláciu. Vonkajšie ekonomické problémy oboch štátov sa veľmi rýchlo prenášajú do domácej ekonomiky. „Navyše, ani jeden z menovaných štátov nemá totálnu kontrolu nad hospodárstvom a nedokáže preto regulovať ceny. V minulom roku ťahali infláciu po celom svete smerom hore najmä drahšie potraviny. Zaostalejšie krajiny sa práve s týmto problémom vyrovnávajú horšie ako vyspelejšie. Napríklad u nás je váha potravín v spotrebnom koši zhruba 18 percent, v chudobných krajinách to môže byť až 50 percent. „Pokiaľ sú niektoré tovary drahšie, autoritatívne režimy sa snažia zmraziť ich cenu, čo vedie k nedostatku tovaru alebo obchodovaniu na čiernom trhu. Po určitom čase nastáva chronický nedostatok tovaru, umelá cena sa rozpadá a dochádza k skokovému nárastu jeho ceny," uzatvára Valachy.

Najrýchlejší rast cien vo svete za rok 2011 (v %, medziročne)

1. Bielorusko 52,4
2. Etiópia 33,2
3. Venezuela 27,6
4. Irán 22,5
5. Argentína 22,0
6. Eritrea 20,0
7. Jemen 20,0
8. Surinam 19,5
9. Vietnam 18,6
10. Sierra Leone 18,0

Top 10 v Európe

- Bielorusko 52,4
- Ukrajina 9,0
- Rusko 8,9
- Kosovo 8,3
- Turecko 7,8
- Moldavsko 7,6
- Srbsko 7,0
- Estónsko 5,1
- V. Británia 4,6
- Lotyšsko 4,3
11. Slovensko 4,0
 123. miesto Slovensko 4,0 %

Chýbajúce zdroje zahraničnej meny boli (v Bielorusku) doplnené predajom štátnych aktív. Tomáš Dudáš, docent **Ekonomickej univerzity v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

3. Koho ja nepoznám?

[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 06/08/2012; 32/2012; s.: 19,20,21,22; Rozhovor; EVA ČOBEJOVÁ, JOZEF MAJCHRÁK]

V kancelárii šéfa RTVS pod pyramídou sa ešte cítil neisto. Nebol ešte udomácnení, lebo v nej úradoval len pár hodín, keď sme sa s ním rozprávali o tom, prečo verí v budúcnosť verejnoprávnych médií. Václav Mika.

EVA ČOBEJOVÁ, JOZEF MAJCHRÁK

.pred chvíľou z vašej kancelárie vyšla bývalá riaditeľka Miloslava Zemková. O čom ste viedli Teč?

Bolo to štandardné odovzdávanie funkcie. Bol to taký vzájomný obsahový report a vysvetlenie si

situácie. Nieкто končí, nieкто začína.

.má ná vás pani Zemková ťažké srdce, keďže jej odvolanie ešte bude riešiť Ústavný súd?

Nie, bolo to veľmi fajn.

.bola Miloslava Zemková dobrou riaditeľkou?

Z pohľadu, ako dnes ekonomicky vyzerá RTVS, tak to naozaj nie je tragédia. Naopak, je na čo nadviazať. Ja som však vo svojom projekte uviedol, že koncepcia riadenia ekonomiky a hospodárenia nie je koncepciou riadenia verejnoprávných médií. V tejto oblasti si trúfam ponúknuť viac.

.ponúknete pani Zemkovej prácu?

Môj projekt nie je projekt pani Zemkovej, to znamená, že je ťažké očakávať, že jej ponúknem prácu. Ona predsa nebude pracovať na projekte, ktorý nie je jej projektom.

.ten váš je diametrálne odlišný?

Nie je to nič revolučné a na to dobré z predchádzajúceho projektu môj projekt aj nadviaže, ale najmä priority v programe má niekde inde. V tomto smere preto logicky nemôže existovať kontinuita.

.my sme už veľkí skeptici, čo sa týka verejnoprávnej televízie. Ale aj vy ste vo svojom projekte napísali, že je to takmer šialenstvo ísť dnes do verejnoprávneho média. Naozaj veríte, že na Slovensku verejnoprávna televízia prežije?

Dajte mi šancu byť vizionárom. (Úsmev.) Teraz som si naštudoval dosť veľa agendy okolo verejnoprávnosti, najmä v Európe, lebo americký model je úplne odlišný, hoci funkčný. A tá nová optika mi pomohla.

.v čom?

Okrem vecí, ktoré sa dajú dať na papier a dobre vyzerajú - ako napríklad, že verejnoprávny sektor je nezastupiteľný a privátne médiá ho žiadnym spôsobom nezastupujú a že čím menší národ, tým významnejšie sú verejnoprávne médiá, okrem toho som zistil aj inú vec: tá skepsa, ktorá tu pred rokmi bola v postoji k verejnoprávnosti, sa obrátila iným smerom. Možno to súvisí s dynamikou vývoja nových médií. A možno aj finančné problémy mnohých krajín obracajú pozornosť verejnosti trochu iným smerom.

.kam?

K iným typom hodnôt, ako ponúka trh. Pravdepodobne je to aj tým, že aj vlády sa oveľa ochranárskejšie správajú k vlastnému trhu, k svojim kultúrnym záujmom, vlastným hodnotám, ako aj záujmovým skupinám a minoritám.

.povedzme pred piatimi rokmi to tak nebolo?

Tá skepsa bola oveľa väčšia. Ja som bol dokonca presadzovateľom polemiky o budúcnosti verejnoprávných médií. Nie žeby som presadzoval ich zánik, ale prijímal som tú polemiku ako legitímnu tému.

.ako riaditeľ silnej súkromnej televízie ste ako vnímali verejnoprávnu konkurenciu?

Prvé obdobie bola ešte Slovenská televízia vážnym konkurentom, z pohľadu programingu a trendov na trhu sme najprv brali rovnako vážne JOJ aj STV Tá nižšia vážnosť verejnoprávnej televízie prišla s jej nižšou mediálnou výkonnosťou a zmätkom, ktorý tam nastal.

.čo spôsobilo tú nižšiu vážnosť?

Keď nemáte diváka, nie ste validní.

.prečo STV stratila diváka?

To je jednoduchý problém. Celý princíp televízneho programingu je o vernosti diváka, o návykoch. Keď divák nemá svoje formáty, kde je nejaký vernostný koeficient, a keď tá televízia nemá štruktúru, ktorá

obsahovo niečo dáva, tak to nefunguje.

.a prečo to teda nefungovalo v STV?

Lebo každý riaditeľ, čo prišiel, všetko zničil, čo sa týka programingu. Aj personálna kontinuita bola minimálna. Ak sa teraz hovorí o nejakej mediálnej misii, tak to musia byť roky.

.koľko rokov minimálne potrebujete?

Niektro si myslí, že keď nastúpi nový riaditeľ 2. augusta, tak jesenná sezóna je už pod jeho kontrolou. To je nezmysel. Televízny proces má presnú časovú následnosť. To znamená, veci, ktoré sa týkajú tvorivej činnosti, potrebujú minimálne rok. Keď chcete ovplyvniť formáty sezóny, potrebujete ich pripraviť minimálne jednu sezónu dopredu. Inak to nejde. To sú termíny, ktoré sú kapacitne, ľudsky, termínovo aj finančne limitované.

.pred rokom a pol sme hovorili s Miloslavou Zemkovou a Ľubošom Machajom, ktorí nám vysvetľovali, že potrebujú minimálne rok, aby niečo zmenili v programe. Veľa času na to nemali.

Ja som to už niekde povedal a zopakujem to: Z hľadiska programu sa nedá ich pôsobenie vôbec hodnotiť, lebo je to voči nim nespravodlivé.

.kto za tú dlhodobú mizériu STV môže? Nie náhodou politici?

Aj riaditelia sa o to zaslúžili. Asi rovnakou mierou ako politici.

.tých riaditeľov predsa vyberali politici.

Áno.

.a vy teraz budete prvý riaditeľ, ktorého síce tiež vybrali politici, ale ktorý to zmení. Trúfate si na to?

Trúfam, ale neviem, či to ustojím.

vrátia sa na obrazovku investigatívne programy?

To je ďalší problém, na ktorý som hneď narazil aj tu. Súvisí s vymožitelnosťou práva na Slovensku. Keď vás zažaluje desať subjektov a môžete na súdoch prehrať jeden a pol milióna eur, tak to neustojí žiadny manažér. V Markíze to bol definitívny klinec do truhličky Paľby. Reportéri nemajú taký dramatický problém, ako ho mala Palba, ale tiež ho majú. Prechádzal som si už aj právnu agendu a narazil som na tento problém. Sú to právne konzekvencie, ktoré sú finančné, a každý manažér si ich musí vyhodnotiť, nemôže ich obchádzať.

.budete mať ľudí, s ktorými budete môcť urobiť lepšiu televíziu?

To je pre mňa dôležitý fenomén - s kým vôbec na trhu pracovať. Je veľmi málo profesionálov, ktorí nielenže nepodliehajú tlaku politikov, ale sú aj dobrí remeselníci. V médiách pracuje pár ľudí, a keď stratíte človeka, tak ho nemáte kým nahradiť. Tu lavička náhradníkov neexistuje, to je môj obľúbený výraz. Ľudí, ktorí sú schopní na obrazovku urobiť dobrý príspevok, nie je veľa, a tak si ich televízie preberajú. Televízna prax je iná ako rozhlasová. A televízia má ešte jedno špecifikum - technologické. To, čo je dnes v STV, to je iné storočie.

.špekuluje sa, že niektorí ľudia, ktorí s vami v Markíze pracovali, prídu teraz do STV. Ale bude sa im chcieť ísť do „iného storočia“?

Je to pravdepodobné, ale nie je to zatiaľ dohodnuté. Viackrát som dostal otázku, či ľudia z komerčných televízií môžu robiť pre verejnoprávne médiá.

.čo ste odpovedali?

Samozrejme, že môžu. Lebo profesionál, keď má zadanie, urobí to dobre. Tak ako scenárista môže napísať špičkový scenár, ktorý dostane všetky ceny, a napíše aj scenár pre komerčnú vec, za ktorú sa môže aj hanbiť. Profesionál robí podľa zadania, preto sa toho vôbec nebojím.

.takže chcete ľudí zo súkromných televízií?

Chcem, ale samozrejme sú limity, ktoré nie sú len finančné.

.čo dnes STV najviac chýba - okrem diváka?

Obrázok. Ja som mal šťastie a dostal som vynikajúce know.how, čo televíziu predáva. Primárne však verejnoprávna televízia nie je o honbe za divákom, ale o kvalite. Ale bez diváka je kvalita zbytoč. ná. Verejnoprávna televízia má problém sledovať trendy, má zlý obrázok, formátovo je to zle nastavené, a forma dnes predáva ako prvá. Keď nie je dobre nastavená forma, obsah sa stratí. STV je technologicky úplne poddimenzovaná, nevieme spracovať príspe. vok za taký čas, aký si vyžaduje dynamika doby. To sú fenomény, ktoré keď nevyriešite, tak sa ani obsahovo nikam neposuniete. Ak sa televízia formou nevyrovná tomu, čo trh ponúka, tak to naše úsilie bude márne.

.nebudete súkromným televíziám konkurovať ich zbraňami? Teda takými lepšími reality šou?

Ja viem, čo je pre komerčnú televíziu nevyhnutnosťou a čo je pre verejnoprávnu televíziu akceptovateľné. Reality šou je presne tá hranica, ktorá je bez diskusie.

.teda ju nepustíte do STV?

Akých ľudí chcú ľudia vidieť na obrazovke? Pekných ľudí, za. ujímavých ľudí alebo bizarných ľudí. Tá tretia kategória nepatrí do verejnoprávnej televízie.

.takže uvidíme len pekných a zaujímavých?

To zjednodušujem. Keď sa ma pýtajú na reality šou, mám sve. domie čisté, za môjho riaditeľa. vania nešla v Markíze ani jedna reality šou, išla iba Nevesta pre milionára, a to nebola typická reality šou.

.išli predsa Mojsejovci.

To bola zmluva, ktorá dobie. hala a ktorú sme potom skonči. li zo dňa na deň. Išlo aj Let's Dan. ce, ale to je formát BBC. Aj Ordi. náciaje formát, ktorý by sa uživil vo verejnoprávnej televízii. Ne. hovorím, že presne takou for. mou a určite nie tou poslednou sériou, ale je to formát, ktorý znesie kritériá rodinného dra. matického seriálu.

.prečo ste dali v Markíze výpo. ved'?

Dal som záväzok, že o tom ne. budem hovoriť. Nechám si to ako také malé tajomstvo.

.nie je zvláštne, že bývalý riaditeľ Novy Petr Dvořák je dnes riadi. telom Českej televízie a bývalý riaditeľ Markízy je riaditeľom RTVS?

Nie je to zvláštne. Nie je to ani dohodnutá stratégia, ale tak to vy. šlo. Petr odišiel v tom istom mesiaci, keď som odišiel aj ja. Ale pozí. cia v Českej televízii sa uvoľnila skôr, on mal tú ambíciu, hoci tiež boli tlaky proti nemu z istých kruhov. A ja som zažil tú istú situáciu.

.ste v kontakte?

Samozrejme. Navzájom sme si aj konzultovali svoje projekty.

.prečo CME vadí, že bývalí šéfovia ich televízií idú do verejnopráv. nych médií?

Nemôžem hovoriť za CME, ale zoberte si len kontext trhu.

.je pre nich problém, že poznáte súkromné televízie zvnútra?

Môžu to byť dva faktory: jeden môže byť konkurenčný.

.že vezmete z ich televízií šikovných ľudí? Áno.

.a druhý faktor?

O tom by som nechcel hovoriť.

.nie je to fungovanie firmy Pro Media, ktorá vyrábala pre STV ne. úspešnú reality šou 9.A.?

Nechcem o tom hovoriť. Mám pocit, že CME nie je príjemné, že Petr Dvořák aj ja sme šéfmi verejnoprávnych médií, a môžu mať na to svoje dôvody.

hovorilo sa, že ste boli kandidátom tej časti Smeru okolo Roberta Kaliňáka a Mareka Maďariča.

No hovorilo sa to.

je to pravda?

(Úsmev.) Ja to tak nemôžem posúdiť. Tykám si s aspoň štyrmi ministrami - dvoch ste menovali, jedným z ďalších je minister za hraničia, ale bolo to ešte pred ich politickou kariérou.

.v médiách sa pisalo aj o vašich blízkych vzťahoch s Miroslavom Výbohom, najvplyvnejším oligarchom v pozadí Smeru. Poznáte sa?

Poznáme sa. Ale pravda je taká, že koho ja nepoznám? (Úsmev.)

pomohla vám známosť s týmto vplyvným mužom?

Myslím si, že ani nie. Poznám oveľa viac ľudí z biznisu ako z po. litiky. Súvisí to s tým, v akých kruhoch som sa pohyboval. Napo. kon, bol som aktívny aj v podnikateľských združeníach.

.aký máte vzťah k Smeru?

So stranou sa nedá mať vzťah. (Smiech.) Nikdy som nebol kon. frontovaný s tým, či som si osvo. jil program nejakej politickej strany.

.kam patríte ideovo?

To neriešim. Rodinnou anam. nézou som niekde inde, ako je ľavica. Môj otec bol začiatkom päťdesiatych rokov zavretý. Úprimne povedané: je dosť di. skutabilné, čo je dnes na Slo. vensku pravica a čo ľavica. Na to by som si dal pozor, lebo ten prienik je dosť problematický.

.poznáte veľa ľudí, najmä z biznisu. Ste teda pripravený na to, že teraz za vami prídu všelij. kí lobisti, ktorí si budú chcieť do STV pretlačiť svoj program, tech. niku, technológie, možno aj ľu. dí?

Áno, to nebude ľahké. Za tých desať rokov v súkromných mé. diách som sa obrnil, ale pravda je taká, že verejnoprávna televí. zia je takýmto tlakom oveľa viac vystavená. No dovolím si tvrdiť, že som zorientovaný na trhu, keďže som v Markíze podpisov. val každú zmluvu, každú objednávku. Viem, koľko čo stojí,

.nikto vám teda nemôže vnútiť predražený produkt?

Môže sa o to pokúsiť, ale prísť za mnou s nejakou bizarnou po. nukou by bolo neslušné.

.budete rozhodovať približne o troch miliardách korún, čo je za. ujímavý balík peňazí.

Áno, ale reálne budem rozhodovať len o tretine tejto sumy. Ten priestor nie je taký veľký, ako vyzerá. A ak RTVS nemá byť v strate a má priniesť aj nejaký programový progres, tak budeme musieť šetriť.

koncesionárske poplatky zostanú zachované?

S tým počítam,

.budú sa aj zvyšovať?

Je pravda, že všade v Európe sa tieto poplatky valorizujú. Ľah. šie by sa to však presadzovalo, keby televízia urobila aspoň drob. ný, ale viditeľný pokrok. V situácii, ak by sme zle hospodárili a ne. ponúkali zaujímavý program, sa mi nezdá príliš šťastné žiadať koncesionára, aby platil viac.

.je jasné, že lepší program nemôže byť už na jeseň, ale možno už na jeseň by mohlo byť lepšie spravodajstvo. Dá sa to?

Dá sa to, ale treba vyriešiť niektoré technologické limity. Keď dostanete príspevok o pol šiestej a potrebujete hodinu na to, aby ste ho spracovali, tak budete na trhu posledný s každou informáciou. Druhý limit je ľudský. Keď nemáte aspoň časť najlepších profíkov na trhu, tak to nezvládnete. Potom je dôležité aj to, ako to spravodajstvo dokážete divákovi predávať. RTVS stále ponúka v mnohých oblastiach najviac informácií, ale nedokáže ich predať. Divák je pasívny, tú odlišnosť mu musíte vedieť predať. Preto má marketing takú dôležitú úlohu.

.bývalý riaditeľ STV Richard Rybníček povedal, že verejnoprávnej televízii by stačilo iba čítané

spravodajstvo.

(Smiech.) Riša poznám, ale neviem, čo tým sledoval.

.v súvislosti so spravodajstvom sa vždy hovorí aj o politických tlakoch. Dá sa to vôbec zmeniť?

Túto tému považujem za mimoriadne preceňovanú. Politika je dnes niekde inde ako za Mečiara. Dnes už politici vedia, že prvoplánové promo je kontraproduktívne. Viem o konkrétnych situáciách, keď sa niektorí šéfredaktori a riaditelia chceli aktívne zapáčiť a urobili veci, z ktorých boli dotknutí politici zhrození. Diváci to už vedia čítať a politici dnes potrebujú sofistikovanejšie služby, nie takéto prvoplánové. Už to nefunguje tak, že niekto vám povie: Toto odvysielaš, musím tam byť vidieť a podobne.

.skôr niekto povie: Toto tam nedáš.

Dobre, ale na to sa tiež vždy príde. Spravodajstvo nie je jeden človek. Poviem to možno tvrdo, ale spravodajstvo STV má dnes takú slabú kredibilitu a výkonnosť, že kto by sa ho vôbec namáhal ovplyvňovať? Problém bude, až keď si tú kredibilitu získa. Dnes už politici vedia, v akej televízii má význam byť. Nie nadarmo bolo posledné kolo politických diskusií pred nedávnymi voľbami v úplne inej televízii, ako je RTVS. V Markíze na mňa boli oveľa väčšie tlaky, ako očakávam v RTVS.

.keď ste boli na čele Markízy, tak v niektorých reláciách bol nadštandardne často šéf Najvyššieho súdu Štefan Harabin. Prečo?

Pán predseda má rád televíziu a bolo celkom zaujímavé, keď sa objavil v Smotánke či u Juraja Mokrého. Potom sa to nejako udomácnilo a možno sa to trochu vymklo spod kontroly. Za to môžem zobrať zodpovednosť. Spravodajstva sa to však určite netýkalo.

.hovoríte, že verejnoprávna televízia je dnes politicky nezaujímavá. Hovoríte tiež, že veľká časť divákov je už otrávená z programu komerčných televízií. Znamená to, že ste v lepšej situácii ako vaši predchodcovia?

Pokiaľ ide o politické tlaky, tak kvôli tomu určite zle nespávam. Platí však, že keby Markíza a Jojka ponúkali bohatšiu škálu programov, ako je to teraz, tak by pre verejnoprávnu televíziu nebol veľký priestor na trhu. Dnes však trendy na trhu vytvárajú pre RTVS pomerne slušný priestor. Komerčné televízie sa dnes vzdávajú programovo bohatých formátov. A tu vidím priestor.

.nestačil by verejnoprávnej televízii jeden kanál?

Je to vylúčené.

.prečo?

Pretože existuje taký typ programu, ktorý neponúka nikto iný, iba verejnoprávna televízia. Máme programy pre menšiny, náročného diváka, pre deti, vzdelávacie programy. To sa nedá vtesnať na jeden kanál. Všade na svete máte vo verejnoprávnej televízii jeden plnoformátový kanál pre univerzálny diváka, potom druhý pre náročného diváka, tretí pre šport, ďalší spravodajsky a tak ďalej - podľa bohatosti trhu. Ten model je vymyslený. Problém u nás je, že tento model nie je naplnený obsahom. Pre to však netreba meniť osvedčenú štruktúru.

.otázne je, či máme na to, aby sme ju naplnili kvalitným programom.

Ak by mal jeden okruh obsiahnuť celé programové spektrum, o ktorom som hovoril, tak by to nebolo lacnejšie. Musíte tiež kopírovať životný štýl. Neponúknete vzdelávanie o jedenástej v noci a program pre menšiny o tretej ráno.

.vy ste rozpútali diskusiu zmienkou o slabej výkonnosti Rádia FM. Aká bude jeho budúcnosť?

Nikde som nenapísal, že chcem zrušiť Rádio FM. Tento typ formátu pre mladého náročného poslucháča je pre verejnoprávny rozhlas úplne adekvátny. Potrebujem si však zanalyzovať, či Rádio FM nemá pri existujúcom pokrytí na viac. Či netreba urobiť zmeny, aby si z cieľovej skupiny dokázalo odkrojiť väčší podiel. Moja hlavná pozornosť sa však bude sústreďovať na televíziu.

.znamená to, že rozhlas je na tom dobre?

V hierarchii naliehavosti riešení je televízia na prvom mieste. Rozhlasu by nejaké unáhlené riešenia mohli len poškodiť.

.vo svojom projekte píšete, že riadenie RTVS považujete za svoju poslednú profesionálnu výzvu, pretože v médiach ste už veľa dosiahli. Mnohí ľudia v tejto funkcii však v minulosti narazili, a nebolo to práve svetlé miesto v ich kariére. Rátate s tým, že to môže dopadnúť aj zle?

Ja si už môžem dovoliť aj trochu naraziť. Konečne. (Smiech.)

.čiže ste pripravený aj na neúspech?

Samozrejme, že by som to bral ako svoje osobné zlyhanie. Som však na tom ekonomicky tak, že môžem ísť aj do rizika. Ak si potom nenájdem zamestnanie, tak to prežijem.

.o vás sa hovorilo, že už ste dosiahli v médiach takmer všetko, že už tu pre vás nie je výzva. Prečo ste do toho išli?

Bol som v situácii, že som sa rozhodoval, čo ďalej. Mal som nejaké možnosti aj v zahraničí, ale pre RTVS som mal silnú podporu aj doma. Oveľa väčšiu ako pri mojom pôsobení v Markíze. S manželkou sme sa totiž zoznámili v Slovenskej televízii.

.je RTVS väčšia manažérska výzva ako Markíza?

Je to iná výzva. Komerčná televízia je o dennom výkone, o ratingoch. Je to ako mliekareň. Vyrobíte, predáte. Ak nie, tak vám to skysne na sklade. Pokiaľ ide o program, tak je to zabehnutý systém, kde nie je možnosť na väčšiu improvizáciu.

.takže trochu nuda.

Verejnoprávna televízia dáva oveľa väčší priestor na kreatívnu tvorbu vecí. Zároveň je to oveľa väčšie riziko.

.čo budete pokladať za úspech, keď budete z RTVS odchádzať?

Ak si ľudia povedia: Mohlo to byť aj lepšie, ale niečo sa v tej televízii predsa len pohlo dopredu.

Prísť za mnou s nejakou bizarnou ponukou by bolo neslušné.

Dnes už politici vedia, že prvoplánové promo je kontraproduktívne.

VÁCLAV MIKA/Narodil sa v roku 1963 v Trenčíne. Vyštudoval Fakultu ekonomiky riadenia výrobných odvetví na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Od roku 1986 do roku 1994 pracoval v Slovenskej televízii, potom pôsobil vo firme Prvá slovenská mediálna agentúra. V roku 2000 spoluzakladal Rádio Expres a bol jeho generálnym riaditeľom. V rokoch 2006-2010 bol generálnym riaditeľom Markízy. Niekoľko rokov bol tiež predsedom Asociácie nezávislých rozhlasových a televíznych staníc. Potom pôsobil vo vlastnej mediálnej firme Milestone group. Je honorárnym konzulom Mexika.

[Späť na obsah](#)

4. Rast cien najmenej zvláda Lukašenko

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 07/08/2012; red]

V roku 2011 vzrástli ceny v Bielorusku o viac ako polovicu. Príčinou bola devalvácia rubľa.

Zvyšovanie cien, ktoré od vlašajška zasahuje všetky kúty sveta, najviac bolí Bielorusov. Centrálna riadená ekonomika pod vedením autoritatívneho prezidenta Alexandra Lukašenka dopláca na nízku konkurencieschopnosť. V mnohých oblastiach je odkázaná na dovoz a nie je schopná presadiť sa so svojou produkciou v zahraničí. "Základom problémov v Bielorusku bol neudržateľný deficit bežného účtu platobnej bilancie, ktorý v spojení s umelým centrálnou určeným kurzom domácej meny na jar vyústil do vážnej menovej krízy," vraví Tomáš Dudáš z **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Kvôli voľbám

Problémy Bieloruska prehĺbili aj prezidentské voľby v decembri 2010. Aby sa Lukašenko udržal v kresle, zvyšoval mzdy či zabezpečil lacné úvery. Výsledkom bola májová devalvácia bieloruského rubľa. Ešte v apríli 2011 mal jeden americký dolár hodnotu 3-tisíc rubľov. V júni to už bolo 5-tisíc a v novembri 8 500. "Masívna devalvácia pomohla znížiť neudržateľne vysoký deficit bežného účtu," hodnotí Juraj Valachy, analytik Tatra banky. Každá minca má však dve strany. "Devalvácia oficiálneho kurzu rubľa viedla k rastu cien dovozov, Bielorusko si tak infláciu doviezlo," tvrdí Lubomír Spousta, analytik Saxo Bank.

Odpoveďou Lukašenka bolo prudké zvýšenie úrokovej miery centrálnou bankou. "Chýbajúce zdroje zahraničnej meny boli doplnené predajom štátnych aktív, napríklad ruský Gazprom získal úplnú kontrolu nad bieloruskou sieťou plynovodov," vraví Dudáš.

Ďalším opatrením bolo zvýšenie nominálnych plátov vo verejnom sektore. Bielorusi si aspoň na papieri prilepšili až o dve tretiny.

"Administratívne zvýšenie plátov, samozrejme, vytvorilo ďalšie inflačné tlaky v dôsledku rastu dopytu po tovaroch a službách," hovorí Spousta. Výsledkom vysokej inflácie bolo zníženie kúpnej sily domácností. "V najhoršej situácii boli občania závislí od štátnych dávok ako dôchodcovia, nezamestnaní a ďalší, ktorým vláda nedokázala výraznejšie pomôcť," vraví Dudáš.

Opatrenia vlády čiastočne zabrali, začiatkom tohto roka sa začal rast cien spomaľovať a centrálna banka znížila úrokovú mieru na 39 percent.

Pomáha aj zahraničná finančná pomoc, najmä Euroázijského hospodárskeho spoločenstva, na ktorého čele je Rusko. Podľa Valachyho je však Lukašenko závislý na pomoci. "Preto pokiaľ vláda nebude schopná zmeniť fungovanie ekonomiky a obnoviť dôveru v rubľ, príde ďalšie oslabovanie meny," vraví Valachy. Bielorusko minulý týždeň oznámilo plány na ďalšiu devalváciu, tentoraz o 80 percent. Inflácia by sa tak mala stále udržať na vysokej úrovni. Odhady sa výrazne líšia, agentúra Moody's očakáva 30 percent, MMF viac ako 60 percent.

Problémy mali ďalší lídri

S vysokým rastom cien museli bojovať aj ďalšie autoritárske štáty ako Venezuela a Irán, ktoré sa v rebríčku inflácie umiestnili na treťom a štvrtom mieste. Spoločným problémom oboch štátov je, že okrem ropného sektora sú ich ekonomiky málo konkurencieschopné. Príčiny inflácie sú už odlišné.

"Socialistická Venezuela využíva rastúce príjmy z ropy na znárodňovanie ekonomiky a sociálne programy. Táto fiškálna expanzia je najdôležitejším inflačným tlakom," myslí si Spousta.

Problémom Iránu sú medzinárodné sankcie. Tie zdražujú dovoz, čo spolu so stratou hodnoty iránskeho rialu zvyšuje infláciu. Vonkajšie ekonomické problémy oboch štátov sa veľmi rýchlo prenášajú do domácej ekonomiky. "Navyše, ani jeden z menovaných štátov nemá totálnu kontrolu nad hospodárstvom a nedokáže preto regulovať ceny. Aj umelo stanovené kurzy sa ťažko udržiavajú, keďže sa rýchlo vytvára čierny trh s cudzími menami za reálne ceny.

V minulom roku ťahalí infláciu po celom svete smerom hore najmä drahšie potraviny. Zaostalejšie krajiny sa práve s týmto problémom vyrovnávajú horšie ako vyspelejšie. Napríklad u nás je váha potravín v spotrebnom koši zhruba 18 percent, v chudobných krajinách to môže byť až 50 percent. "Pokiaľ sú niektoré tovary drahšie, autoritatívne režimy sa snažia zmraziť ich cenu, čo vedie k nedostatku tovaru alebo obchodovaniu na čiernom trhu. Po určitom čase nastáva chronický nedostatok tovaru, umelá cena sa rozpadá a dochádza k skokovému nárastu jeho ceny," uzatvára Valachy.

-END

[Späť na obsah](#)

5. Rast cien najmenej zvládajú Bielorusi

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 07/08/2012; Ekonomika; redakcia]

V roku 2011 vzrástli ceny v Bielorusku o viac ako polovicu. Príčinou bola devalvácia rubľa.

Zvyšovanie cien, ktoré od vlaňajška zasahuje všetky kúty sveta, najviac bolí Bielorusov. Centrálna riadená ekonomika pod vedením autoritatívneho prezidenta Alexandra Lukašenka dopláca na nízku konkurencieschopnosť. V mnohých oblastiach je odkázaná na dovoz a nie je schopná presadiť sa so svojou produkciou v zahraničí. "Základom problémov v Bielorusku bol neudržateľný deficit bežného účtu platobnej bilancie, ktorý v spojení s umelým centrálnou určeným kurzom domácej meny na jar vyústil do vážnej menovej krízy," vraví Tomáš Dudáš z **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Kvôli voľbám

Problémy Bieloruska prehĺbili aj prezidentské voľby v decembri 2010. Aby sa Lukašenko udržal v kresle, zvyšoval mzdy či zabezpečil lacné úvery. Výsledkom bola májová devalvácia bieloruského rubľa. Ešte v apríli 2011 mal jeden americký dolár hodnotu 3-tisíc rubľov. V júni to už bolo 5-tisíc a v novembri 8 500. "Masívna devalvácia pomohla znížiť neudržateľne vysoký deficit bežného účtu," hodnotí Juraj Valachy, analytik Tatra banky. Každá minca má však dve strany. "Devalvácia oficiálneho kurzu rubľa viedla k rastu cien dovozov, Bielorusko si tak infláciu doviezlo," tvrdí Lubomír Spousta, analytik Saxo Bank.

Odpoveďou Lukašenka bolo prudké zvýšenie úrokovej miery centrálnou bankou. "Chýbajúce zdroje

zahraničnej meny boli doplnené predajom štátnych aktív, napríklad ruský Gazprom získal úplnú kontrolu nad bieloruskou sieťou plynovodov," vraví Dudáš.

Ďalším opatrením bolo zvýšenie nominálnych plátov vo verejnom sektore. Bielorusi si aspoň na papieri prílepšili až o dve tretiny.

"Administratívne zvýšenie plátov, samozrejme, vytvorilo ďalšie inflačné tlaky v dôsledku rastu dopytu po tovaroch a službách," hovorí Spousta. Výsledkom vysokej inflácie bolo zníženie kúpnej sily domácností. "V najhoršej situácii boli občania závislí od štátnych dávok ako dôchodcovia, nezamestnaní a ďalší, ktorým vláda nedokázala výraznejšie pomôcť," vraví Dudáš.

Opatrenia vlády čiastočne zabrali, začiatkom tohto roka sa začal rast cien spomaľovať a centrálna banka znížila úrokovú mieru na 39 percent.

Pomáha aj zahraničná finančná pomoc, najmä Euroázijského hospodárskeho spoločenstva, na ktorého čele je Rusko. Podľa Valachyho je však Lukašenko závislý na pomoci. "Preto pokiaľ vláda nebude schopná zmeniť fungovanie ekonomiky a obnoviť dôveru v rubel, príde ďalšie oslabovanie meny," vraví Valachy. Bielorusko minulý týždeň oznámilo plány na ďalšiu devalváciu, tentoraz o 80 percent. Inflácia by sa tak mala stále udržať na vysokej úrovni. Odhady sa výrazne líšia, agentúra Moody's očakáva 30 percent, MMF viac ako 60 percent.

Problémy mali ďalší lídri

S vysokým rastom cien museli bojovať aj ďalšie autoritárske štáty ako Venezuela a Irán, ktoré sa v rebríčku inflácie umiestnili na treťom a štvrtom mieste. Spoločným problémom oboch štátov je, že okrem ropného sektora sú ich ekonomiky málo konkurencieschopné. Príčiny inflácie sú už odlišné.

"Socialistická Venezuela využíva rastúce príjmy z ropy na znárodňovanie ekonomiky a sociálne programy. Táto fiškálna expanzia je najdôležitejším inflačným tlakom," myslí si Spousta.

Problémom Iránu sú medzinárodné sankcie. Tie zdražujú dovoz, čo spolu so stratou hodnoty iránskeho rialu zvyšuje infláciu. Vonkajšie ekonomické problémy oboch štátov sa veľmi rýchlo prenášajú do domácej ekonomiky. "Navyše, ani jeden z menovaných štátov nemá totálnu kontrolu nad hospodárstvom a nedokáže preto regulovať ceny. Aj umelo stanovené kurzy sa ťažko udržiavajú, keďže sa rýchlo vytvára čierny trh s cudzími menami za reálne ceny.

V minulom roku ťahali infláciu po celom svete smerom hore najmä drahšie potraviny. Zaostalejšie krajiny sa práve s týmto problémom vyrovnávajú horšie ako vyspelejšie. Napríklad u nás je váha potravín v spotrebnom koši zhruba 18 percent, v chudobných krajinách to môže byť až 50 percent. "Pokiaľ sú niektoré tovary drahšie, autoritatívne režimy sa snažia zmraziť ich cenu, čo vedie k nedostatku tovaru alebo obchodovaniu na čiernom trhu. Po určitom čase nastáva chronický nedostatok tovaru, umelá cena sa rozpadá a dochádza k skokovému nárastu jeho ceny," uzatvára Valachy.

-END

[Späť na obsah](#)

6. Ešte študujem, no chcem ťažšie úlohy

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 09/08/2012; s.: 20; MOJA KARIÉRA; Paulína Nedavašková]

Martin Komžík využíva voľný čas efektívne. Brigáduje, aby získal prax v obľúbenom bankovníctve.

Ste nezamestnaný či absolvent a hľadáte si nové miesto? Projekt HN vám pomôže urobiť dôležitý krok na trhu práce.

Životopis

„Pripravil som si nový životopis, zaujíma ma, ktorá verzia je lepšia," prekvapí porotu na začiatku Martin Komžík. Prečítal si odporúčania z predošlých seriálov a tie sa pokúsil do CV zapracovať. „Životopis sa mi páči, vyzdvihol by som jeho štruktúrovanie, rozpíšte ešte úroveň znalostí," reaguje hodnotiaci Gabriel Surdus. Personalistka Ivetta Miháliková zasa oceňuje originalitu a farebné vyhotovenie: „Vynikajúci nápad pridať k skúsenostiam logá spoločností, skúste sa však vyhnúť farebným blokom, ešte dve práce a životopis bude príliš farebný." Porotkyňa Barbara Kotlárová oceňuje zverejnenie bakalárskej práce a Martinovi radí uviesť ju pri kolónke vzdelanie, aj s internetovým odkazom.

Vzdelanie a prax

Martin v septembri nastupuje do štvrtého ročníka v odbore Bankovníctvo na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. „Titul nie je najdôležitejší, rozhoduje prax," vyjadrí svoje presvedčenie budúci bankár. „Je príjemné sledovať, ako postupujete, cez bakalára, inžiniera a prax v odbore, prečo chcete zmeniť

robotu?" zaujíma sa I. Miháliková. „Som pripravený na vyššiu odbornosť," tvrdí uchádzač. Brigáduje v lízingovej spoločnosti, kde si vytvoril stabilné miesto juniora. Podľa G. Surdusa sa však budúci bankár ponáhľa. „Nestáva sa často, že absolventom ponúknú stále miesto, pýtajte si náročnejšie úlohy," odporúča.

Jazykové znalosti

„Lepšiu slovnú zásobu mám v nemčine, ale nepoužívam ju ani v škole, ani v práci," prehovorí Martin k cudzím jazykom. A dodáva, že angličtinu považuje za dôležitejšiu. Komunikuje v nej najmä písomne. „Máte dva najžiadanejšie jazyky, skúste ich rozvíjať súčasne a dvere budete mať otvorené kamkoľvek," radí I. Miháliková.

Vystupovanie

„Nespomeniem si, kedy som stretla absolventa ako ste vy," prejaví nadšenie B. Kotlárová. „Ste suverénny, sebavedomý človek s odpoveďami na vysokej úrovni, nenachytali sme vás na žiadnej otázke," konkretizuje G. Surdus. „Občas sa môžete trochu uvoľniť," dopĺňa hodnotenie I. Miháliková. Na záver prezrádza interné pravidlo personalistov: „Dva vtipy na pohovore môžu byť."

Profil uchádzača

Martin Komžík je študent 4. ročníka **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, odbor Bankovníctvo. Má za sebou dvojročnú prax a rád by čas popri štúdiu využíval aj naďalej efektívne. Zaujíma sa o skrátený pracovný úväzok na juniorských pozíciách alebo o zaradenie do trainee programu. Uprednostňuje oblasť bankovníctva a finančníctva, keďže chce získať praktické skúsenosti súvisiace so štúdiom. Nebráni sa ani práci s účtovníctvom.

Meno: Martin Komžík Vek: 22 rokov Bydlisko: Bratislava Požadovaný plat: 280 eur za 80 hod. mesačne

Rady poroty

Gabriel Surdus, personálny manažér, Index Nosluš

Ivette Miháliková, Personnel Consultant, Lugera

Barbara Kotlárová, Consultant, Synergie

1. Nepoužívajte príliš farebných blokov v CV. 2. Spomeňte v CV aj záľuby. Môžu zaujať. 3. Skúste aktívne využívať oba cudzie jazyky. 4. Pri osobnom pohovore sa uvoľnite, nech nepôsobíte strojené. 5. Komunikujte so súčasným zamestnávateľom. Pýtajte si ťažšie úlohy.

Celková známka z pohovoru 1

Hodnotenie pohovoru uchádzačom:

„Pred pohovorom som nevedel, ako na ľudí pôsobím. Je pravda, že som sa nepýtal a experimentoval ďalej na základe pocitov a dojmov. Nečakal som, že ma porota označí za sebavedomého, hodnotenie ma príjemne prekvapilo."

[Späť na obsah](#)

7. Som študent, no som pripravený na náročné úlohy

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 09/08/2012; Slovensko; Paulína Nedavašková]

Martin Komžík využíva voľný čas efektívne. Brigáduje, aby získal prax v bankovníctve.

Životopis

"Pripravil som si nový životopis, zaujíma ma, ktorá verzia sa vám viac pozdáva," prekvapí porotu hneď na začiatku pohovoru dvadsaťdvaročný Martin Komžík. Prečítal si odporúčania z predošlých častí seriálu a tie sa pokúsil do novej verzie CV zapracovať. "Životopis sa mi páči, vyzdvihol by som jeho štruktúrovanie, odporúčam vám ešte rozpísať úroveň odborných znalostí," reaguje prvý hodnotiaci Gabriel Surdus.

Personalistka Ivette Miháliková zasa oceňuje originalitu a farebné vyhotovenie: "Vynikajúci nápad pridať k pracovným skúsenostiam logá spoločností, skúste sa však vyhnúť množstvu farebných grafických blokov, ešte dve pracovné miesta a váš životopis bude až príliš farebný."

Tretia porotkyňa, Barbara Kotlárová, oceňuje zverejnenie bakalárskej práce a Martinovi radí umiestniť ju priamo pri kolónke vzdelanie a doplniť aj odkaz na prácu uverejnenú na internete.

Prax a skúsenosti

Martin v septembri nastupuje do štvrtého ročníka v odbore Bankovníctvo na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. "Titul nie je najdôležitejší, rozhoduje prax," vyjadrí presvedčenie budúci bankár. "Je príjemné sledovať, ako postupujete, cez obchodnú akadémiu, bakalára, inžiniera a prax v danom odbore, prečo chcete zmeniť zamestnávateľa?" zaujíma Ivette Miháliková. "Som pripravený na vyššiu odbornosť," tvrdí uchádzač. V súčasnosti pracuje v lízingovej spoločnosti, kde si vytvoril stabilné miesto juniora pre risk manažment.

Podľa Gabriela Surdusa sa však budúci bankár ponáhľa. "Nestáva sa často, že čerstvým absolventom ponúknu stále miesto, pýtajte si náročnejšie úlohy," odporúča Martinovi. "Možno je tam priestor na nový projekt, o ktorom ani neviete," pritaká kolegoví Barbara Kotlárová.

Jazykové znalosti

"Lepšiu slovnú zásobu mám v nemčine, ale nepoužívam ju ani v škole, ani pri práci," odpovedá Martin na otázky k cudzím jazykom. Zároveň dodáva, že angličtinu považuje za dôležitejšiu, aj keď v nej komunikuje najmä písomne, pri príprave reportov pre kolegov. "Máte dva najžiadanejšie jazyky, skúste ich rozvíjať súčasne a dvere budete mať otvorené prakticky kamkoľvek," radí Ivette Miháliková.

Vystupovanie

"Ani si nespomeniem, kedy som stretla absolventa ako ste vy," prejaví nadšenie Barbara Kotlárová. Spolu s kolegami sa zhodla na tom, že od Martina sa majú čo učiť aj schopní manažéri. "Ste suverénny, sebavedomý človek s odpoveďami na vysokej úrovni, nenechali ste sa nachytať na žiadnej otázke," konkretizuje Gabriel Surdus. "Občas sa však môžete aj trochu uvoľniť, nebuďte zbytočne strojený," dopĺňa hodnotenie Ivette Miháliková. Na záver prezrádza interné pravidlo personalistov: "dva vtipy na pohovore môžu byť."

Profil uchádzača

Meno: Martin Komžík

Vek: 22

Bydlisko: Bratislava

Požadovaný plat: 80 hod/mesiac – 280 eur v hrubom

Martin Komžík je v súčasnosti študent 4. ročníka so špecializáciou Bankovníctvo na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Má za sebou dvojročnú prax v banke a lízingovej spoločnosti a rád by čas popri štúdiu využíval aj naďalej efektívne. Zaujíma sa o skrátený pracovný úväzok – dohodu o brigádnickej práci študenta na juniorských pozíciách alebo o zaradenie do trainee programu. Uprednostňuje oblasť bankovníctva a finančníctva, keďže chce získať praktické skúsenosti súvisiace s jeho štúdiom. Nebráni sa ani práci s účtovníctvom.

Porota

Gabriel Surdus, personálny manažér, Index Nosluš

Ivette Miháliková, Personnel Consultant, Lugera

Barbara Kotlárová, Consultant, Synergie

Odporúčania poroty

Vyvarujte sa používaniu množstva farebných grafických blokov v životopise. Spomeňte v CV aj vaše záujmy. Môže to byť spoločná téma so zamestnávateľom. Skúste aktívne využívať oba cudzie jazyky. Nenechajte ich zapadnúť prachom. . Pri osobnom pohovore sa uvoľnite, nech nepôsobíte strojene. Komunikujte so súčasným zamestnávateľom. Pýtajte si náročnejšie úlohy.

Celková známka z pohovoru: 1

Hodnotenie pohovoru uchádzačom:

"Pred pohovorom som nevedel, ako na potenciálnych zamestnávateľov pôsobím, čo sa im na mne páči, čo nie. Je pravda, že som sa nepýtal a experimentoval ďalej na základe osobných pocitov a dojmov. Nečakal som, že ma porota označí za sebavedomého človeka, pozitívne hodnotenie ma príjemne prekvapilo."

Ste personalista alebo zástupca firmy a zaujal vás profil Martina Komžíka? Napíšte na kariera@ecopress.sk a sprostredkujeme vám kontakt na neho.

[Späť na obsah](#)

8. Externisti by mali študovať dlhšie

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 19:00; 12/08/2012; Správy STV; z domova; Katarína Tehlárová]

Viliam Stankay, moderátor: "Rezort školstva v týchto dňoch posudzuje pripomienky rektorov k pripravovanej novele vysokoškolského zákona. Ministerstvo chce okrem iného predĺžiť externé štúdium, s čím však väčšina rektorov nesúhlasí. Študenti sú paradoxne za."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "Rektori niektorých vysokých škôl sú zásadne proti predĺžovaniu externého štúdia. Obávajú sa totiž odlivu študentov do susedných krajín, kde by diplom získali za kratší čas, ako u nás."

Rudolf Sivák, rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave**: "Teraz bakalárske štúdium sa študuje tri roky a magisterské, respektíve inžinierske dva roky a v novele sa navrhuje predĺžiť každá forma štúdia, teda bakalárske o rok a magisterské tiež o rok. Určitý kompromis by mohol byť, že by sa bakalárske predĺžilo o pol roka a magisterské tiež o pol roka."

Karol Mičieta, rektor Univerzity Komenského v Bratislave: "Predĺženie alebo dĺžka štúdia neodráža kvalitu. My sme zato, že mať tie isté požiadavky alebo kritériá kvality na externistov, ako na interných študentov. Priamo výuka nie je ešte zárukou kvality štúdia, respektíve kvality absolventa a dnes je množstvo iných foriem ako e-learning a technológií takých, ktoré môžu externistom umožniť prístup k informácii."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "Ministerstvo sa však bráni, že predĺžením externej form štúdia o jeden rok, by sa štúdium skvalitnilo."

Michal Kaliňák, hovorca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR: "Všetci externí študenti budú mať možnosť ísť do študijného programu omnoho viac do hĺbky ako v dnešnej dobe a práve preto my si myslíme, že študenti, ktorí študujú popri zamestnaní, si zaslúžia rovnako kvalitne zodpovedný prístup ako denní študenti."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "S návrhom predĺžiť oba stupne externého štúdia o rok súhlasia paradoxne študenti. Tvrdia, že by sa tým znížil kvalitatívny rozdiel medzi študentami denného a externého štúdia."

Katarína Stoláriková, predsedníčka Študentskej rady vysokých škôl: "Študenti sa nemusia obávať, že by zaplatili za externú formu štúdia viac ako doteraz, pretože hoci sa predĺži o jeden rok, to školné ostane rovnaké, ako by platili za tú štandardnú dĺžku."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "Ak by novela zákona v parlamente prešla, predĺženie by sa týkalo tých študentov, ktorí na externé štúdium nastúpia od roku 2013."

[Späť na obsah](#)

9. Okrem predaja PHM nájdete na pumpách najčastejšie predajňu a kompresor

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 12/08/2012; Natankuj - Pohonné látky; Blanka Fuknová]

Prvú sieť čerpacích staníc na Slovensku vlastnila rafinéria Apollo. Dnes v našej krajine pôsobí cez 150 spoločností predávajúcich pohonné látky.

Od manufaktúr po automobilovú dopravu

Ľudská spoločnosť si počas svojho vývoja prešla viacerými zmenami. Prvé manufaktúry priniesli človeku prácu, zlepšenie životných podmienok, a to podnietilo zvyšovanie počtu obyvateľov. Vynájdenie parného stroja spôsobilo mechanizáciu manufaktúr a následné pretransformovanie na väčšie továrne.

Svoj význam začala nadobúdať i železničná doprava. Slúžila na prepravu tovaru, ale aj osôb. Ku koncu 19. storočia bol vyrobený prvý spaľovací motor využívajúci pohonné látky. V Nemecku a USA sa začali vyrábať prvé automobily s týmto typom motora.

Cestná doprava začala v západných krajinách predbiehať železničnú a postupne sa rozvíjala individuálna automobilová doprava. Na Slovensku svoj rozvoj nadobúdala až v 70. rokoch 20. storočia. Najväčšiemu rozmachu sa jej však dostalo až po roku 1989.

Prvú sieť čerpacích staníc vlastnila rafinéria Apollo

S rozvojom cestnej dopravy úzko súvisí rozvoj čerpacích staníc (ČS). Prvú sieť ČS vlastnila na Slovensku v medzivojnovom období bratislavská rafinéria Apollo. V roku 1945 bola premenovaná na Slovenské rafinérie minerálnych olejov.

V roku 1949 bol tento, vtedy národný podnik, rozdelený na dva národné podniky: Slovnaft a Benzinol. Benzinolu pripadla sieť ČS, čím si získala monopolné postavenie v predaji pohonných hmôt.

V roku 1992 sa Benzinol spojil so Slovnaftom. Benzinol transformovali na akciovú spoločnosť, pričom 1/3 distribučnej siete pripadla Slovnaftu.

Do roku 1995 si oba podniky v podstate konkurovali. V tomto roku ale Slovnaftu pripadlo 51% akcií Benzinolu. Slovnaft s Benzinolom tak získali dominantné postavenie na trhu – až 82%.

Po roku 1989 prišli postupne na Slovensko noví investori. Protimonopolný úrad preto rozhodol, že do roku 2001 musí podiel počtu ČS Slovnaft klesnúť na 50%. V súčasnosti je Slovnaft najväčším predajcom pohonných hmôt na Slovensku – spolu vlastní sieť 206 čerpacích staníc.

Takmer 750 čerpacích staníc

Momentálne sa na Slovensku nachádza 748 ČS. Pre porovnanie, v roku 1978 ich bolo 281 ČS.

Pritom v roku 1975 pripadlo na 1000 obyvateľov 71 osobných automobilov, v roku 2010 ich bolo 307. Okrem toho, celkový počet obyvateľov sa počas tohto obdobia zvýšil približne o 700-tisíc obyvateľov.

Celkovo podniká na slovenskom trhu pohonných látok 155 spoločností. Po spoločnosti Slovnaft nasledujú z hľadiska počtu ČS prevažne zahraničné spoločnosti: OMV, Shell, Jurki, Agip, LukOil, Avanti, Oktan a iné. Ostatné vlastní viac ako 10 ČS, niektoré len 1 ČS.

Konkurencia spoločností je pomerne vysoká. Každá spoločnosť sa snaží svojim zákazníkom ponúknuť čo najviac a tým ich zaujať. Preto už dnes nájdeme na ČS o čosi viac než len čerpadlá ako tomu bolo v minulosti.

Najviac je kompresorov na dotlakovanie pneumatík

Samozrejmosťou súčasťou ČS je viacero doplnkových služieb. Z motoristických možno spomenúť napríklad umyvárne – či už automatické alebo ručné, kompresor, vysávač alebo vzhľadom na stále sa zvyšujúcu nákladnú cestnú dopravu parkovisko pre kamióny.

Najviac zastúpené sú ČS s kompresorom (386 – skúmaných bolo spomínaných 8 najväčších spoločností) a vysávačom (271).

K nemotoristickým službám možno priradiť predajňu, ktorá má zastúpenie na ČS najväčšie (až 405), reštauráciu, kaviareň, WC alebo detské ihrisko. Detské ihrisko je najmenej zastúpené (len na 4 ČS), no ich počet bude postupne narastať. Svoju perspektívu majú najmä na diaľniciach či rýchlostných cestách, kde popri zdĺhavom cestovaní naši najmenší aktívnu zábavu či pauzu určite ocenia.

V súčasnom období sa rozvoj ČS pozastavil, no s výstavbou nových ciest, diaľničných úsekov či rýchlostných ciest alebo s nárastom individuálneho automobilizmu bude ich počet ešte stúpať. Malé spoločnosti pravdepodobne pomaly zaniknú a ich ČS prevezmú najväčšie spoločnosti, ktoré budú i tak pri vysokej konkurencii prichádzať s novými výhodami, novinkami, službami a inými zaujímavosťami pre svojho zákazníka.

Autorka je študentkou **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Článok vychádza z poznatkov spracovaných v bakalárskej práci.

Blanka Fuknová

[Späť na obsah](#)

10. Každému sa môže stať, že sa dostane na okraj

[Téma: Ekonomická univerzita; Zdravotnícke noviny; 09/08/2012; 29/2012; s.: 3; Inzercia; BERTA BLAŽOVÁ]

BERTA BLAŽOVÁ, SALES AND DATA SPECIALIST

Prečo ste sa rozhodli zapojiť do dobrovoľníckych aktivít?

Moja mama vychovala v malom byte päť dcér, ale vždy sa našlo miesto aj pre slobodnú mamičku s dieťaťom, opusteného 5-ročného chlapca alebo psíka, ktorý jej počas služby vbehol do električky. Je to obyčajný alibizmus vidieť, že má niekto problém a čakať, kým to niekto, kto má lepšie srdce, vyrieši. Na dobrovoľníckych aktivitách som sa zúčastnila viackrát a vždy som vyberala iné miesto, aby som sa vedela vžiť do ťažkých životných situácií ľudí vo svojom okolí.

Na aké zážitky či emócie z dobrovoľníckych aktivít najradšej spomínate?

Najväčšie emócie mám z nocľahárne Depaul pre ľudí bez domova. Popri aktivitách - maľovanie a natieranie priestorov - som si vypočula príbeh o pani, ktorá stratila pamäť a orientáciu. Začala žiť s ostatnými bezdomovcami, až kým jej táto ustanovizeň nepomohla vrátiť sa späť do prostredia, v ktorom sa predtým nachádzala. No a najkrajšiu spomienku mám z poslednej aktivity - opekačky na Železnej studienke. Našla som si nových kamarátov, ktorí sú síce mentálne postihnutí, ale s radosťou som posunula svoju mentálnu úroveň na tú ich a mala som pocit, že som sa vrátila do svojho detstva. Tešila som sa s nimi, keď sme si rozdávali drobné darčeky, obdivovali sme kúsky, ktoré vyvádza šašo a s chuťou sme si zajedli parádneho opečeného mäska.

Každý má iste vo svojom okolí ľudí, ktorí by uvítali pomoc. Prečo je podľa vás dôležité pomáhať nezištne aj celkom cudzím ľuďom?

Nie každý má také šťastie ako ja - som zamestnaná, mám zdravé deti aj vnúčatka, všetci sme aspoň priemerne solventní. Každému sa môže stať, že sa dostane na okraj spoločnosti, či už kvôli zdravotnému hendikepu alebo sociálnym problémom. V takomto prípade treba byť solidárny a prispieť hmotne alebo fyzicky.

Podporuje spoločnosť GSK filantropické aktivity a dobrovoľníctvo?

Ako vôbec jediná farmaceutická firma sa naša spoločnosť zapojila do rebríčka TOP firemný filantrop 2011 a umiestnila sa na 2. mieste v kategórii malých a stredne veľkých podnikov. Na Slovensku má GSK niekoľko vlastných projektov v oblasti CSR aktivít - Fond GSK, ktorý v súčasnosti finančne podporuje projekty na pomoc seniorom, pilotné programy podporujúce zdravie a prevenciu detí a mládeže, program pre študentov **Ekonomickej univerzity**, projekt podporujúci zdravie a prevenciu v rómskej komunite, ako aj projekt HOPE, ktorý pomáha ľuďom v núdzi a nám zamestnancom umožňuje prispieť konkrétnym ľuďom, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii.

„Je alibistické vidieť problém a čakať, že ho vyrieši niekto iný.“

[Späť na obsah](#)

11. SAS má nového obchodného riaditeľa

[Téma: Ekonomická univerzita; itnews.sk; 13/08/2012; biznis; Tlačový servis PCR]

Jozef Benčík sa stal novým obchodným riaditeľom konzultačnej a softvérovej spoločnosti SAS Slovakia. Na nové miesto prichádza z firmy Hewlett-Packard, kde sa vyše desať rokov venoval predaju technologických a podnikových služieb predovšetkým pre finančný sektor a pre verejnú správu. Jozef Benčík zasvätil IT odvetviu celú svoju doterajšiu kariéru. Pred nástupom do HP viedol spoločnosť Service Partner, predtým bol technickým riaditeľom Bull Slovakia a obchodným manažérom firmy Z-Micron.

Nový obchodný riaditeľ SAS-u je absolventom **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Okrem toho študoval na Universidad de Sarriko v Španielsku a má za sebou viaceré vzdelávacie tréningy a kurzy z oblasti líderstva, manažmentu a obchodu. Zdroj - SAS Slovakia

[Späť na obsah](#)

12. SAS má nového obchodného riaditeľa

[Téma: Ekonomická univerzita; zive.sk; 13/08/2012; tlačové správy; tlačová správa]

Jozef Benčík sa stal novým obchodným riaditeľom konzultačnej a softvérovej spoločnosti SAS Slovakia.

Tento text je tlačovou správou, ktorá je publikovaná v plnom znení. Redakcia nenesie zodpovednosť za jej obsah.

Na nové miesto prichádza z firmy Hewlett-Packard, kde sa vyše desať rokov venoval predaju technologických a podnikových služieb predovšetkým pre finančný sektor a pre verejnú správu.

Jozef Benčík zasvätil IT odvetviu celú svoju doterajšiu kariéru. Pred nástupom do HP viedol spoločnosť Service Partner, predtým bol technickým riaditeľom Bull Slovakia a obchodným manažérom firmy Z-Micron.

Nový obchodný riaditeľ SAS-u je absolventom **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Okrem toho študoval na Universidad de Sarriko v Španielsku a má za sebou viaceré vzdelávacie tréningy a kurzy z oblasti líderstva, manažmentu a obchodu.

O SPOLOČNOSTI SAS

SAS je popredným poskytovateľom riešení v oblasti biznis analytiky a odborných služieb. SAS, ktorý má viac ako 12 500 zamestnancov vo viac ako 400 pobočkách v 129 štátoch sveta, využíva celosvetovo viac ako 55 000 organizácií pre zlepšenie svojej výkonnosti pomocou spracovania obrovských objemov údajov, čo vedie napr. k rýchlejšim a presnejším strategickým podnikateľským rozhodnutiam, ziskovejším vzťahom so zákazníkmi a dodávateľmi a dodržiavaniu regulačných požiadaviek. Od roku 1976 dáva SAS svojim zákazníkom na celom svete THE POWER TO KNOW®. Na Slovensku má SAS svoje zastúpenie od roku 1995 a špecializuje sa hlavne na finančný sektor, telekomunikácie a utility. Medzi najvýznamnejších klientov SAS-u na Slovensku patrí napr.: VÚB, a.s.; UniCredit Bank Slovakia, a.s.; Slovenská Sporiteľňa, a.s., Prvá Stavebná Sporiteľňa, a.s., OTP Banka Slovensko, a.s., Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.; Union poisťovňa, a.s.; Slovak Telekom, a.s.; U.S.Steel Košice, s.r.o. a iné. Viac informácií nájdete na www.sas.com/slovakia.

(tlačová správa)

[Späť na obsah](#)

13. Našou ambíciou nie je spoločnosť vlastniť

[Téma: Ekonomická univerzita; banky.sk; 15/08/2012; banky.sk; Jozef Ryník]

Boris Procik, predseda predstavenstva spoločnosti RMS Mezzanine, hovorí, že jeho firma vyplňa priestor na trhu úverov pre malé a stredné podniky. Tam kde nemajú záujem o úverovanie banky pomôže mezanínové financovanie.

Čo ste študovali?

Vyštudoval som **Ekonomickú Univerzitu v Bratislave** špecializácia auditorstvo. Neskôr som doplnil vzdelanie aj odborom diplomacia na VŠ medzinárodných a verejných vzťahov Prahe.

Ako ste sa dostali k mezanínovej forme investovania?

Intuitívne. V čase krízy výrazne stúpol záujem o nebankové pôžičky pre podnikateľský sektor. Vtedy som si povedal, že je to medzera na trhu a začal poskytovať úvery systematicky.

Poskytujete úvery malým a stredným firmám, ktorým by banky nepožičali. Nie je to riskantné? Malé stredné podniky sú v mnohých ohľadoch špecifické. Významne sa podieľajú na tvorbe pracovných miest a majú veľmi veľký inovačný potenciál – žiadna vyspelá ekonomika sa bez nich nezaobíde. Na druhej strane, menšie spoločnosti často zanedbávajú finančné riadenie, pretože nemajú potrebné kapacity a personálne zázemie, chýba im riadenie rizík a pravidelný reporting. Navyše často ide o rodinné spoločnosti, ktoré majú v sebe zakorenenú neochotu vpúšťať do podniku ďalšieho investora. Aj z týchto dôvodov nie sú menšie a stredne veľké podniky atraktívne ani pre banky ani pre finančných investorov. Okrem spomínaného vstupujú do hry i náklady spojené s poskytnutím a monitorovaním investície. Objem práce spojený s úverom vo veľkosti 1 alebo 10 miliónov eur je v zásade rovnaký a pre banky s rozsiahlou administratívou nemusí byť pokrytie tohto segmentu efektívne.

Aké úroky sú bežné v tomto úverovom segmente?

V súvislosti s mezanínovým financovaním je presnejšie hovoriť o celkovom výnose, ktorý okrem úrokovej zložky môže zahŕňať i participáciu na zisku z projektu. Všeobecne môžeme povedať, že hľadáme

projekty, od ktorých očakávame celkový výnos z našej investície aspoň vo výške 10% ročne.

Závisí výška úroku aj od úspešnosti projektu na ktorý požičiavate?

Naša spoločnosť dôkladne hodnotí jednotlivé investičné príležitosti a zvažuje do ktorých projektov investuje a za akých podmienok. S uvedeným je spojené aj navrhnutie štruktúry požadovaného výnosu tak, aby bola zohľadnená rizikovosť projektu.

Úvery nazývate mezanínové alebo podriadený dlh, čo si má laik pod tým predstaviť?

Mezanínové financovanie je všeobecný pojem, ktorý zahŕňa kapitál vyplňujúci priestor medzi vlastným kapitálom, ktorý do podnikania vložili akcionári a zaisteným dlhom, ktorý má v našich podmienkach najčastejšie podobu bankového úveru. Pod pojmom "podriadený dlh" rozumieme úverové financovanie, ktorého splatnosť je zmluvne podmienená riadnym splácaním bankového úveru. Podriadený veriteľ nie je zaistený alebo je jeho zaistenie v porovnaní s bankou výrazne obmedzené.

Pýtate si za úver aj podiel v spoločnosti?

Pri niektorých projektoch realizujeme časť výnosov i formou opcí na podiel vlastného kapitálu tak, aby sa čo najviac priblížili naše ekonomické záujmy a záujmy vlastníkov.

Môže dlžník stratiť väčšinu vo firme?

Našou ambíciou nie je spoločnosť vlastniť, ani riadiť. Aby sme sa pre investíciu rozhodli, musíme byť plne presvedčení o kvalitách obchodného plánu a schopnostiach manažmentu tento plán realizovať. Našu rolu nevidíme v zasahovaní do každodenného chodu podnikania, ale v pravidelnom monitorovaní stavu danej spoločnosti a v diskutovaní o strategických rozhodnutiach priamo s manažmentom spoločnosti. Uvedený postup môže byť nastavujúcimi vlastníkmi považovaný za výhodu oproti investíciám z fondu súkromného kapitálu, ktoré výmenou za poskytnutý kapitál požadujú podiel na vlastníctve a riadení cieľovej spoločnosti.

Podporujete rozvojové aktivity firiem aké sú to?

Mezanínové financovanie je možné použiť i pre rozvoj obchodných a podnikateľských aktivít, napríklad prevádzkovanie novej technológie. V minulosti sme takto úspešne spolufinancovali výstavbu oceliarne.

Požičiate manažérom firmy aj na buy out?

Aktuálne analyzujeme manažérsky odkup v oblasti veľkoobchodnej distribúcie v Českej republike. Mezanínové financovanie sa veľmi často uplatňuje i v prípadoch odkupu a nemusí vždy ísť len o odkup spoločnosti manažmentom, ale i o akvizíciu konkurenčnej spoločnosti, alebo akvizíciu partnerských spoločností v rámci dodávateľského reťazca.

Aké formy má tento druh úveru?

Parametre akvizičného financovania vrátane jeho zaistenia, všeobecne závisia od ekonomickej výkonnosti cieľovej spoločnosti, ktorá predstavuje primárny zdroj cash flow. Okrem špecifických daňových a právnych otázok, ktoré je pri akvizícnom financovaní nutné vyriešiť, sa tento druh mezanínového úveru významne nelíši od mezanínových úverov na iné účely.

V akej oblasti tieto úvery poskytujete najčastejšie, čítal som, že sú bežné v nehnuteľnostiach.

Nemáme žiadne preferencie ani obmedzenia týkajúce sa odvetvia, do ktorého investujeme. Napríklad v minulosti sme financovali oblasť outdoorovej reklamy, maloobchodu, turistického ruchu, ale taktiež spomínané nehnuteľnosti – konkrétne výstavbu apartmánov v Tatrách.

Aký je rozdiel medzi mezanínovým úverom od banky a od vás? Ste lacnejší?

Podľa mojich informácií, banky mezanínové financovanie štandardne neposkytujú. Naopak, banky sa na nás obracajú v situáciách, keď majú na stole zaujímavé projekty, ktorým chýba dostatočná ekvita a existuje priestor pre mezanínové financovanie.

Ako rýchlo viete úver poskytnúť ?

Samotné financovanie sme schopní poskytnúť v horizonte niekoľkých týždňov, od prvého kontaktu s potencionálnym príjemcom. Záleží tiež na množstve informácií, ktoré máme ihneď k dispozícii.

Máte nejaké dolné a horné limity úveru?

Naším cieľom sú investície v rozmedzí 1 – 20 miliónov eur.

Predtým než zainvestujete, alebo požičiate firme urobíte v nej audit. Čo všetko skúmate?

V zásade si overujeme informácie, ktoré nám protistrana odprezentuje. V spolupráci s poradenskými spoločnosťami prebieha due diligence v rozsahu, ktorý je bežný pri tomto type transakcie.

Ako nebanková spoločnosť ste niekým kontrolovaný?

Sme kótovaní na burze cenných papierov, s čím je spojená zvýšená informačná povinnosť, ktorej plnenie striktné kontroluje Česká národná banka.

Na rozdiel od bánk, ktoré prijímajú vklady od verejnosti, nie je činnosť nebankových finančných poskytovateľov regulovaná a kontrolovaná nad bežný rámec u akéhokoľvek podnikateľského subjektu.

Odkiaľ získavate kapitál vy?

RMS Mezzanine je dobre kapitálovo vybavená - disponuje s vlastnými zdrojmi vo výške približne 80 miliónov eur. Okrem toho sa sami refinancujeme formou bankových úverov od bánk pôsobiacich na českom a slovenskom trhu.

Pozrite si tiež:

Refinančné úvery môžu pomôcť ušetriť až stovky eur

Čo robiť, keď banka nechce poskytnúť úver?

Niektoré vlády reguláciu bankového sektora preháňajú

-->

Tweet

[Späť na obsah](#)

14. Rektori sa dištancovali od ich šéfa

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 16/08/2012; s.: 2; Spravodajstvo; Veronika Prušová]

Vyjadrenia Libora Vozára pre denník SME časť akademickej obce pobúrili.

BRATISLAVA. Prezident Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) a šéf Univerzity Konštantína Filozofa Libor Vozár (na snímke) uznal, že niektoré jeho vyjadrenia v pondelkovom rozhovore pre denník SME "neboli formulované správne". Reagoval tak na výhrady dvanástich rektorov, ktorí sa od jeho slov včera verejne dištancovali. Konkrétne neboli. Vozár priznáva chybu v časti, ktorá sa týkala najmä podvodne získaných titulov na vysokých školách. Hovoril o nich ako o zástupnom probléme. "Štandardne funguje pomerne transparentný a časom overený systém. Kde možno došlo k zlyhaniu či pochybeniu, to sa nesmie zľahčovať," vysvetlil svoje výhrady k Vozárovi rektor Univerzity Komenského Karol Mičieta. S kolegami vyčítal šéfovi rektorskej konferencie aj vyjadrenia k obsahu, úrovni a kvalite vysokoškolského vzdelávania a označili ich za jeho osobné názory. Tieto výhrady Vozár neakceptuje. "Prevažná väčšina mojich odpovedí je v súlade s uzneseniami SRK alebo názormi v nej prevládajúcimi," reagoval. Rovnaké názory zastávajú podľa neho vo väčšej či menšej miere aj kolegovia podpísaní pod stanoviskom. Vyjadrenia o všeobecnom nesúhlase s ním nepokladá za zodpovedajúce skutočnosti. Rektorom sa nepozdávala ani Vozárova reakcia na otázku, či by mali školám, ktoré nespĺnia kritériá, odobrať titul univerzita. Delenie škôl označil za prežitok. "Kategorizácia by mala byť," tvrdí rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák. Veronika Prušová

Kto sa ozval

- UK Bratislava ;
- UPJŠ Košice;
- Žilinská univerzita;
- STU Bratislava;
- Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie;
- TU Zvolen;
- TU Košice;
- **Ekonomická univerzita**;
- VŠVU v **Bratislave**;
- VŠMU v Bratislave;
- UMB Banská Bystrica;
- Prešovská univerzita;

Zdroj - Univerzita Komenského

[Späť na obsah](#)

15. Niektoré internáty sú opäť drahšie

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 16/08/2012; s.: 19; Moja kariéra; František Kvarda, František Kvarda]

Stále sú však výrazne lacnejšie, než prenájom bytu alebo samostatnej izby.

František Kvarda

frantisek.kvarda@ecopress.sk

Študenti si za internáty od septembra v niektorých slovenských univerzitných mestách opäť priplatia. Zvyčajne však nejde o veľké sumy - no napríklad mesiac ubytovania na vybraných internátoch **Ekonomickej univerzity v Bratislave** zdražiel aj o štyri eurá. V hlavnom meste, ale aj vo všetkých ostatných sídlach univerzít stále platí, že bývať na internáte je výrazne lacnejšie než na „priváte“. Samostatné bývanie stojí aj niekoľko stoviek mesačne. Garsónka v Bratislave sa dá zohnať zvyčajne od 320 eur mesačne, vlastná izba v trojizbovom byte vyjde približne na 180 eur za mesiac. Veľmi však záleží na lokalite a stave bytu. Poplatky za internát sa pritom pohybujú najviac v desiatkach eur za mesiac. Záleží na tom, koľko študentov v izbe býva, či je zrekonštruovaná a či má pripojenie na internet. Najlacnejšie bývanie ponúka študentom Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Bývať tu, v izbe s ďalšími dvoma spolubývajúcimi, sa dá už za necelých 20 eur mesačne. HN pre vás zostavili veľký prehľad cien izieb v ubytovacích zariadeniach slovenských vysokých škôl a ich porovnanie s cenami samostatného bývania v prenajatej garsónke či trojizbovom byte obsadenom tromi ľuďmi.

Zodpovedný editor prílohy František Kvarda

fkvarda@ecopress.sk

Rada HN

Ak sa rozhodnete pre prenájom bytu, dobre si overte, či inzerovaná cena obsahuje aj poplatky za energie. S majiteľom vždy podpíšte nájomnú zmluvu - chráni vás aj jeho. Pripravte sa na platbu jedného nájmu vopred a zvyčajne aj rovnako vysokej provízie pre realitnú kanceláriu. Mnohí majitelia bytov pýtajú aj návratný depozit vo výške jedného mesačného nájmu.

[Späť na obsah](#)

16. Internáty sú opäť drahšie

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 15/08/2012; František Kvarda]

Bývanie na internátoch je však stále výrazne lacnejšie než prenájom bytu. 57039970 Študenti si za internáty od septembra v niektorých mestách opäť priplatia. Zvyčajne však nejde o veľké sumy – no napríklad mesiac ubytovania na niektorých internátoch **Ekonomickej univerzity v Bratislave** zdražiel aj o štyri eurá. V hlavnom meste, ale aj vo všetkých ostatných sídlach univerzít stále platí, že bývať na internáte je výrazne lacnejšie než na "priváte". Garsónka v Bratislave stojí zvyčajne od 320 eur mesačne, vlastná izba v trojizbovom byte sa dá zohnať približne za 180 eur. Poplatky za internát sa pritom pohybujú najviac v desiatkach eur za mesiac. Záleží na tom, koľko študentov v izbe býva, či je zrekonštruovaná a či má pripojenie na internet. Najlacnejšie bývanie ponúka študentom Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Bývať tu, v izbe s ďalšími dvoma spolubývajúcimi, sa dá už za necelých 20 eur mesačne. HN pre vás zostavili veľký prehľad cien izieb v ubytovacích zariadeniach slovenských vysokých škôl a ich porovnanie s cenami samostatného bývania v prenajatej garsónke či trojizbovom byte obsadenom tromi ľuďmi.

Rada HN

Ak sa rozhodnete pre prenájom bytu, dobre si overte či inzerovaná cena obsahuje aj poplatky za energie. S majiteľom vždy podpíšte nájomnú zmluvu – chráni vás aj jeho. Pripravte sa na platbu jedného nájmu vopred – a zvyčajne aj rovnako vysokej provízie pre realitnú kanceláriu. Mnohí majitelia bytov pýtajú aj návratný depozit vo výške jedného mesačného nájmu.

Veľký prehľad cien internátov a ich porovnanie s cenami za prenájmy v slovenských mestách nájdete vo štvrtkovej prílohe HN Moja kariéra.

František Kvarda

[Späť na obsah](#)

17. Vyjadrenia Libora Vozára rozhnevali rektorov, dištancujú sa

[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 15/08/2012; Webnoviny.sk; SITA]

Rektori sa bránia, že vyjadrenia šéfa Slovenskej rektorskej konferencie sú jeho osobnými názormi.

BRATISLAVA 15. augusta (WEBNOVINY) - Rektori dvanástich vysokých škôl sa dištancujú od niektorých výrokov šéfa Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) a rektora Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libora Vozára, ktoré uviedol v pondelkovom rozhovore pre denník SME.

"Vyjadrenia Libora Vozára k obsahu, úrovni a kvalite vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, vysokoškolským pedagógom a udeľovaniu akademických a vedeckopedagogických titulov považujeme za jeho osobné názory, a hoci ich vyslovil ako prezident Slovenskej rektorskej konferencie, nezohľadňujú postoj rektorov uvedených univerzít a vysokých škôl," píše sa v stanovisku dvanástich rektorov.

Vozár hovoril v SME napríklad o tom, že odoberanie sporných vysokoškolských titulov nemá zmysel. Tému označil za "pach po krvi", čo priťahuje médiá. "Keď v hoteli niekto zoberie pero, v hoteli sa možno aj potešia, že si zákazník zobral reklamný predmet. Keď sa politikovi stane, že omylom zoberie pero, vzbudí obrovskú mediálnu pozornosť. Podobne to vnímam aj s titulmi politikov. Z celospoločenského hľadiska to nepokladám za až taký vážny problém, ale je to mediálne príťažlivé," vyhlásil v SME Vozár.

K podozreniam okolo titulu PhD. predsedu KDH Jána Figeľa sa nechcel vyjadriť. Pod dnešné nesúhlasné stanovisko sa podpísali rektori Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Žilinskej univerzity v Žiline, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Technickej univerzity v Košiciach.

Prípojili sa aj rektori Technickej univerzity vo Zvolene, **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, Vysokej školy múzických umení v Bratislave, Prešovskej univerzity v Prešove a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Rektor Univerzity Komenského v Bratislave Karol Mičieta hovorí, že od šéfa SRK očakávali presnejšie a kvalifikovanejšie vyjadrenia ku kvalite akademického vzdelávania. Podľa neho by mala byť zachovaná autonómnosť vysokých škôl, ale každá škola by mala zodpovedať za kvalitu svojej výučby a udeľovania titulov.

"Súčasný systém je dosť dokonalý a transparentný a nemal by byť zneužitý. Ak sa to niekomu darí, mali by sa dať veci do poriadku pri každom porušení," povedal agentúre SITA Mičieta. Podľa jeho slov spoločnosť nemôže tolerovať prešľapy, ak chce mať špičkové univerzity. "Vinníkom nie je ten, kto titul dostal, ale je to kolektívna vina inštitúcie," poznamenal Mičieta.

Dodáva, že kvalitu na akademickej pôde treba kontrolovať od vedeckej práce až po udeľovanie titulov. Stanovenie kritérií na udeľovanie titulov považuje za nevyhnutné. "Na Slovensku sme pomerne bojzliví, aby došlo k takej legislatívnej zhode, ktorá by to zabezpečila," uviedol Mičieta s tým, že zmenu snáď prinesie pripravovaná novela vysokoškolského zákona.

Popis foto: SITA

Popis foto: Aula Univerzity Komenského v Bratislave, SITA

Popis foto: Rektor Univerzity Komenského Karol Mičieta, SITA/Marián Peiger

[Späť na obsah](#)

18. Vieme, koľko stojí bývanie študenta

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 16/08/2012; s.: 18,19; Moja kariéra; redakcia]

Najlacnejšie ubytovanie ponúkajú nitrianske univerzity, najdrahšie sú Košice a Bratislava.

Máte v rodine vysokoškoláka? HN pre vás zistili, koľko mesačne zaplatíte za jeho ubytovanie v študentských domovoch a internátoch. Najviac peňazí si pripravte, ak sa chystá nastúpiť na školu do najväčších slovenských miest Bratislavy a Košíc. Pre porovnanie sme tiež zistili priemerné ceny ubytovania v prenajatej garsónke či vlastnej izbe v trojizbovom byte.

Bratislava

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

Ekonomická univerzita

ŠD Dolnozemska 2 64

3 55,2

ŠD Starojhájska 4 2 48,4

3 43

ŠD Starojhájska 8 1 60,9

2 57,4
ŠD Prokopa Veľkého 41 2 44,8
3 37,6
ŠD Ekonóm 2 77,1
STU
ŠD Jura Hronca 2 71,9
ŠD Mýtna 1 135
2 od 95,70 do 106
ŠD Svoradov 1 od 49,15
2 od 44,21
ŠD Mladosť 1 77,72
3 62,3
Univerzita Komenského
VI Družba 3 58,10 - 64,07
2 62,42 - 68,39
Mlynská dolina - VB A 2 62,28 - 68,25
3 57,03 - 63,00
Mlynská dolina - VB B 2 od 52,5
3 od 47,25
Átriové domčeky 1 62,28 - 68,25
2 46,53 - 52,50
3 41,28 - 47,25
Átriové domčeky/nové 1 67,53 - 73,50
3 51,78 - 57,75
Manželské internáty 2 57,03 - 78,75

Byt Cena (eur za mesiac)
Bratislava I
Garsónka 394
Izba v 3-izbovom byte 230
Bratislava II
Garsónka 322
Izba v 3-izbovom byte 217
Bratislava III
Garsónka 382
Izba v 3-izbovom byte 186
Bratislava IV
Garsónka 377
Izba v 3-izbovom byte 208
Bratislava V
Garsónka 385
Izba v 3-izbovom byte 214

Trnava

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)
Trnavská univerzita
Ubytovňa J. Bohunice 2 55
SOŠE Trnava (VUJE, a. s.) - 60
SOSPSV Trnava - 50

Byt Cena (eur za mesiac)
Garsónka 270
Izba v 3-izbovom byte 148

Trenčín

Internát Cena (eur za mesiac)
Trenčianska univerzita A. Dubčeka
Ubytovňa Janka 67
Záblatie 66
Staničná 66

Byt Cena (eur za mesiac)
Jednoizbový byt 290
Izba v 3-izbovom byte 150

Nitra

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

UKF Nitra

ŠD UKF Nitra 2 66

3 59

SD UKF Zobor 2,3,4 36-49

SPU Nitra

ŠD Mladost' 1 46,47

2 29,87

3 23,90

4 20,91

ŠD Antona Bernoláka 2 26,56

3 23,90

ŠD Pribina 3 19,25

4 26,56

ŠD Poľnohospodár 1 56,43

2 53,11

Byt Cena (eur za mesiac)

Garsónka 230

Izba v 3-izbovom byte 160

Komárno

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

Univerzita J. Selyeho v Komárne

Čajka 46/40*

Danubius 60

* s vlastnou kúpeľňou/bez kúpeľne

Byt Cena (eur za mesiac)

Garsónka 180

Izba v 3-izbovom byte 125

Žilina

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

Žilinská univerzita

HLINY 2,3 41-44

1 56-86

Byt Cena za mesiac)

Garsónka 295

Izba v 3-izbovom byte 156

Prešov

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

Prešovská univerzita

Námestie mládeže 2 2 46,97

3 40

4 37,01

Byt Cena (eur za mesiac)

Garsónka 205

Izba v 3-izbovom byte 149

Ružomberok

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)

Katolícka univerzita v Ružomberku

ŠD Hrabovská cesta 1 4 46

3 54

2 59

1 59

ŠD Ruža, Plavisko 39 3 58
2 60
4 58

Byt Cena (eur za mesiac)
Garsónka 190
Izba v 3-izbovom byte 115

Banská Bystrica

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)
UMB Banská Bystrica
ŠD1, Tajovského 40 2,3 51-54
ŠD3, Tajovského 51 1,2,3 54-61
ŠD4, Tr. SNP 53 2,3 46-49

Byt Cena (eur za mesiac)
Garsónka 275
Izba v 3-izbovom byte 150

Košice

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)
Univerzita veterinárneho lekárstva
Cesta pod Hradovou, ŠD I 1 71,45
2 55
3 49
Cesta pod Hradovou, ŠD II 1 70,71
2 54,24
3 48,26
Technická univerzita
ŠD Němcovej/Rampová/ Urbánkova/Jedlíkova - 54-60
UPJŠ
Medická 4 a 6 3 37/47*
2 40/50*
Popradská 66 3 44
2 47
Popradská 76 3 80
2 87
1 117

*po rekonštrukcii

Byt Cena (eur za mesiac)
Garsónka 290
Izba v 3-izbovom byte 164

Zvolen

Internát Počet lôžok v izbe Cena (eur za mesiac)
Technická univerzita vo Zvolene*
L. Štúra 2 35-42
3 33-38
Bariny 2 48-49
Záhonok 1 41,5

*podľa cenníka na aktuálny akademický rok

Byt Cena (eur za mesiac)
Jednoizbový byt 245
Izba v 3-izbovom byte 120

*obsadená 1 osobou v každej izbe. Zdroj údajov: univerzity a portál Reality.sk. Ceny za prenájom bytov sú vypočítané ako priemer ceny mesačného prenájmu 10 bytov danej kategórie v meste, zahŕňajú energie a ostatné mesačné poplatky. Infografika: HN.

[Späť na obsah](#)

19. Úroveň vysokoškolského vzdelávania: Od vyjadrení L. Vozára sa rektori dištancujú

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 16/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]

Nitra - Rektori 12 vysokých škôl a univerzít sa dištancujú od niektorých výrokov rektora Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libora Vozára, ktoré povedal v rozhovore pre denník Sme. Denník uverejnil rozhovor v pondelok (13.8.).

Vyjadrenia Vozára k obsahu, úrovni a kvalite vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, vysokoškolským pedagógom a udeľovaniu akademických a vedeckopedagogických titulov považujú rektori za jeho osobné názory. "Hoci ich vyslovil ako prezident Slovenskej rektorskej konferencie, nezohľadňujú postoj rektorov uvedených univerzít a vysokých škôl," napísali v stanovisku, ktoré dnes poslala Andrea Kučerová z Univerzity Komenského (UK) v Bratislave.

Od Vozárových vyjadrení sa tak dištancujú rektori z Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Žilinskej univerzity v Žiline, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Technickej univerzity v Košiciach, Technickej univerzity vo Zvolene, **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, Vysokej školy múzických umení v Bratislave, Prešovskej univerzity v Prešove a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Rektor Vozár v spomínanom rozhovore napríklad uviedol, že nie je zástancom odoberania titulov. "Pripúšťam odoberanie diplomov v prípade veľkého profesionálneho zlyhania, napríklad v prípade lekárov. Ak pochybenie už presahuje hranice etiky. Ak by mu bol odobraný diplom, už by nemohol vykonávať prax. Ale zahlcovať dnes súdy alebo školy rozhodnutiami či odobrať, alebo ponechať titul, to nemá zmysel," povedal v rozhovore rektor. Podľa Vozára podstata škôl nie je v tituloch. Rodičom, ktorí dávajú svoje dieťa študovať, ide najmä o to, aby dostali náležité vzdelanie, získali vedomosti a zručnosti na to, aby sa úspešne uplatnili na trhu práce.

Študenti by sa mali nasťahovať do vynovených internátov. Viac sa dozviete TU!

Nitra24.sk/tasr

Foto: ukf.sk/lubo balko

Viac informácií z tohto regiónu nájdete na nitra24.sk

[Späť na obsah](#)

20. STU sa mihla medzi svetovou špičkou

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 18/08/2012; s.: 4; Spravodajstvo; Mária Mihaliková]

Do jedného z prestížnych šanghajských rebríčkov zaradili Slovenskú technickú univerzitu

Medzi 500 najlepšimi svetovými univerzitami slovenská stále nie je. V celosvetovom meraní sklamali najmä naše súkromné školy.

BRATISLAVA. Do zoznamu 200 najlepších škôl sveta v oblasti počítačových vied prvýkrát v histórii zaradili školu zo Slovenska. Slovenská technická univerzita v Bratislave sa objavila na 101. až 150. mieste. Prvú priečku obsadila Stanfordská univerzita, nasledujú Massachusettský technologický inštitút a Kalifornská univerzita. Harvard skončil piaty, v rebríčku nie je nik z Česka. Hodnotenie tento týždeň zverejnili výskumníci zo Šanghajskej univerzity. Šanghajské rebríčky patria medzi najuznávanejšie, posudzujú vedeckovýskumnú činnosť. Rektor STU Robert Redhammer hovorí, že škole pomohla úprava kritérií. "Nehodnotia sa už len počty nobelistov, ako to bolo v začiatkoch rankingu." Za najdôležitejšiu Redhammer považuje prácu študentov a učiteľov. Vedúci katedry matematiky na Stavebnej fakulte Radko Mesiar a jeho kolegovia vlani publikovali takmer dvesto prác v renomovaných vedeckých časopisoch. "To je asi desať percent celej svetovej produkcie v konkrétnej téme," podotkol Redhammer.

V top 500 chýbame

Do prvej kategórie šanghajského rebríčka, čiže medzi 500 najlepších univerzít sveta, sa slovenská stále nedostala. "V najbližších rokoch je to nereálne. Ide o elitný klub špičkových škôl s veľkým vedeckovýskumným potenciálom, pre viaceré pracujú nositelia Nobelových cien," hovorí prorektor pre vedu na Univerzite Komenského Dušan Meško, ktorý sa zaoberá svetovými rebríčkami. Na čele päťstovky sa už po desiatkrát udržal Harvard, za ním sú Stanford a Massachusettský inštitút. Česká Univerzita Karlova je na 201. až 300. mieste. Meško upozorňuje, že slovenským školám unikajú renomované rebríčky aj pre ich krátku históriu. "Je zrejme, že naše univerzity, ktorých väčšina vznikla

pred pár rokmi, sa tak skoro nevyrovňajú napríklad Oxfordu," hovorí Meško. Tamojšiu univerzitu založili v 11. storočí. Redhammer vidí príčinu aj v nedostatočných zákonoch. "K tomu sa pridáva marazmus vo financovaní výskumu na Slovensku."

Kto je u nás najhorší?

Zo šanghajských rebríčkov sa nedá vyčítať, ako vo svetovej konkurencii obstáli zvyšné školy zo Slovenska. Existujú však aj ďalšie rankingy, ktoré sprístupňujú zoznam všetkých hodnotených škôl. Jedným z nich je World Academies Rank, ktorý hodnotí kvalitu učiteľského kolektívu, úspešné umiestnenie absolventov, mieru kvality uchádzačov o štúdium, publicitu a popularitu školy. Údaje zbiera z internetových databáz a vyhľadávačov. Do posledného rebríčka zahrnuli 9805 univerzít sveta. Zo Slovenska najlepšie dopadla Univerzita Komenského, priradili jej 1507. priečku. STU patrí 2353. miesto. Policajná akadémia v Bratislave, ktorej rektora Václava Krajníka vyšetrujú pre podozrenie, že bral úplatky, sa umiestnila až na 8153. mieste. Verejné školy dokázali poraziť súkromné. Dve najhoršie – Stredoeurópska vysoká škola v Skalici a Dubnický technologický inštitút neodpovedali, ako hodnotia svoj výsledok. Dubnická škola skončila na úrovni univerzity z Angoly. Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave neverí, že by mala byť až na 8472. mieste. Jej rektorka Viera Cibáková tvrdí, že zvolené kritériá a internetové zdroje nedávajú "objektívny základ hodnotenia kvality". Svoju školu označila za "jednu z najkvalitnejších súkromných škôl" na Slovensku. "Spochybňovanie rebríčka je absurdné, veď nejde o trest. Len nastavuje zrkadlo a školy by mal motivovať na zlepšovanie," hodnotí Meško. Mária Mihaliková

Hodnotenie univerzít

1. Massachusettský techno-logický inštitút v USA
2. Harvardova univerzita
3. Standfordská univerzita
147. Masarykova univerzita v Brne
341. Univerzita Karlova v Prahe
575. České vysoké učení technické v Prahe
1507. Univerzita Komenského v Bratislave
2216. Technická univerzita v Košiciach
2353. Slovenská technická univerzita v Bratislave
3390. Ekonomická univerzita v Bratislave
3607. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
3750. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
3802. Katolícka univerzita v Ružomberku
3846. Tecnická univerzita vo Zvolene
3937. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
4010. Prešovská univerzita
4325. Trnavská univerzita
4443. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
4487. Žilinská univerzita
4502. Slovenská zdravotníctva univerzita
4723. Paneurópska vysoká škola
5093. VŠVU v Bratislave

5318.VŠMU v Bratislave
5393.Univerzita veterinárneho lekárstva farmácie v Košiciach
6548.Univerzita J. Selyeho v Komárne
6633.Trenčianska univerzita A. Dubčeka
6722. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
7460.Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
7738.Akadémia umení v Banskej Bystrici
7908.Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
8066.Vysoká škola v Sládkovičove
8153. Policajná akadémia v Bratislave
8182.Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
8472.Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v BA
8477. Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM v Prešove
8685. Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
8780.Západočeská univerzita v Plzni
9148. Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom
Zdroj - World Academies Rank, posudzovali 9805 univerzít na svete
Jedna z fakúlt Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

[Späť na obsah](#)

21. STU sa ocitla medzi svetovou špičkou

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 17/08/2012; Z domova; Mária Mihalíková]

Medzi 500 najlepšimi svetovými univerzitami slovenská stále nie je. V celosvetovom meraní sklamali najmä naše súkromné školy.

BRATISLAVA. Do zoznamu 200 najlepších škôl sveta v oblasti počítačových vied prvýkrát v histórii zaradili školu zo Slovenska.

Slovenská technická univerzita v Bratislave sa objavila na 101. až 150. mieste. Prvú priečku obsadila Stanfordská univerzita, nasledujú Massachusettský technologický inštitút a Kalifornská univerzita. Harvard skončil piaty, v rebríčku nie je nik z Česka.

Hodnotenie tento týždeň zverejnili výskumníci zo Šanghajskej univerzity. Šanghajske rebríčky patria medzi najuznávanejšie, posudzujú vedeckovýskumnú činnosť.

Rektor STU Robert Redhammer hovorí, že škole pomohla úprava kritérií. "Nehodnotia sa už len počty nobelistov, ako to bolo v začiatkoch rankingu."

Za najdôležitejšiu Redhammer považuje prácu študentov a učiteľov.

Vedúci katedry matematiky na Stavebnej fakulte Radko Mesiar a jeho kolegovia vlni publikovali takmer dvesto prác v renomovaných vedeckých časopisoch. "To je asi desať percent celej svetovej produkcie v konkrétnej téme," podotkol Redhammer.
V top 500 chýbame

Do prvej kategórie šanghajského rebríčka, čiže medzi 500 najlepších univerzít sveta, sa slovenská stále

nedostala.

"V najbližších rokoch je to nereálne. Ide o elitný klub špičkových škôl s veľkým vedeckovýskumným potenciálom, pre viaceré pracujú nositelia Nobelových cien," hovorí prorektor pre vedu na Univerzite Komenského Dušan Meško, ktorý sa zaoberá svetovými rebríčkami.

Na čele päťstovky sa už po desiatykrát udržal Harvard, za ním sú Stanford a Massachusettský inštitút. Česká Univerzita Karlova je na 201. až 300. mieste.

Meško upozorňuje, že slovenským školám unikajú renomované rebríčky aj pre ich krátku históriu. "Je zrejmé, že naše univerzity, ktorých väčšina vznikla pred pár rokmi, sa tak skoro nevyrovňajú napríklad Oxfordu," hovorí Meško. Tamojšiu univerzitu založili v 11. storočí.

Redhammer vidí príčinu aj v nedostatočných zákonoch. "K tomu sa pridáva marasmus vo financovaní výskumu na Slovensku."

Kto je u nás najhorší?

Zo šanghajských rebríčkov sa nedá vyčítať, ako vo svetovej konkurencii obstáli zvyšné školy zo Slovenska. Existujú však aj ďalšie rankiny, ktoré sprístupňujú zoznam všetkých hodnotených škôl.

Jedným z nich je World Academies Rank, ktorý hodnotí kvalitu učiteľského kolektívu, úspešné umiestnenie absolventov, mieru kvality uchádzačov o štúdium, publicitu a popularitu školy. Údaje zbiera z internetových databáz a vyhľadávačov.

Do posledného rebríčka zahrnuli 9805 univerzít sveta. Zo Slovenska najlepšie dopadla Univerzita Komenského, priradili jej 1507. priečku. STU patrí 2353. miesto.

Policajná akadémia v Bratislave, ktorej rektora Václava Krajníka vyšetrojú pre podozrenie, že bral úplatky, sa umiestnila až na 8153. mieste.

Verejné školy dokázali poraziť súkromné. Dve najhoršie – Stredoeurópska vysoká škola v Skalici a Dubnický technologický inštitút neodpovedali, ako hodnotia svoj výsledok. Dubnická škola skončila na úrovni univerzity z Angoly.

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave neverí, že by mala byť až na 8472. mieste. Jej rektorka Viera Cibáková tvrdí, že zvolené kritériá a internetové zdroje nedávajú "objektívny základ hodnotenia kvality". Svoju školu označila za "jednu z najkvalitnejších súkromných škôl" na Slovensku.

"Spochybňovanie rebríčka je absurdné, veď nejde o trest. Len nastavuje zrkadlo a školy by mal motivovať na zlepšovanie," hodnotí Meško.

ico

Hodnotenie univerzít

1. Massachusettský technologický inštitút v USA

2. Harvardova univerzita

3. Standfordská univerzita

147. Masarykova univerzita v Brne

341. Univerzita Karlova v Prahe

575. České vysoké učení technické v Prahe

1507. Univerzita Komenského v Bratislave

2216. Technická univerzita v Košiciach

2353. Slovenská technická univerzita v **Bratislave**

3390. **Ekonomická univerzita v Bratislave**

3607. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

3750. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
3802. Katolícka univerzita v Ružomberku
3846. Technická univerzita vo Zvolene
3937. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
4010. Prešovská univerzita
4325. Trnavská univerzita
4443. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
4487. Žilinská univerzita
4502. Slovenská zdravotníctva univerzita
4723. Paneurópska vysoká škola
5093. VŠVU v Bratislave
5318. VŠMU v Bratislave
5393. Univerzita veterinárneho lekárstva farmácie v Košiciach
6548. Univerzita J. Selyeho v Komárne
6633. Trenčianska univerzita A. Dubčeka
6722. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
7460. Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
7738. Akadémia umení v Banskej Bystrici
7908. Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
8066. Vysoká škola v Sládkovičove
8153. Policajná akadémia v Bratislave
8182. Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
8472. Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v BA
8477. Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM v Prešove
8685. Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
8780. Západočeská univerzita v Plzni
9148. Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom

Zdroj - World Academies Rank, posudzovali 9805 univerzít na svete

[Späť na obsah](#)

22. Medzinárodný kongres regionalistov

[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 22:00; 21/08/2012; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; z domova; Michal Katuška]

Kata Martinková, moderátorka: "**Ekonomická univerzita v Bratislave** hostí medzinárodný kongres regionalistov, vedcov, ktorí sa zaoberajú rozvojom regiónov po celom svete. Významných akademikov privítal aj premiér Robert Fico. Otvárací...sledoval Michal Katuška."

Michal Katuška, redaktor: "Vedci z celého sveta sa zišli na akademickej pôde aby hovorili o najväčších problémoch regiónov vo svete. Približuje Milan Buček, vedúci katedry verejnej správy a regionálneho rozvoja na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**."

Milan Buček, vedúci katedry verejnej správy a regionálneho rozvoja na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**: "Tieto kongresy dávajú významnú impulzy pre regionálny rozvoj, objavujú sa tu nové idey, tu ide skôr o to, aby si tí vedci z rôznych krajín vymenili tie poznatky. U takejto veľkej akcie takmer nepredstaviteľné, že by sa prijala nejaká jedna rezolúcia. To ani nie je úlohou vedy, to je skôr úlohou politiky."

Michal Katuška, redaktor: "Kongres otváral príhovorom v angličtine premiér Robert Fico. Hovoril v ňom o potrebe rozvíjania vzťahov Slovenska a Európskej únie a solidarite s jej členmi."

Robert Fico, predseda vlády SR (Smer-SD): "V súčasnosti je veľmi jednoduché podľahnúť antieurópskym náladám. Ľudia na Slovensku sa pýtajú prečo pomáhať pri záchrane Španielska, či grécka, slovensko nemá inú možnosť, len podporovať členstvo v únii. Slovensko doteraz získalo z únie mnoho viac prostriedkov, ako samo dalo."

Michal Katuška, redaktor: "Podujatie potrvá štyri dni. Organizuje ho Európska asociácia regionálnej vedy. Jej prezident Charlie Karlsson hovoril o cieľoch kongresu a uplatnení vedy v politike. Vedci budú napríklad diskutovať ako cez rozvoj regiónov zvyšovať ekonomickú úroveň krajín, či o budúcnosti veľkých miest a aglomerácií do roku 2050."

[Späť na obsah](#)

23. Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústredí na regionálny rozvoj

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 21/08/2012; Ekonomika; TASR]

Uviedol to dnes slovenský premiér Robert Fico na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA.

Bratislava 21. augusta (TASR) – Ak Európska únia (EÚ) nezvládne výzvy, ktoré stoja pred ňou, tak sa podľa slov predsedu vlády SR Roberta Fica (Smer–SD) bude môcť veľmi ťažko sústreďovať na veci, ako je regionálny rozvoj.

"Slovenská vláda je za hlbšiu integráciu v rámci EÚ. Chceme si splniť domácu úlohu a potom sa môžeme sústreďovať viac na regionálny rozvoj, na ktorý sú všetky predpoklady. Pretože Slovensko dostane z európskych fondov (v nasledujúcom programovacom období - pozn. TASR) ešte viac peňazí ako v rokoch 2007 až 2013," uviedol dnes na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Fico po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA (European Regional Science Association) zameraného na výmenu poznatkov a informácií o rozvoji regiónov.

"Pre **Ekonomickú univerzitu** má tento kongres mimoriadny význam. Európa sa dnes totiž stáva Európou regiónov. Vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi na Slovensku je kardinálnou otázkou pre budúcnosť ekonomického a sociálneho rozvoja SR," poznamenal rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák.

Informoval zároveň, že účastníci z viac ako 50 krajín v rámci kongresu ERSA predostroú mnohé veľmi aktuálne problémy a zároveň aj načrtnú ich riešenia. "Ide najmä o to, spojiť regionálny rast s ekonomickým rastom, a tým riešiť mnohé problémy, najmä z hľadiska vyrovnávania regionálnych rozdielov a rastu zamestnanosti," dodal Sivák s tým, že na bratislavskom kongrese ERSA sa zúčastňuje približne 600 účastníkov.

[Späť na obsah](#)

24. Fico: Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústredí na regionálny rozvoj

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 21/08/2012; topky.sk; TASR]

BRATISLAVA – Ak Európska únia (EÚ) nezvládne výzvy, ktoré stoja pred ňou, tak sa podľa slov predsedu vlády SR Roberta Fica (Smer–SD) bude môcť veľmi ťažko sústreďovať na veci, ako je regionálny rozvoj.

"Slovenská vláda je za hlbšiu integráciu v rámci EÚ. Chceme si splniť domácu úlohu a potom sa môžeme sústreďovať viac na regionálny rozvoj, na ktorý sú všetky predpoklady. Pretože Slovensko

dostane z európskych fondov (v nasledujúcom programovacom období - pozn.) ešte viac peňazí ako v rokoch 2007 až 2013," uviedol dnes na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Fico po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA (European Regional Science Association) zameraného na výmenu poznatkov a informácií o rozvoji regiónov.

"Pre **Ekonomickú univerzitu** má tento kongres mimoriadny význam. Európa sa dnes totiž stáva Európou regiónov. Vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi na Slovensku je kardinálnou otázkou pre budúcnosť ekonomického a sociálneho rozvoja SR," poznamenal rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák.

Informoval zároveň, že účastníci z viac ako 50 krajín v rámci kongresu ERSA predostrú mnohé veľmi aktuálne problémy a zároveň aj načrtnú ich riešenia. "Ide najmä o to, spojiť regionálny rast s ekonomickým rastom, a tým riešiť mnohé problémy, najmä z hľadiska vyrovnávania regionálnych rozdielov a rastu zamestnanosti," dodal Sivák s tým, že na bratislavskom kongrese ERSA sa zúčastňuje približne 600 účastníkov.

[Späť na obsah](#)

25. ERSA 2012

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 19:00; 21/08/2012; Správy STV; z domova]

Janette Štefánková, moderátorka: "Na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** sa dnes začal prestížny kongres ERSA 2012. Ide o najvýznamnejšie stretnutie odborníkov na regionálnu politiku a na Slovensku je prvýkrát. Viac ako sedemsto účastníkov sa počas štyroch dní bude venovať problematike rozvoja regiónov, využívania ich potenciálu, či prognózam vývoja a fungovania miest do roku 2050"

[Späť na obsah](#)

26. Vytiahne ECB zbraň najvyššieho kalibru?

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 21/08/2012; Financie; Kamil Boroš, analytik X-Trade Brokers]

Ako by fungoval strop na výnosy z dlhopisov problémových krajín

Nemecký týždenník Spiegel priniesol cez víkend informáciu, že Európska centrálna banka pripravuje strop buď na výnosy z dlhopisov problémových krajín eurozóny, alebo na ich prirážky k výnosom z nemeckých dlhopisov. Práve toto by mohla byť zbraň ťažkého kalibru, ktorej vyťahnutie naznačil koncom júla šéf ECB Draghi slovami, že ECB urobí všetko čo je potrebné pre záchranu eurozóny.

Nádeje investorov ECB v utorok schladila oficiálnym vyjadrením, že takéto opatrenie neplánuje zaviesť, no médiá vyhýbavé odmietnutie vyhodnotili ako možnosť, že o zavedení limitov na výnosy sa ešte môže debatovať.

Fungovalo by to zhruba nasledovne: Pokiaľ by sa výnosy alebo prirážky dostali v dôsledku výpredajov dlhopisov nad cieľovú úroveň, tak by ECB začala nakupovať dlhopisy, aby výnosy stlačila späť pod cieľovú úroveň. ECB toto môže robiť do nekonečna, teda až kým všetky štátne dlhopisy neskončia v jej vlastníctve, keďže si solventnosť zabezpečuje tlačiarňami a tonera má zatiaľ dosť. Čiže v takomto prípade nie sú na mieste ani obavy, že by investori po nákupoch zo strany ECB spustili ešte masívnejšie výpredaje, pretože dlhopisy vo vlastníctve ECB by považovali za nadriadené. (ECB by síce tvrdila, že nie sú, po tom, ako sa ale bezprecedentne vyzula z reštrukturalizácie gréckeho dlhu, jej ale už nikto neuverí). Aj pokiaľ by sa totiž výpredaje spustili, tak ECB má kapacitu ich zvládnuť.

Pokiaľ by s tým skutočne ECB prišla, tak by to bol veľký míľnik na časovej osi dlhovej krízy. Problémy ekonomiky by to nevyriešilo, tie z nášho pohľadu ležia úplne niekde inde ako v nedôvere voči dlhopisom (menovite v neschopnosti ekonomiky rásť bez prísunu nového dlhu), na druhej strane to ale má potenciál upokojiť situáciu na dlhopisových trhoch. Podobne ako strop pre frank voči euru na úrovni 1,20 franku za eura, ktorý za pomoci tlačiarňí (predajom vytlačených frankov za eurové aktíva) bráni švajčiarska centrálna banka SNB, upokojil situáciu na devízových trhoch, kde frank predtým mimoriadne prudko posilňoval. (viď graf)

Vývoj menového kurzu EURCHF

Po tom, čo augustové zasadnutie ECB sklamarilo, keď Draghi povedal len toľko, že nákupy by sa mali týkať predovšetkým krátkodobých splatností a budú podmienené žiadosťou o pomoc aj z eurovalu, ktorá bude so sebou prinášať prísne podmienky, tak sa pozornosť upiera na septembrové zasadnutie a

tlačovú konferenciu, od ktorej mnohí investori očakávajú hlbšie details. Článok v Spiegli dokonca tieto očakávania vyšpikoval o možnosť ohlásenia spomínaných stropov.

My sme skôr skeptickí, a prikláňame sa k tomu, že ECB až takto neohúri. A to predovšetkým kvôli pretrvávajúcej nemeckej opozícii, Bundesbanka (ktorá je nemeckou centrálnou bankou) v pondelok vo svojom mesačnom reporte kritizovala ECB za rozhodnutie vrátiť sa k nákupu dlhopisov, a skôr sa prikláňame k tomu, že bude na tomto postoji trvať minimálne kým sa situácia nevyhrotí. Najmä keď sme v posledných dňoch svedkami ústupu napätia na dlhopisových trhoch. Z dlhodobejšieho hľadiska si ale myslíme, že Bundesbanka skôr či neskôr kapituluje.

Pokiaľ by ale skutočne došlo k vytiahnutiu tejto zbrane najťažšieho kalibru, tak prvotná reakcia eura by bolo s veľkou pravdepodobnosťou posilnenie, dokonca by sa mohlo jednať aj o výraznejšie posilnenie, pokiaľ by sa ale ukázalo, že ECB na udržanie týchto stropov bude musieť nakupovať vysoké objemy dlhopisov, tak by sa trend na eure z nášho pohľadu obrátil.

Kamil Boroš je absolvent **Ekonomickej univerzity v Bratislave** a Univerzity Martina Luthera v Halle, Nemecko. Má za sebou ukončené stáže na Európskej univerzite Viadrina vo Frankfurte nad Odrou a University of Economics and Business Administration vo Viedni. Vo vzdelávaní pokračuje na CFA inštitúte, kde úspešne zvládol prvé dve úrovne. Býva pravidelne citovaný všetkými poprednými slovenskými denníkmi a televíziami. V X-Trade Brokers pôsobí od roku 2008. Jeho blog si môžete prečítať na xtbsk.blogspot.com.

Ilustračné foto na titulke - Flickr.com

Slovník: Akcia; Ask (ponuka); Bid (dopyt); Broker; Centrálna banka; ECU; EMS; FED; Forex (FX); G7; G10; Komodita; Pozícia; Základná mena;

[Späť na obsah](#)

27. Odmeny rektorov slovenských univerzít dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 22/08/2012; Domáce; TASR]

Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5-tisíc eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny.

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je 2 588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4 831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8 150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7 500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5 220 eur).

Denník poukazuje na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto: Autor - Pravda

[Späť na obsah](#)

28. Odmeny rektorov dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 22/08/2012; Zo škôl; TASR]

Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Bratislava 22. augusta (TASR) - Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

[Späť na obsah](#)

29. Odmeny rektorov dosahujú desaťtisíce eur. Odklepávajú im ich vlastní ľudia

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 22/08/2012; Slovensko; TASR]

BRATISLAVA - Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informuje o tom stredajšie vydanie Hospodárskych novín.

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Odmenení aj zo slabších univerzít

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa Hospodárskych novín dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

Hospodárske noviny poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny navrhujú ľudia rektorov

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém,

že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre Hospodárske noviny hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto: Rektori si odmenami prilepšili. Zdroj - TASR/Radovan Stoklasa

[Späť na obsah](#)

30. Byť rektorom sa oplatí. Pozrite sa, aké majú platy a odmeny

[Téma: Ekonomická univerzita; tvnoviny.sk; 22/08/2012; TVnoviny; TASR]

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5 000 eur vyšplhali na 43 000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny.

Na druhom mieste skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny v spomínanom období dosiahli 30 000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2 588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20 000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4 831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8 150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality.

Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny určujú ľudia menovaní rektormi

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

"Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto: Rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová.

[Späť na obsah](#)

31. Rektori dostávajú odmeny v desiatkach eur, pozrite si ich

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 22/08/2012; Z domova; tasr]

Vysoké prémie rozdávali aj na slabých školách. Odmeny určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

BRATISLAVA. Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová.

Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár.

Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Na kvalite školy nezáleží

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13-tisíc eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality.

Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Opak amerického systému

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

"Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola.

"Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," povedal pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

tasr

[Späť na obsah](#)

32. Rektori škôl si pekne zarobia. Odmeny v desaťtisícoch eur!

[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 22/08/2012; Aktuality.sk; TASR]

Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém,

že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

[Späť na obsah](#)

33. TOP 10 odmien rektorov: Hlava Žilinskej univerzity dostala 43 000 eur!

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 22/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]

Žilina - Tatiana Čorejová, rektorka Žilinskej univerzity dostala od 1. Januára 2011 najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43 000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Druhý Vozár, tretí Mirossay

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30 000 eur, pričom jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20 000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Prvá desiatka

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Ol'ha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur), rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Ako v Kocúrkove

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

"Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Žilina24/tasr

Foto: tasr

Viac informácií z tohto regiónu nájdete na zilina24.sk

[Späť na obsah](#)

34. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 24/08/2012; Názory; Rudolf Sivák]

Eurozóna prechádza najzložitejším obdobím svojej doterajšej existencie. Dlhová kríza vyvolala otrasy na finančnom trhu a fiškálna reštrikcia v spojení s vysokou neistotou mali v prvom polroku 2012 za následok výrazné spomalenie, či dokonca recesiu vo veľkých ekonomikách eurozóny, ako Španielsko, Taliansko alebo Francúzsko. V druhom štvrtroku začali byť badateľné známky spomalenia aj v Nemecku, kde reálny HDP vzrástol len o 0,3 percenta.

Napriek tomu sa ekonomická aktivita na Slovensku od začiatku roku 2012 vyvíjala pomerne pozitívne. Evidovaná nezamestnanosť bola v júni v porovnaní so začiatkom roka nižšia o 0,35 percenta. V prvom

polroku 2012 dosiahol medziročný rast priemyselnej produkcie 10,1 percenta a nové objednávky v priemysle rástli ešte rýchlejšie. V prostredí spomaľovania rastu svetovej ekonomiky a medzinárodného obchodu sme zaznamenali v prvom polroku rast exportu o 9,9 a reálny HDP vzrástol takmer 3 percentá.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že slovenská ekonomika je pomerne imúnna proti zhoršeniu externého prostredia. Toto zdanie je však klamlivé a v prípade ďalšieho prehĺbenia ekonomických problémov v eurozóne je len otázkou času, kedy sa spomalenie ekonomickej aktivity prejaví aj u nás.

Vyplyva to z viacerých dôvodov. Prvým je pokračujúci pokles ekonomickej aktivity v eurozóne s vplyvom na celú úniu. Priame dosahy takéhoto vývoja sú zrejmé, keďže export do EÚ tvorí viac ako 80 percent celkového vývozu Slovenska. Nepriame dosahy vyplývajú z prepojenosti svetového obchodu. Únia je najväčším exportným trhom Číny a významným obchodným partnerom USA. Oslabenie dopytu v Európe sa už prejavuje v poklese globálneho outputu, čo limituje aj exportné možnosti samotnej EÚ.

Existuje viacero indícií, že pokles ekonomickej aktivity zasiahne v blízkej budúcnosti v oveľa vyššej miere aj Nemecko, odkiaľ k nám "prúdi" každé piate euro z celkového exportu slovenskej produkcie. Zamestnanosť v najväčšej európskej ekonomike už niekoľko mesiacov stagnuje. Viaceré tzv. predstihové ukazovatele naznačujú, že v najbližších mesiacoch nedôjde k spomaleniu rastu, ale skôr k poklesu ekonomickej aktivity v Nemecku. Napríklad Index nákupných manažérov (PMI) v júli klesol na porovnateľne nízku úroveň ako v septembri 2008, čiže tesne pred globálnou recesiou. Pokles ekonomickej aktivity v Nemecku potvrdzuje aj nečakane prudké zníženie importu, priemyselnej produkcie a nových objednávok v priemysle za jún 2012. Je pravdepodobné, že útlm v Nemecku sa čoskoro prejaví aj na Slovensku.

Problematická je aj situácia v domácej ekonomike. Stavebníctvo ako cyklické odvetvie, ktoré môže využiť pozitívne efekty z priaznivého vývoja zahraničného obchodu len vo veľmi obmedzenej miere, je od roku 2009 v útlme. Medziročný pokles stavebnej produkcie sa nezastavil ani v roku 2012, za prvý polrok klesol o 11 percent.

V roku 2013 môžeme očakávať výraznejšie reštriktívne dosahy fiškálnej konsolidácie na ekonomický rast. Zníženie schodku verejných financií pod 3 percentá HDP by v budúcom roku malo znamenať záporný príspevok verejnej správy k rastu HDP v rozsahu približne 1,5 percenta. Pritom v prvom štvrtroku 2012 bola spotreba verejnej správy jedinou zložkou domáceho dopytu, ktorá vykazala medziročný rast ("predvolebný efekt").

Uvedené skutočnosti naznačujú, že vývoj európskej a svetovej ekonomiky bude v najbližšom období horší, než medzinárodné inštitúcie začiatkom roka predpokladali. Ak by v takomto prostredí došlo k naplneniu prognóz ekonomického rastu pre Slovensko (MMF, EK aj NBS aktuálne prognózujú pre rast reálneho HDP okolo 2 percent na rok 2012 a zrýchlenie na 3 v roku 2013), bol by to pozitívny jav.

Rudolf Sivák
Autor je rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

35. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 24/08/2012; s.: 6; Názory a analýzy; Rudolf Sivák]

Eurozóna prechádza najzložitejším obdobím svojej doterajšej existencie. Dlhová kríza vyvolala otrasy na finančnom trhu a fiškálna reštrikcia v spojení s vysokou neistotou mali v prvom polroku 2012 za následok výrazné spomalenie, či dokonca recesiou vo veľkých ekonomikách eurozóny, ako Španielsko, Taliansko alebo Francúzsko. V druhom štvrtroku začali byť badateľné známky spomalenia aj v Nemecku, kde reálny HDP vzrástol len o 0,3 percenta. Napriek tomu sa ekonomická aktivita na Slovensku od začiatku roku 2012 vyvíjala pomerne pozitívne. Evidovaná nezamestnanosť bola v júni v porovnaní so začiatkom roka nižšia o 0,35 percenta. V prvom polroku 2012 dosiahol medziročný rast priemyselnej produkcie 10,1 percenta a nové objednávky v priemysle rástli ešte rýchlejšie. V prostredí spomaľovania rastu svetovej ekonomiky a medzinárodného obchodu sme zaznamenali v prvom polroku rast exportu o 9,9 a reálny HDP vzrástol takmer 3 percentá. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že slovenská ekonomika je pomerne imúnna proti zhoršeniu externého prostredia. Toto zdanie je však klamlivé a v prípade ďalšieho prehĺbenia ekonomických problémov v eurozóne je len otázkou času, kedy sa spomalenie ekonomickej aktivity prejaví aj u nás. Vyplyva to z viacerých dôvodov. Prvým je pokračujúci pokles ekonomickej aktivity v eurozóne s vplyvom na celú úniu. Priame dosahy takéhoto vývoja sú zrejmé, keďže export do EÚ tvorí viac ako 80 percent celkového vývozu Slovenska. Nepriame dosahy vyplývajú z prepojenosti svetového obchodu. Únia je najväčším exportným trhom Číny a významným obchodným partnerom USA. Oslabenie dopytu v Európe sa už prejavuje v poklese globálneho outputu, čo limituje aj exportné možnosti samotnej EÚ. Existuje viacero indícií, že pokles ekonomickej aktivity zasiahne v blízkej

budúcnosti v oveľa vyššej miere aj Nemecko, odkiaľ k nám „prúdi“ každé piate euro z celkového exportu slovenskej produkcie. Zamestnanosť v najväčšej európskej ekonomike už niekoľko mesiacov stagnuje. Viaceré tzv. predstihové ukazovatele naznačujú, že v najbližších mesiacoch nedôjde k spomaleniu rastu, ale skôr k poklesu ekonomickej aktivity v Nemecku. Napríklad Index nákupných manažérov (PMI) v júli klesol na porovnateľne nízku úroveň ako v septembri 2008, čiže tesne pred globálnou recesiou. Pokles ekonomickej aktivity v Nemecku potvrdzuje aj nečakane prudké zníženie importu, priemyselnej produkcie a nových objednávok v priemysle za jún 2012. Je pravdepodobné, že útlm v Nemecku sa čoskoro prejaví aj na Slovensku. Problematická je aj situácia v domácej ekonomike. Stavebníctvo ako cyklické odvetvie, ktoré môže využiť pozitívne efekty z priaznivého vývoja zahraničného obchodu len vo veľmi obmedzenej miere, je od roku 2009 v útlme. Medziročný pokles stavebnej produkcie sa nezastavil ani v roku 2012, za prvý polrok klesol o 11 percent. V roku 2013 môžeme očakávať výraznejšie reštriktívne dosahy fiškálnej konsolidácie na ekonomický rast. Zníženie schodku verejných financií pod 3 percentá HDP by v budúcom roku mal znamenať záporný príspevok verejnej správy k rastu HDP v rozsahu približne 1,5 percenta. Pritom v prvom štvrtroku 2012 bola spotreba verejnej správy jedinou zložkou domáceho dopytu, ktorá vykázala medziročný rast („predvolebný efekt“). Uvedené skutočnosti naznačujú, že vývoj európskej a svetovej ekonomiky bude v najbližšom období horší, než medzinárodné inštitúcie začiatkom roka predpokladali. Ak by v takomto prostredí došlo k naplneniu prognóz ekonomického rastu pre Slovensko (MMF, EK aj NBS aktuálne prognózuje pre rast reálneho HDP okolo 2 percent na rok 2012 a zrýchlenie na 3 v roku 2013), bol by to pozitívny jav.

Rudolf Sivák Autor je rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

36. Aké budú mestá v budúcnosti - rozhovor

[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 15:00; 23/08/2012; Správy; z domova; Marek Mašura]

Marek Mašura, moderátor TA3: "Pri tejto téme ešte chvíľu ostaneme. V týchto dňoch sa v priestoroch bratislavskej **Ekonomickej univerzity** koná medzinárodná konferencia Region in Motion, alebo Región v pohybe. Pozvaných je viac ako 700 regionalistov z celého sveta. Využívame túto možnosť a do štúdia sme si pozvali profesora Petra Nijkampa, odborníka na vývoj miest. Prajem príjemný dobrý deň. Pán profesor, v príspevku sme spomínali základné funkcie miest. Tak poďme si na začiatok zhrnúť, ktoré sú to?"

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "Pozrime sa na fakty. Mestá na celom svete rastú v posledných storočiach oveľa rýchlejšie ako v minulosti, pretože poskytujú priestory, pracovné miesta, nové zariadenia, zdravotníctvo, vzdelávacie zariadenia oveľa viac ako iné formy bývania v minulosti. A preto vidíme, že dochádza k rýchlemu rozvoju miest nielen v Európe, nielen na Slovensku, ale i v rozličných častiach sveta a najmä v regiónoch ako je Ázia, Afrika, Latinská Amerika. Tam vidíme explóziu, obrovský rast miest z jednoduchého dôvodu, že mestá ponúkajú viac príležitostí ako ktokoľvek iný. A to znamená, že podľa môjho názoru alebo môj scenár pre budúcnosť je taký, že naša budúcnosť bude mestská."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Pán profesor, vy ste Slovensko navštívili niekoľkokrát. Mohli by ste možno na príklade veľkých miest Bratislava, Košice povedať, ako mestá rastú, aké ďalšie funkcie im pribúdajú?"

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "Dokonca i v malých krajinách ako je Slovensko, vidíme rastúce postavenie miest ako je Bratislava, ktorú som viackrát navštívil. Košice som tiež navštívil viackrát. V menších krajinách s menšími mestami samozrejme je jednoduchšie riadiť tieto mestá. Na základe toho, čo som videl, obe tieto mestá sú pomerne dobre riadené z hľadiska ľudských zdrojov. Čiže existuje tu dobrá vyhládka pre budúcnosť. Ale mierka, na základe ktorej sa musíme pozerieť na mestá, musí ísť oveľa ďalej. Rok 2007 znamenal viac-menej revolúciu v geografii v našom svete, pretože prvýkrát v histórii ľudstva viac ako 50 percent všetkých ľudí žije v mestách. A to pokračuje ďalej. V Európe je to už 70 až 75 percent a zvyšok sveta bude nasledovať. Naš svet bude urbánnym svetom, spojené národy to hovoria mestské storočie. A na to sa musíme pripraviť. Samozrejme budú naďalej vidiecke oblasti, ale mestá sa stávajú hlavným centrom medzinárodného obchodu a konkurencie a myslím, že nie je už cesta späť. Naš svet bude mať naďalej urbánnu budúcnosť a otázka je najmä, ako zvládneme riadenie týchto veľkých zvierat. Samozrejme Bratislava je pekné mesto, dá sa riadiť. Mexiko City vyše 20 miliónov ľudí je oveľa väčšie ako celé Slovensko. To si vyžaduje samozrejme iné princípy riadenia, možno v porovnaní s nadnárodnými spoločnosťami, ktoré vyrástli od malých firiem na veľké konglomeráty. A mestá pôjdu rovnakým spôsobom."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Aké sú limity rastu miest, keď už teda hovoríme o urbanizácii celého sveta? Kam až môžu mestá rásť?"

Z môjho pohľadu neexistuje žiaden limit pokiaľ ide o veľkosť mesta. Mestá začali rásť v minulosti v Grécku, v Rímskej ríši ako malé dediny, ktoré sa rozrastali neustále. Spojená s tým bola ďalšia logistika, doprava a postupne sa im podarilo prekonať všetky tieto prekážky. A dobré je poukázať na moderný príklad. Čínski lídri ohlásili minulý rok, že tak veria vo výhody veľkých miest, že plánujú vybudovať takzvané megacity alebo megametropolu 80 až 100 miliónov ľudí, ktoré spojí existujúce mestá veľmi sofistikovanou infraštruktúrou a chcú mať najväčšie mesto, ktoré kedy bolo na našom svete vybudované. A neviem, prečo by k tomu nemohlo dôjsť, nevidím nejaké prirodzené limity. Samozrejme treba rešpektovať dopravu, životné prostredie, ekonomiku, sociálnu súdržnosť v meste, ale v princípe neexistuje žiaden dôvod, prečo by mestá nemohli narásť až na 100 miliónov. A ja si myslím, že v budúcnosti uvidíme mnohé z týchto miest, ktoré možno budú prepojené, budú mať nejaké hlavné jadro a ďalšie časti budú prepojené. A to má dôsledky samozrejme aj na Slovensko, pretože musíte byť súčasťou tejto siete medzinárodných miest."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Veľké mestá majú problémy s dopravou. Keď sa vraciame večer alebo podvečer z roboty, často sa dostaneme do dopravnej zápchy. Nebude rásť miest limitovaný problémami s masovou prepravou ľudí?"

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "Mestá sú veľmi komplexné systémy. Vždy budú existovať úzke miesta. Jedným z nich je doprava, znečistenie je ďalšou. Ak by som mal začať so znečistením, v 70-tych, 80-tych rokoch, keď ste išli do Los Angeles, keď ste pristáli na letisku, tak tam bolo množstvo smogu, mesto skoro nebolo vidieť. V súčasnosti je tam už čisto, tento problém sa vyriešil. Doprava je samozrejme iný problém, nie je to problém, ktorý sa dá ľahko vyriešiť, ale tiež vidíme príklad, napríklad moderné čínske mestá Šanghaj alebo v Európe Zúrich alebo Štokholm, ktoré urobili veľké investície do systémov mestskej dopravy. A myslím si, že postupne sa podarilo vyriešiť tieto problémy. Ale samozrejme vyžaduje si to významné investície a to sú podľa mňa základné podmienky úspechu rozvoja miest pre budúcnosť. Musíme investovať do dobrého vzdelávania, systémov školstva, školy pre deti, univerzity pre študentov. Je dôležité mať znalostnú infraštruktúru, potrebujeme ďalej investovať do telekomunikácií, do infraštruktúry ako i do životného prostredia. V opačnom prípade nebudeme žiť v životnom prostredí, ktoré bude zdravé. Ale vnímam množstvo obáv, ktoré existujú vo svete, ale zároveň aj investície, ktoré riešia tieto problémy. A myslím si, že mnohé z problémov, veľmi vážnych problémov, ktoré riešime, sa podarí prekonať postupne."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Pán profesor, ekonomická kríza spôsobila problémy mnohým krajinám, firmám. Aký mala alebo má vplyv na rozvoj miest? Spomalila tento rozvoj?"

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "V mestách sa nachádza množstvo pracovných miest, firiem, ľudí. Keď dôjde k ekonomickej recesii a v súčasnosti najmä v Európe, k tomu dochádza možno menej v iných častiach sveta, má to dopad i na mestá. Dochádza k strate pracovných miest, firmy krachujú a pokiaľ je to pravda, ja som presvedčený o tom, že tomu tak je, že mestá vytvárajú prostredníctvom koncentrácie aktivít viac príležitostí na to, aby boli konkurencieschopnejšie ako iné oblasti, tak som presvedčený o tom, že pri investíciách starostlivosti vlády národnej alebo regionálnej, alebo miestnej samosprávy, pre dobré mesto je úplne dôležité. Pretože dobré mesto vytvorí dobré podmienky pre firmy, pre nové pracovné miesta a jeden z nástrojov riešenia ekonomickej krízy, samozrejme nie jediný, ale jeden z týchto nástrojov je postarať sa o mestá, pretože oni sú centrom nového ekonomickeho vývoja a tak tomu bude i v budúcnosti. Uvediem príklad. Turecko v súčasnosti je jednou z najrýchlejšie rastúcich krajín v Európe, dokonca i vo svete. 8-percentný hospodársky rast počas posledných rokov to je oveľa lepšie v porovnaní s inými krajinami musí tiež riešiť otázky miest Istanbul, Ankara. Tieto mestá rastú veľmi výrazne a čoraz viac ľudí do nich prichádza. Je tam viac miest, viac investícií zo zahraničia v týchto centrách a to práve je spôsob, ako zaručiť hospodársky rast."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Pán profesor, ostal nám čas ešte na jednu poslednú otázku. Možno taký výhľad do budúcnosti, ako budú vyzeráť mestá v roku 2050? Povedzte možno tiež na príklade Bratislavy alebo Košíc."

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "Môj scenár pre budúcnosť je taký, že keď sa pozrieme na trendy a zanalyzujeme si trendy z minulosti, je taký, že v budúcnosti budú mestá naďalej rásť, i keď tomu bude menej v Európe ako v iných častiach sveta, pretože Európa má pomerne stabilnú populáciu, ale i pri stabilnej situácii čoraz viac ľudí sa bude sťahovať nielen do miest, ale aj do urbánnych oblastí vo všeobecnosti, i do predmestí alebo satelitov, ktoré sú v blízkosti veľkých miest. Tam budú pracovné miesta, tam bude medzinárodný kontext, tam budú investovať zahraničné spoločnosti. To sa bude týkať Bratislavy i Košíc. Oni budú potrebovať takéto siete, virtuálne siete, ako i fyzické siete. A zároveň si treba uvedomiť, že Bratislava teda nie sú ostrovy, Bratislava ani Košice nie sú ostrovy, sú súčasťou Európy, sú súčasťou širšieho sveta. A myslím si, že neexistuje budúcnosť pre žiadne mesto, ani pre Bratislavu alebo Košice, pokiaľ si nevytvorí silné kontakty a spojenia so susediacimi mestami ako je Viedeň, Praha a podobne, pretože mestá sa budú vyvíjať v budúcnosti a toto budú takzvané prepojené mestá. A to je budúcnosť nášho sveta. Čiže mestá spojené s blízkymi, ako aj so vzdialenejšími. Čiže toto je moja vízia miest v roku 2050."

Marek Mašura, moderátor TA3: "Pán profesor, to už bola moja posledná otázka. Ďakujem pekne, že ste si našli čas na rozhovor."

Peter Nijkamp, profesor Vrije Universiteit, Amsterdam: "Ďakujem. Bolo mi potešením."

[Späť na obsah](#)

37. Rast ceny ropy

[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 18:00; 24/08/2012; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; zo zahraničia; Tamara Lištiaková]

Zuzana Gajdošíková, moderátorka: "Ceny ropy Brent iba pred pár dňami dosiahli štvrtročné maximum, čo ovplyvňuje aj ceny elektriny, uhlia a zemného plynu. Nielen na Slovensku si vodiči pri tankovaní siahajú hlboko do vrecka. Nervozita vládne aj v iných krajinách. Informuje Tamara Lištiaková."

Tamara Lištiaková, redaktorka: "Za uplynulé týždne sme zaznamenali výrazné turbulencie na trhu s ropou. Začiatkom júla sa barel ropy Brent predával za osemdesiatdeväť dolárov, dnes za stopätnásť. Iba pred pár dňami dosiahla jej cena štvrtročné maximum. Ovplyvňuje ju viacero faktorov. V lete je z dôvodu dovolení tradične vyššia spotreba pohonných látok. Okrem toho výrazne rastie dopyt z rozvojových krajín. Trh s ropou ovplyvnili aj nepokoje na diplomatickom poli. Pre Rádiožurnál pokračuje Stephen Tindale z Centra pre európsku reformu."

Stephen Tindale, Centrum pre európsku reformu: "Politické napätie na Blízkom východe ohľadom Iránu je z krátkodobého hľadiska najdôležitejším dôvodom pre rast ceny ropy."

Tamara Lištiaková, redaktorka: "Izrael totiž pre iránsky jadrový program hrozí tejto krajine vojenským zásahom. Ďalšie dôvody objasňuje Peter Baláž z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave**."

Peter Baláž, Obchodná fakulta **Ekonomickej univerzity v Bratislave**: "Mení sa aj charakter spotreby ropy v USA, za vlaňajší rok spotrebovalo viac ropy na pohon klimatizácií, ako povedzme na výrobu tepla. Jednak je veľká neistota na vývoji menových kurzov, oslabuje euro, ropa sa účtuje v dolároch. No a potom to sú špekulácie."

Tamara Lištiaková, redaktorka: "Situácii nepomohlo ani to, že štáty združenie v Organizácii krajín vyvázaných ropu avizovali pokles produkcie tejto komodity. O vplyve drahej ropy na hospodárstvo hovorí opäť Stephen Tindale."

Stephen Tindale, Centrum pre európsku reformu: "Bude to mať negatívny dosah na ekonomiku. Spotrebiteľia budú kupovať menej pohonných látok, vlády vyberú menej prostriedkov na daniach a keďže ľudia vyjde nevyhnutné jazdenie drahšie, ušetrí peniaze inde."

Tamara Lištiaková, redaktorka: "Mnohí neskrývajú svoju nespokojnosť. V Nemecku je cena pohonných látok každodennou témou v médiách. Z Británie sa dokonca ozývajú hlasy, že ak vláda neuvolí strop na ceny, hrozia štrajky. Keďže od ropy sa odvíjajú aj ceny iných komodít, s istými výkyvmi rastie aj cena elektriny, zemného plynu a uhlia."

[Späť na obsah](#)

38. Ján Počiatek: Diaľnice sú dôležité

[Téma: Ekonomická univerzita; SYSTÉMY LOGISTIKY; 23/08/2012; 37/2012; s.: 20,21; ROZHOVOR; JOZEF BREZOVSKÝ]

ROZHOVOR PRIPRAVIL JOZEF BREZOVSKÝ

Slovensko má výbornú geografickú polohu, čo ho predurčuje byť tranzitnou krajinou a využiť všetky výhody, ktoré z toho plynú. Samozrejme, nestane sa tak automaticky, aj my musíme urobiť kus práce, aby sme tovarové toky pritiahli na svoje územie. O plánoch na zlepšenie dopravnej infraštruktúry i postavenia logistiky na Slovensku sme hovorili s Jánom Počiatkom, ministrom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Systémy Logistiky Môžete predstaviť plány ministerstva na najbližšie 4 roky?

Ján Počiatek: Moje plány pre ministerstvo vychádzajú z Programového vyhlásenia vlády SR. Ja osobne chcem a budem pokračovať vo výstavbe diaľnic tak, aby Slovensko bolo patrične napojené aj na európske koridory, pričom uprednostňujem financovanie z eurofondov. V železničnom sektore plánujem naštartovanie spolupráce a komunikácie medzi tromi organizáciami, tak aby ich činnosť bola čo najefektívnejšia a hlavne koordinovaná. Postupne sa budeme pripravovať aj na liberalizáciu trhu v tomto sektore. Plánujem pripraviť Stratégiu rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a upriamiť sa chcem aj na cyklistickú dopravu a cykloturistiku. Dovnútra rezortu mám záujem, aby ministerstvo fungovalo do budúcnosti ako projektová organizácia, a o to sa budem zasadzovať.

S. L.: Jednou z priorít každého ministra dopravy je dobudovať diaľnicu do Košíc. Termín sa však stále posúva. Myslíte, že sa to práve Vám podarí?

J. P.: Nemyslím si, že má zmysel polemizovať, či sa to podarí mne alebo niekomu inému. Myslím si, že je záujmom každého ministra, aby to bolo čo najskôr. Mojim úsilím je, aby sme pre prípravu, realizáciu a financovanie vytvorili také prostredie, ktoré všetky tieto procesy urýchli.

S. L.: Aký model financovania diaľnic uprednostňujete?

J. P.: Jednoznačne je to financovanie z eurofondov. Ide o najlacnejší spôsob výstavby diaľnic, ktorý najmenej zaťažuje štátny rozpočet. Problémom, ktorý som zdedil, je však nedostatočná príprava projektov a reálne hrozí, že eurofondy z tohto programového obdobia nebudú vyčerpané. Tomu sa od nástupu na ministerstvo snažím aktívne zabrániť. Zintenzívnila sa príprava projektov, aby čerpanie eurofondov z tohto programového obdobia aj obdobia na roky 2014 až 2020 na diaľnice bolo lepšie ako teraz. Robím všetko preto, aby sme predišli situácii, že peniaze síce sú, ale projekty chýbajú.

S. L.: Uvažujete aj nad PPP projektami?

J. P.: Vo financovaní cestnej a diaľničnej infraštruktúry sú vítané aj iné zdroje, vrátane súkromných, teda aj PPP projekty. Dôležité sú však podmienky financovania, ktoré musia byť výhodné nielen pre súkromných veriteľov, ale aj pre štát. Momentálne si viem predstaviť najrealistickejšie jediného kandidáta na PPP, a to je obchvat Bratislavy D4, pretože na tomto území sa nedá uchádzať o eurofondy.

S. L.: Je však výstavba diaľnic taká dôležitá? Napr. Poľsko je krajinou, ktorá zaznamenala rast aj počas krízy a pritom de facto diaľnice nemá.

J. P.: Čo sa týka Poľska, vaše informácie nie sú úplne presné. Krajina za posledných 5 rokov vybudovala veľkú sieť nových diaľnic a rýchlostných ciest, čomu prispelo hlavne organizovanie majstrovstiev Európy vo futbale v roku 2012. Diaľnice sú významným motorom ekonomického rozvoja krajiny, aj keď nie jediným. Mojou úlohou je starať sa práve o tento motor a naštartovať výstavbu diaľnic a ciest tak, aby sme dokázali využiť všetky zdroje, ktoré na to máme k dispozícii. Kvalitná cestná sieť priláka nielen zahraničných podnikateľov s ich investíciami, ale pomôže aj k znižovaniu nezamestnanosti a regionálnych rozdielov, zároveň zvyšuje bezpečnosť a plynulosť dopravy. Kvalitné cesty zároveň prinášajú firmám a jednotlivcom významné úspory v dopravných nákladoch.

S. L.: Hovorí sa o podpore výstavby intermodálnych terminálov. Je táto myšlienka ešte reálna? Na Slovensku totiž máme niekoľko terminálov a ich kapacita je pre naše podmienky dostatočná.

J. P.: Doterajšie terminály boli umiestňované v nevhodných lokalitách alebo boli realizované len pre malý počet zákazníkov. Nové terminály budú otvorené pre všetkých zákazníkov a budú lokalizované v miestach najväčšieho dopytu po službách intermodálnej dopravy. V súčasnosti sa projektovo pripravujú štyri terminály intermodálnej prepravy - v lokalitách Bratislava, Žilina, Leopoldov a Košice. Tieto terminály by mali byť sprevádzkované v druhej polovici roku 2015.

S. L.: Logistika je dôležitým priemyselným odvetvím. Neuvažuje sa o jej podpore zo strany štátu?

J. P.: Ministerstvo dopravy prispieva k rozvoju logistiky tým, že sa podieľa na výstavbe dopravnej a železničnej infraštruktúry, intermodálnych terminálov, pripravuje Národný systém dopravných informácií, ktorý by mal skvalitniť plánovanie výstavby dopravnej infraštruktúry a zabezpečiť aj bezpečnosť na cestách.

S. L.: Aký je Váš názor na vybudovanie širokorozchodnej trate cez Slovensko? Názory odborníkov sa totiž v tejto otázke rozchádzajú.

J. P.: Doteraz vyhotovená pred-štúdia realizovateľnosti preukázala právnu a technickú realizovateľnosť zámeru. Nepreukázala však jednoznačnú ekonomickú udržateľnosť projektu. Pre ďalšie utváranie názoru naň je rozhodujúca plná štúdia uskutočniteľnosti, ktorá má stanoviť spôsoby financovania

výstavby a prevádzky trate, ako aj podielov na hospodárskom výsledku jednotlivých subjektov, zúčastnených na jej výstavbe a prevádzke. Považujem za potrebné dôkladne zhodnotiť v ďalšom stupni posudzovania zámeru všetky klady a zápory projektu a v prípade, že sa preukáže jeho reálna finančná a ekonomická návratnosť, budeme zvažovať ďalší postup v tejto záležitosti. Nejde však o projekt, o ktorom sa bude rozhodovať zajtra. Ide o dlhodobý projekt, pričom podmienky o niekoľko rokov môžu byť úplne iné ako dnes.

S. L.: Nedávno ste sa stretli s ministrami dopravy okolitých krajín a spoločne ste deklarovali záujem pozdvihnúť riečnu nákladnú dopravu. Existuje nejaká stratégia podpory riečnej dopravy?

J. P.: Dopravná politika EÚ presadzuje zrovnoprávnenie ekologickejšej vodnej dopravy s ostatnými módmi dopravy v podmienkach konkurencieschopnosti. To sa dá dosiahnuť len zabezpečením vodnej cesty s garantovanými plavebnými parametrami zodpovedajúcimi kapacitným a bezpečnostným požiadavkám. Slovensko sa o tento cieľ usiluje cez rôzne európske iniciatívy, napríklad aj cez Dunajskú deklaráciu. Dunajskú stratégiu. Akčný program podpory vnútrozemskej vodnej dopravy v EÚ - NAIADES. Napríklad začiatkom júna 2012 som v Luxembursku podpísal Deklaráciu o efektívnom udržiavaní infraštruktúry vodnej cesty Dunaj, ktorá hovorí o vóli podunajských štátov rozvíjať túto rieku ako významnú vodnú cestu, a v tomto úsilí vzájomne kooperovať aj vzhľadom na cieľ zvýšiť nákladnú dopravu na Dunaji do roku 2020 o 20 percent. Ďalšou veľkou aktivitou v rámci EÚ je Stratégia EÚ pre Dunajský región a jej Akčný plán, ktorý konkrétne definuje priority a je primárne zameraný na zlepšenie infraštruktúry a odstránenie prekážok pre plavbu na Dunaji. Konkrétne projekty čakajú na schválenie v Európskej komisii. NAIADES (Navigation and Inland Waterway Action and Development in Europe) - Integrovaný európsky akčný program pre vnútrozemskú vodnú dopravu - ako ďalší nástroj má zas význam z hľadiska krátkodobých a dlhodobých cieľov podpory vnútrozemskej vodnej dopravy. V rámci únie sa v súčasnosti rokuje o integrácii politiky vnútrozemských vodných ciest. Komisia a členské štáty sa zhodli na tom, že je potrebné pripraviť pokračovanie akčného plánu rozvoja vnútrozemskej vodnej dopravy - NAIADES II.

S. L.: Stále sa hovorí o ekologickej stránke pri doprave. Pritom stále dominuje cestná doprava a prepravcovia nemajú príliš záujem o kombinovanú dopravu. Je záujem zo strany štátu dostať viac tovaru na koľajnice?

J. P.: Nie je celkom pravda, že prepravcovia nemajú záujem o kombinovanú dopravu. Problémom je, že nie sú k dispozícii moderné kontajnerové terminály v správe subjektu, ktorý nie je súčasne operátorom kombinovanej dopravy. Moderný kontajnerový terminál je terminál s dĺžkou koľají cca 700 metrov, ktorý umožní spracovanie celého kontajnerového vlaku bez jeho delenia, čo veľmi zvyšuje prácnosť a náklady kombinovanej prepravy. Naše staršie terminály túto podmienku nespĺňajú. Prevádzkované kontajnerové terminály zas prevádzkujú subjekty, ktoré sú súčasne operátormi kombinovanej dopravy a teda svoje terminály používajú len pre svoje podnikateľské ciele: samozrejme nemajú žiadnu motiváciu spolupracovať s potenciálnou konkurenciou. Operátori kombinovanej dopravy, ktorí na Slovensku nevlastnia vlastný terminál, podporujú výstavbu základnej siete terminálov, umožňujúci prístup ktorémukolvek operátorovi na nediskriminačnom princípe. Táto výstavba sa aktuálne intenzívne pripravuje cez operačný program doprava, ide o terminály Bratislava (trimodálny), Leopoldov, Žilina a Košice. Spôsobov, ako dostať viac tovaru na koľajnice je niekoľko. Už spomenutá podpora rozvoja kombinovanej dopravy, najmä jej kontinentálnej zložky, pretože na Slovensku zatiaľ stále absolútne dominujú morské kontajnery, a podpora rozvoja logistických prepravných reťazcov, zvýšenie konkurenčného tlaku na rast úrovne služieb v nákladnej železničnej preprave podporou liberalizácie v tejto oblasti alebo zavedením regulačných opatrení v cestnej nákladnej preprave. Tým myslím najmä usmernenie jazd kamiónov na spolplatnené úseky ciest, častejšie kontroly hmotnosti a podobne.

S. L.: Nemá štát záujem sprivatizovať železničné Cargo? Uvažuje sa stále nad spoluprácou s Českými dráhami?

J. P.: Doteraz dosiahnutá stabilizácia finančnej situácie v Cargo naznačuje síce životaschopnosť firmy pri úzkostlivo šetrnom hospodárení, avšak jej vysoké zadĺženie tieto šance do značnej miery spochybňuje. Neočakávané ukončenie niektorej úverovej linky môže vrátnú rovnováhu nenávratne a fatálne narušiť. Obmedzená dĺžka prepravných trás v rámci hraníc SR obmedzuje šance samostatného Cargo. Perspektívnym riešením je strategické partnerstvo. Tender na výber poradcu stále prebieha a prípadného strategického partnera určí korektná súťaž.

S. L.: Zdá sa, že dopravcovia si už zvykli na elektronické mýto. Pripravujete v tejto oblasti nejaké novinky?

J. P.: Národná diaľničná spoločnosť ako správca výberu mýta priebežne analyzuje, vyhodnocuje a v spolupráci s prevádzkovateľom systému odstraňuje všetky zistené nedostatky mýtného systému. Od januára 2012 sa počet úsekov znížil z 1600 na 1100 s v súčasnosti preto neuvažujeme o ďalšej zásadnej zmene úsekov. Vlani sa takisto začal proces prípravy nových sadzieb mýta, ktoré by mali

výraznejšie diverzifikovať jednotlivé sadzby mýta podľa emisných tried. t.j. zvýhodňovať ekologickjšie vozidlá pred neekologickými. Výsledkom by malo byť nastavenie sadzieb tak, aby viac reflektovali vplyv na životné prostredie a zabezpečovali plnú podporu využívania ekologických vozidiel. Tieto úpravy by sme chceli realizovať v priebehu budúceho roka. V súčasnosti analyzujeme aj systém tzv. časovo premenlivých sadzieb, kedy by sa v dopravných špičkách účtovali vyššie sadzby a v dopravných sedlách, keď je na cestách menej dopravy (napríklad v noci), nižšie sadzby. Prebieha analýza zohľadňujúca zloženie dopravného prúdu, intenzity dopravy v čase či v štruktúre. Výsledkom by malo byť nastavenie sadzieb tak, aby prispievali aj k optimalizácii dopravného prúdu a zvyšovaniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

S. L.: Bratislavský závod Volkswagenu stále rozširuje výrobu a očakáva sa, že denne bude do závodu prichádzať 1700 kamiónov. Infraštruktúra však na to nie je pripravená. Aká je spolupráca štátu a veľkých producentov v takejto oblasti?

J. P.: Spolupráca nie je zlá. Minulý rok bola otvorená križovatka D2/ D4 Stupava - juh na trase plánovanej diaľnice D4 (tzv. nultého okruhu Bratislavy). Výstavba sa začala v máji 2009. Vybudoval sa 3.025 km dlhý úsek budúcej diaľnice D4 v polovičnom profile. Nové napojenie na diaľnicu D2 výrazne pomáha jednému z najväčších slovenských exportérov, teda Volkswagenu. Pre firmu to znamená prínos v podobe zlepšenia logistiky a zníženia prepravných nákladov. Vytvorilo sa tak dopravné prepojenie medzi výrobným areálom Volkswagen Slovakia a priemyselným parkom v Devínskej Novej Vsi s priemyselným parkom na Záhorí. Pre samotný závod Volkswagen má križovatka prínos v priamom napojení cesty II/505 na diaľnicu, čo zabezpečuje priamy prístup zásobovania a nákladnej dopravy do areálu závodu z diaľnice D2.

Ján Počiatek

V roku 1994 ukončil vysokoškolské štúdium na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave a o rok neskôr na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** a v rokoch 1999 - 2005 absolvoval viacero odborných zahraničných vzdelávacích programov. V roku 1995 sa začal venovať podnikateľským aktivitám. Od roku 1997 pôsobil v spoločnosti Telenor Slovakia, kde bol od roku 2001 výkonným riaditeľom. Po parlamentných voľbách 2006, keď kandidoval do Národnej rady SR za stranu Smer-SD, sa stal ministrom financií. Túto funkciu vykonával do volieb v roku 2010, keď bol zvolený za poslanca NR SR za Smer-SD. V predčasných parlamentných voľbách do NR SR v marci 2012 bol opäť zvolený za poslanca za rovnakú stranu a od 4. apríla je ministrom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

[Späť na obsah](#)

39. Správne rady. Je potrebné, aby išlo o relevantných ľudí

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 24/08/2012; Slovensko; šao]

Renáta Králiková, poradkyňa expremiérky Ivety Radičovej pre vysoké školstvo v rozhovore pre HN:

Vyskytli sa prípady, keď správna rada vyplatila vysoké odmeny aj rektorom, ktorých školy sú na dne rebríčka kvality. Je mechanizmus kontroly hospodárenia verejných vysokých škôl správnou radou primeraný?

Myslím, že odmena by mala byť za nejakú vykonanú prácu, ktorá bola výnimočná, a preto si okrem platu človek zaslúži odmenu. Ak niekto preberie školu v zlom stave, samozrejme z nej nespraví zo dňa na deň "Harvard". Pred pár rokmi som bola v Arkansase v USA, kde rektor prišiel na malú community college (Arkansas Baptist College) s rozpočtom okolo 2 milióny dolárov ročne a za tri roky svojho pôsobenia rozpočet zvýšil na skoro 10 miliónov dolárov, strojnásobil počet študentov, získal prvých zahraničných študentov a začal dávať dokopy campus. Chcem tým povedať, že je jasné, že tá škola sa ani po troch rokoch jeho práce nedostala do šanghajskeho rebríčka, ale jeho úspech je merateľný a zodpovedá napĺňaniu poslania, ktoré tej škole určil. To, čo znamená úspech, by malo byť relevantné z pohľadu konkrétnej univerzity a odmeny by mali byť jasne zdôvodnené – teda za čo ich človek dostal. Pri vysokých školách sa efekty (postúpenie v rebríčku kvality) prejavajú za dlhšie časové obdobie, ale môžu byť odmeňované aj výstupy dosiahnuté rektorom. Bolo by vhodné, aby správne rady zverejnili zdôvodnenia na základe čoho odmenili rektora.

Správne rady boli zavedené do slovenského vysokého školstva v roku 2003. Zmenilo to podľa vás systém k lepšiemu alebo bol predchádzajúci model lepší?

Správne rady vznikli na základe zákona o vysokých školách z roku 2002, ktorý zvýšil hospodársku autonómiu vysokých škôl. Hlavnou úlohou správnych rád sa stala kontrola nakladania s majetkom vysokej školy. Išlo o to, že v tej dobe štát previedol na vysoké školy majetok, ktorý dovtedy len spravovali a keďže bola obava, aby sa ten majetok nerozpredal alebo nevyužíval nehospodárne, zaviedli sa správne rady. Okrem toho ešte správne rady kontrolujú nákup väčšieho majetku, zriadenie vecného bremena, či čerpanie úveru. Túto ekonomickú funkciu si myslím správne rady plnia celkom dobre.

Nepočula som o žiadnom škandále s predajom či prenájmom majetku. Druhá vec je, že správna rada by mala aj posilňovať väzbu medzi verejnou vysokou školou a spoločnosťou a myslím, že toto sa veľmi nepodarilo. Ak by sme to porovnali s úlohou správnej rady inde v zahraničí, tak správna rada by sa mala aktívnejšie vyjadrovať k stratégii vysokej školy a pomáhať prinášať ďalšie zdroje. Správna rada by tiež mala pomáhať pri výbere alebo priamo vyberať rektora v otvorenej medzinárodnej súťaži. Chcem ale upozorniť, že sa nedá zmeniť len samotná správna rada. Bolo by potrebné celkovo zmeniť filozofiu manažmentu vysokej školy a povedať si, čo majú robiť akademické orgány, čo manažment, čo kontrolný orgán a ako budú volení alebo vyberaní ľudia do jednotlivých orgánov a riadiacich pozícií. Čo bude úloha ministerstva. Systém treba meniť ako celok a nielen jeho časti, tak aby boli funkcie jednotlivých orgánov vyvážené.

Členovia správnych rád majú nárok na cestovné náhrady a voľno od zamestnávateľa, keďže účasť na zasadnutí rady je práca vo verejnom záujme. Je ich odmeňovanie nastavené správne? Máte nejaké informácie, že dostávajú od vedenia školy, ktorú kontrolujú aj iné benefity? Nemala by byť táto funkcia výlučne čestná?

Nemám informácie o odmenách členom správnej rady. To, či by mali byť členovia správnej rady odmeňovaní by záviselo od funkcie správnej rady. Ak by bola len kontrolná, tak ako je to teraz, tak si myslím, že by odmeňovaní byť nemali.

Je v poriadku účasť politikov (napr. Ján Slota, Andrej Hrnčiar, Tomáš Malatinský, Milan Ftáčnik, Richard Raši) v správnych radoch verejných vysokých škôl?

Myslím, že je to úplne v poriadku, keďže politici sú predstaviteľmi verejného života, tak ako to požaduje zákon o vysokých školách. Politici by na jednej strane mohli prispieť k zvýšeniu verejnej kontroly a zároveň by mohli prospieť k väčšiemu zapojeniu univerzity k riešeniu lokálnych a/alebo národných problémov.

Je v poriadku účasť podnikateľov a predstaviteľov firiem (Boris Kollár, David J. Rintoul, Igor Vida) v správnych radoch?

V prípade podnikateľov ide opäť o úplný súlad s vysokoškolským zákonom, ktorý hovorí, že členovia správnej rady môžu reprezentovať podnikateľský sektor. Optimálne by sa títo ľudia mali vyjadrovať k tomu ako zlepšiť hospodárenie vysokej školy na základe skúseností zo súkromného sektora. Zároveň by mohli dávať svoje návrhy k tomu čo z ich pohľadu trápi trh práce, mohli by vtiahnuť vysokú školu do niektorého zo svojich projektov, čím by sa študenti mohli priblížiť praxi a podobne aj učitelia ak by šlo o výskumný projekt. A tiež by mohli pomôcť vysokej škole v získavaní dodatočných zdrojov, či už cez spoluprácu na projektoch, poskytnutím štipendií pre študentov, vedcov, poskytnutím iných darov... Tak v prípade politikov ako aj podnikateľov je ale potrebné, aby išlo o relevantných ľudí teda napríklad ak človek z Tatrabanky je na správnom mieste ak je v správnej rade **Ekonomickej univerzity**, ktorá pripravuje absolventov v oblasti práce Tatrabanky a tiež môžu mať prienik pri výskume. Takisto napríklad primátor Bratislavy v správnej rade bratislavskej vysokej školy môže prispieť k prepojeniu školy a mesta, či poslanec, ktorý sa zaoberá školstvom môže dobre vykonávať verejnú kontrolu vo vysokej škole. Čiže je dôležitý aj výber vhodných členov správnej rady a ich vhodné zapojenie do chodu vysokej školy.

[Späť na obsah](#)

40. Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur

[Téma: Ekonomická univerzita; Nitrianske noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 4; SPRAVODAJSTVO; TASR]

Vysoké prémie rozdávali aj na slabých školách. Odmeny určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor.

NITRA. Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny. Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Na kvalite školy nezáleží

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13-tisíc eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici

Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur). HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Opak amerického systému

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková. Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav jej samosprávnosti. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," povedal hovorca rezortu Michal Kaliňák. (TASR)

[Späť na obsah](#)

41. Rektor UCM patrí medzi najlepšie odmeňovaných

[Téma: Ekonomická univerzita; Trnavské noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; TASR]

Odmeny rektorov slovenských vysokých škôl dosahujú aj desaťtisíce eur.

TRNAVA. Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informoval o tom denník Hospodárske noviny (HN). Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur. Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur). HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste. Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora, a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková. Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák. (TASR)

[Späť na obsah](#)

42. Štipendium zabezpečí aj 270 eur mesačne

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 30/08/2012; s.: 23; MOJA KARIÉRA; fnk]

O sociálny príspevok musíte žiadať, za prospech ho dostanete zvyčajne automaticky.

Získať peniaze na štúdium pomôže aj štipendium - sociálne alebo prospeschové. Kto, kedy a v akej výške ho môže získať? HN to zistili za vás. Sociálne štipendium môže študentovi mesačne pomôcť až 270 eurami. To je aktuálne jeho maximálna výška. Podľa ministerstva školstva ho môže získať každý študent denného štúdia na slovenskej vysokej škole, ktorý má trvalý pobyt na Slovensku a mesačný príjem na jedného člena domácnosti, z ktorej pochádza, je menší ako životné minimum - teda 194,58 eura na plnoletú osobu. „Na sociálne štipendium má študent právny nárok," pripomína Ferdinand Daňo, prorektor **Ekonomickej univerzity** pre vzdelávanie. Presné podmienky získania sociálneho štipendia študentom do detailov objasnia študijné oddelenia jednotlivých škôl. Na podanie žiadosti je potrebné špeciálne tlačivo - ktoré je takisto k dispozícii na školách. „Študent, ktorý je zapísaný na viacerých fakultách, môže žiadať o priznanie štipendia len na jednej fakulte," upozorňuje Andrea Kučerová z Univerzity Komenského. Prospeschové štipendium zas slúži ako ocenenie najlepších študentov a motivácia na zlepšovanie študijných výsledkov. Univerzity však o jeho pridelovaní rozhodujú samostatne. „Priznáva ho príslušná vysoká škola za vynikajúce plnenie študijných povinností,

dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskumu, vývoja, umeleckej alebo športovej činnosti," potvrdzuje Michal Kaliňák, hovorca rezortu školstva. Podmienky a výška motivačného štipendia závisia od štipendijného poriadku každej jednej vysokej školy. Ministerstvo zabezpečuje poskytnutie dotácie vysokej škole zodpovedajúcej sume 500 eur na 10 percent jej študentov. O tento druh štipendia nie je potrebné žiadať. (fnk)

Sociálne štipendium

Od 10 do 225 eur mesačne Od 10 do 270 eur mesačne (ak študujete mimo miesta svojho trvalého bydliska)

Prospechové štipendium

Určuje ho škola Každá dostáva od štátu príspevok 500 eur na 10 percent študentov

Podmienky vybraných univerzít na získanie motivačného štipendia

Ekonomická univerzita v Bratislave

Motivačné štipendium je možné priznať za vynikajúce plnenie študijných povinností alebo dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskumu, vývoja, umeleckej alebo športovej činnosti. Priznáva sa tak, aby bolo poskytnuté desiatim percentám študentov v študijných programoch v dennej forme štúdia, okrem študijných programov tretieho stupňa štúdia, a desiatim percentám študentov v študijných programoch v externej forme štúdia, okrem študijných programov tretieho stupňa. O priznanie motivačného štipendia študent nežiada a jeho priznanie nie je nárokovateľné.

Technická univerzita v Košiciach

Motivačné štipendium za vynikajúce plnenie študijných povinností dostávajú študenti automaticky na základe prospechu. Pri ostatných typoch motivačného štipendia návrhy na základe splnenia podmienok predkladajú fakulty, univerzitné katedry alebo umelecké telesá. Požiadať o štipendium však môžu aj samotní študenti.

Slovenská technická univerzita

Prospechové štipendium sa priznáva za vynikajúce plnenie študijných povinností dosiahnutých pri štúdiu v štandardnej dĺžke štúdia v predchádzajúcom akademickom roku. Vypláca sa jednorazovo. Študent si žiadosť nepodáva, štipendium je pridelené na základe dosiahnutých študijných výsledkov, ktoré sú evidované v akademickom informačnom systéme. Podľa Štipendijného poriadku je možné študentovi prideliť na návrh člena akademickej obce aj mimoriadne štipendium. Toto štipendium je jednorazové a môže byť pridelené za vynikajúce štúdium výsledky, kvalitnú záverečnú prácu, či reprezentáciu školy.

Univerzita Komenského

Motivačné štipendium môže priznať rektor alebo dekan fakulty za vynikajúce plnenie študijných povinností, dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskumu a vývoja, umeleckej alebo športovej činnosti. Za vynikajúci prospech Štipendium za vynikajúci prospech sa poskytuje automaticky bez podania žiadosti, keď študent splní kritériá podľa štipendijného poriadku, respektíve podľa štipendijného poriadku fakulty. Za mimoriadne výsledky Rektor môže na návrh dekana fakulty alebo z vlastného rozhodnutia priznať motivačné štipendium za mimoriadne výsledky študentovi v dennej forme štúdia.

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

UMB môže priznať motivačné štipendium za vynikajúce plnenie študijných povinností, za dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskum, vývoja, umeleckej alebo športovej činnosti. Motivačné štipendium sa poskytuje desiatim percentám študentov v študijných programoch v dennej forme štúdia, okrem študijných programov tretieho stupňa, a desiatim percentám študentov v študijných programoch v externej forme štúdia, okrem študijných programov tretieho stupňa. Motivačné štipendium sa priznáva bez toho, aby oň študent požiadal.

Prešovská univerzita

Na priznanie motivačného štipendia študent nepodáva žiadosť. Vyplácajú sa dvakrát ročne, osobitne za prospech v každom semestri. Motivačné mimoriadne štipendia sa vyplácajú raz ročne za rôzne výnimočné aktivity v rámci štúdia alebo v iných oblastiach, ktorými prispievajú k šíreniu dobrého mena univerzity.

[Späť na obsah](#)

43. Verím, že Európa môže byť lídrom sveta

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 31/08/2012; s.: 24; ROZHOVOR; Alžbeta Pňačeková]

Jeden z najcitovanejších ekonómov Peter Nijkamp tvrdí, že nám chýba sebavedomie.

Radí Svetovej banke, OECD či Európskej komisii. Slovenským mestám odporúča nájsť si vlastnú cestu. A všetkým, aby investovali do vzdelávania mladých. Holandský ekonóm Peter Nijkamp v HN.

Na Slovensku nie ste po prvýkrát. Aktuálne ste prednášali na konferencii ERSa na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde sa rozoberala budúcnosť miest.

Ak dobre rátam, tak to bola moja piata návšteva Slovenska. Poznám Bratislavu aj Košice, v hlavnom meste sa mi podarilo navštíviť aj operu, ktorú mám veľmi rád.

Ak ich teda poznáte, v čom vidíte pozitíva Bratislavy či Košíc?

Bratislava je stredne veľké mesto, dobre zorganizované a ľahko dostupné. Rovnako ľudia sú si vedomí, že sú súčasťou širšieho európskeho sociálneho a ekonomického systému. Nesmiete zostať zahľadení do seba. Mnohé univerzity v Bratislave majú vybudované zahraničné kontakty, je tu dobré napojenie na Viedeň či Prahu. Myslím si, že konektivita vedomostí a konektivita miest musia ísť ruka v ruku. Žiadne mesto nemôže byť osamoteným lídrom. Bratislava by sa nemala orientovať na to isté ako Viedeň či Praha, ale nájsť si vlastnú cestu.

Keď hovoríme o konektivitě, nebojíte sa, že veľké aglomerácie prichádzajú o svoju dušu, o istý genius loci?

Všetky mestá, malé aj veľké, majú výhody aj nevýhody. Pre väčšinu ľudí je však rozhodujúce v prvom rade mať zamestnanie, aj preto sa sťahujú do veľkých miest. Primárne teda neverím vo veľké mestá, ale v možnosť nájsť ekonomicky orientovaných ľudí, ktorí sa chcú aktívne vyvíjať. Minimálne do roku 2050 sa mestá budú pravdepodobne rozširovať, po tomto dátume by sa mohla demografia spomaliť.

Venujete sa predovšetkým vzájomnému vzťahu ekonomiky a miest. Význam tejto oblasti v posledných dekádach narastá. Čomu to pripisujete?

V posledných desaťročiach sa čoraz viac ľudí rozhodlo žiť v mestách. V blízkosti miest sa tiež koncentruje čoraz viac priemyslu, ktorý ťaží z prístupu k vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sile, k mladým talentom. A rýchlosť, s akou sa to všetko deje, určuje aj nutnosť zaoberať sa touto problematikou. Už aj v Európe žije viac ľudí v mestách ako na vidieku, a to nehovorím o metropolách ako Sao Paulo či Jakarta s desiatkami miliónov obyvateľov. Deje sa to nie preto, že by všetci tí ľudia milovali mestské prostredie, ale jednoducho mestá ponúkajú viac pracovných možností.

Existujú limity, kam až môžu mestá narásť?

Myslím si, že nie. Hoci ešte v päťdesiatych rokoch sa veľa hovorilo o tom, že optimálna veľkosť mesta je pol milióna. No dnes máme mestá, ktoré majú 20 - 25 miliónov. Niektoré sú vo veľmi dobrom stave, ako napríklad Šanghaj, niektoré v menej dobrom, trebárs Mexico City, ale všetky sa prudko rozvíjajú. Je to vždy o rovnováhe, ale vďaka pokroku sme schopní udržať čoraz viac ľudí v hutnom priestore.

V jednom rozhovore ste spomínali, že kľúčovým je rozvoj znalostnej infraštruktúry.

Za tým si stojím. Vedomosti nie sú niečo lokálne, musíme sa o ne deliť a nemonopolizovať ich, pretože sú jednou z najdôležitejších esencií rozvoja. Je veľmi dôležité investovať do vzdelania, do rozvoja mladej generácie, v konečnom dôsledku sú takéto investície vždy ziskové.

Myslíte si, že investujeme v tomto smere dost?

Nie. Európa ako celok, ale ani jednotlivé krajiny, neinvestujú dostatočne. Pred niekoľkými dňami som si pozeral aktuálne štatistiky. A hoci je zopár štátov, ktoré sa pohybujú v lepšom priemere ako Švédsko, Švajčiarsko či Fínsko, stále zaostávame napríklad za vyspelými ázijskými krajinami. A to je výzva pre európske krajiny a mestá, pretože ak nebudeme investovať do vzdelania, nemôžeme v budúcnosti vyhrať žiaden veľký ekonomický ani technologický zápas.

Vy veríte, že môžeme napríklad v oblasti technológií poraziť trebárs Japonsko?

A prečo nie? V Európe máme veľa skvelých mozgov - samozrejme, nie individuálne, musíme kombinovať naše poznatky. Jedným z veľkých pozitív vývoja Európy v posledných desaťročiach je, že sme sa naučili spolupracovať. Máme tiež slobodu pohybu, v rámci Európy sa môžeme prakticky stretnúť a pracovať s kýmkoľvek a kdekoľvek. V tomto smere máme výhodu oproti iným.

Takže veríte Európe a Európanom...

Jednoznačne. Musíme veriť vo vlastné schopnosti, máme veľmi múdrych ľudí. Precestoval som celý svet a som naozaj ohromený Európou a jej možnosťami. Nie preto, že som Európan, som si vedomý našich nedostatkov. Našou veľkou chybou je, že sa podceňujeme. Žil som v USA a niekoľkokrát som bol aj v Číne a ich systém na mňa urobil dojem. Samozrejme, keď to berieme z hľadiska počtu obyvateľov alebo olympijských medailí, tak majú prevahu. Ale ak to zoberieme z hľadiska kapitálu a ľudského potenciálu, verím, že Európa môže byť v budúcnosti silným hráčom.

Kto je Peter Nijkamp

Je profesorom regionálnej a mestskej ekonómie na Ekonomickej fakulte Free University v Amsterdame. Patrí k 30 najcitovanejším autorom v ekonómii. Peter Nijkamp je poradcom napríklad holandskej vlády, Európskej komisie, OECD či Svetovej banky.

Ľudia sa podľa Petra Nijkampa budú stále sťahovať do veľkých miest. Predovšetkým kvôli práci.

"Bratislava by sa nemala orientovať na to, čo Viedeň alebo Praha, ale nájsť vlastnú cestu.

[Späť na obsah](#)

44. Verím, že Európa môže byť svetovým lídrom

[Téma: Ekonomická univerzita; hnonline.sk; 31/08/2012; Víkend; Alžbeta Pňáčková]

Jeden z najcitovanejších ekonómov, Holanďan Peter Nijkamp, tvrdí, že nám chýba sebavedomie.

Na Slovensku nie ste po prvýkrát. Aktuálne ste prednášali na konferencii ERSA na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde sa rozoberala budúcnosť miest.

Ak dobre rátam, tak to bola moja piata návšteva Slovenska. Poznám Bratislavu aj Košice, v hlavnom meste sa mi podarilo navštíviť aj operu, ktorú mám veľmi rád.

Ak ich teda poznáte, v čom vidíte pozitíva Bratislavy či Košíc?

Bratislava je stredne veľké mesto, dobre zorganizované a ľahko dostupné. Rovnako ľudia sú si vedomí, že sú súčasťou širšieho európskeho sociálneho a ekonomického systému. No nesmiete zostať zahľadení do seba. Vidím, že mnohé univerzity v Bratislave majú vybudované zahraničné kontakty, je tu veľmi dobré napojenie na Viedeň či Prahu, takisto je dobrá dostupnosť do ktoréhokoľvek kúta Európy. Myslím si, že hlavný odkaz, ktorý by som tu rád zanechal, je, že konektivita vedomostí a konektivita miest musia ísť ruka v ruke. Nikto v Európe, žiadne mesto, nemôže byť osamoteným lídrom. Bratislava by sa nemala orientovať na to isté ako Viedeň či Praha. Ale nájsť si vlastnú cestu.

Keď hovoríme o konektivitě, nebojíte sa, že veľké aglomerácie prichádzajú o svoju dušu, o istý genius loci?

Všetky mestá, malé aj veľké, majú výhody aj nevýhody. Pre väčšinu ľudí je však rozhodujúce v prvom rade mať zamestnanie, aj preto sa sťahujú do veľkých miest. Lebo malé mesto alebo dedinu si môžete vychutnávať len dovtedy, kým máte prácu a ste zabezpečený. Primárne teda neverím vo veľké mestá, ale v možnosť nájsť ekonomicky orientovaných ľudí, ktorí by sa chceli aktívne vyvíjať. Takže do roku 2050 sa pravdepodobne budú mestá rozširovať a úmerne s nimi aj pracovné príležitosti. Po roku 2050 by sa mohla demografia spomaliť, ale dovtedy je tento trend podporovaný zákonitosťami a reguláciami ekonomiky. A nikto proti tomu nemôže bojovať.

Venujete sa predovšetkým vzájomnému vzťahu ekonomiky a miest. Význam tejto oblasti v posledných dekádach narastá. Čomu to pripisujete?

V posledných desaťročiach sa čoraz viac ľudí rozhodlo žiť v mestách. V blízkosti miest sa tiež koncentruje čoraz viac priemyslu, ktorý ťaží z prístupu k vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sile, k mladým talentom. A rýchlosť, s akou sa toto všetko deje, určuje aj nutnosť zaoberať sa touto problematikou. Už aj v Európe žije viac ľudí v mestách ako na vidieku, a to nehovorím o metropolách ako Šanghaj, Sao Paulo či Jakarta s desiatkami miliónov obyvateľov. Deje sa to nie preto, že by všetci tí ľudia milovali mestské prostredie, ale jednoducho mestá sú miesta s oveľa väčším množstvom pracovných možností.

Z vášho pohľadu bol rozhodujúci rok 2007, keď viac ako polovica ľudstva žila v mestách. Veríte, že

budúcnosť patrí urbánnej spoločnosti?

Myslím si, že to nie je o osobnom pociťe, skôr ide o vyjadrenie ekonomickej nutnosti. Pretože ak chcú krajina alebo nejaký región mobilizovať všetky priemyselné zdroje či infraštruktúrny kapitál, najlepší spôsob, ako to urobiť, je investovať do miest. Vrávi nám to ekonomika a ak nesledujete zákonitosti ekonomiky, koledujete si o veľký problém. Mestá už dávno nie sú izolované ostrovy, ale sú súčasťou globálnej ekonomiky. Myslím si, že momentálne neexistuje cesta späť.

Podľa vás neexistujú limity, kam až môžu mestá narásť?

Nie, myslím si, že nie sú limity. Samozrejme, stále sa nájdu takí, čo povedia, nemám rád mesto, tak z neho odídem. Ale potom sa musia vyrovnávať s menšou ponukou pracovných miest. Je to vždy o rovnováhe, ale vďaka pokroku v logistických, transportných či telekomunikačných systémoch sme schopní udržať čoraz viac ľudí v hutnom priestore. Hoci v minulosti, v päťdesiatych rokoch, sa veľa hovorilo o tom, že optimálna veľkosť mesta je pol milióna. No dnes máme mestá, ktoré majú 20 – 25 miliónov. Niektoré sú vo veľmi dobrom stave ako napríklad Šanghaj, niektoré v menej dobrom, trebárs Mexico City, ale všetky sa prudko rozvíjajú. Takže dnes naozaj nevidím limity pre rast miest.

V jednom rozhovore ste spomínali, že kľúčovým je rozvoj znalostnej infraštruktúry.

Za tým si stojím. Vedomosti nie sú nič lokálne, ale prichádzajú z celého sveta. Musíme sa o ne podeliť a nemonopolizovať ich, pretože vedomosti sú jednou z najdôležitejších esencií rozvoja. Je veľmi dôležité investovať do vzdelania, rozvoja mladej generácie, lebo v konečnom dôsledku sú takéto investície vždy ziskové.

Myslíte si, že investujeme v tomto smere dosť?

Nie. Európa ako celok, ale ani jednotlivé krajiny, neinvestujú dostatočne. Pred niekoľkými dňami som si pozeral aktuálne štatistiky. A hoci je zopár štátov, ktoré sa pohybujú v lepšom priemere ako Švédsko, Švajčiarsko či Fínsko, stále zaostávame napríklad za ázijskými krajinami. A to je veľká výzva pre európske krajiny a mestá, pretože ak nebudeme investovať do vzdelania, nemôžeme v budúcnosti vyhrať žiaden veľký ekonomický ani technologický zápas. To je odkaz pre akúkoľvek vládu a pre akúkoľvek magistrát, len čo prestanete investovať do mladých, ste stratení.

Vy veríte, že môžeme napríklad v oblasti technológií poraziť trebárs Japonsko?

A prečo nie? V Európe máme veľa skvelých mozgov – samozrejme, nie individuálne, musíme kombinovať naše poznatky. Jedným z veľkých pozitív vývoja Európy v posledných desaťročiach je, že sme sa naučili spolupracovať. Máme tiež slobodu pohybu, v rámci Európy sa môžeme prakticky stretnúť a pracovať s kýmkoľvek a kdekoľvek. V tomto smere má Európa výhodu oproti iným krajinám. Samozrejme, sú tu určité jazykové bariéry, ale takmer všetci už hovoríme minimálne po anglicky na slušnej úrovni. Takže sú tu priam ideálne podmienky na vytváranie znalostí a ich rozširovanie.

Takže veríte Európe a Európanom...

Jednoznačne. Musíme veriť vo vlastné schopnosti, máme veľmi múdrych ľudí. Precestoval som celý svet, dlhé roky študujem túto problematiku z rôznych stránok, ale som naozaj ohromený Európou a jej možnosťami. A to nie preto, že som Európan, som si plne vedomý našich chýb a nedostatkov. Našou veľkou chybou je, že sa podceňujeme. Žil som v USA a niekoľkokrát som bol aj v Číne a ich systém na mňa urobil hlboký dojem. Samozrejme, keď to berieme z hľadiska počtu obyvateľov alebo trebárs olympijských medailí, tak majú prevahu. Ale ak to zoberieme z hľadiska kapitálu a ľudského potenciálu, verím, že Európa môže byť v budúcnosti silným hráčom.

Venujete sa tiež problematike migrácie. Veľa sa hovorí o migrantoch a imigrantoch, aká je podľa vás ich rola v európskej ekonomike?

Migrácia a migranti sú súčasťou politiky mnohých štátov a miest, pretože migranti sa sťahujú hlavne do miest. Chcem teraz celkom oddeliť politický aspekt. V posledných rokoch sa robili mnohé analýzy a výskumy zamerané na ekonomický dosah migrantov. Na základe objektívnych, štatisticky verifikovaných údajov, sa netreba v blízkom čase obávať, že by sa z Európa stala obeťou imigrantov. Hoci mnohé mestá sú z nich nervózne, zároveň z nich profitujú. Ak pôjdete do Paríža, Londýna, Berlína či Amsterdamu, tak mnohé časti sú obývané práve migrantmi, ktorí v nich majú svoje obchody a reštaurácie. Práve oni robia mesto vitálnym a obývatelným. Najlepším príkladom je Soho v Londýne, nie je tam jediný britský obchod alebo reštaurácia, no ľudia to majú radi, vychutnávajú si to. Toto je model, ktorý by mal narásť. Je dokázané, že kultúrna diverzita vytvára nové, kreatívne a otvorené myslenie. Z hľadiska štatistických a ekonomických faktov je migrácia pre nás veľmi výhodná.

KTO JE PETER NIJKAMP

Je profesorom regionálnej a mestskej ekonómie na Ekonomickej fakulte Free University v Amsterdame. Je autorom viac ako 500 vedeckých článkov a patrí k 30 najcitovanejším autorom v ekonómii. Je držiteľom Founder's medal of the Regional Science Association International (RSAI) a v roku 1996 získal Spinoza Prize, ktorá je najprestížnejšou akademickou cenou v Holandsku. Peter Nijkamp je poradcom napríklad holandskej vlády, Európskej komisie, OECD či Svetovej banky.

Na Slovensku nie ste po prvýkrát. Aktuálne ste prednášali na konferencii ERSa na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde sa rozoberala budúcnosť miest.

Ak dobre rátam, tak to bola moja piata návšteva Slovenska. Poznám Bratislavu aj Košice, v hlavnom meste sa mi podarilo navštíviť aj operu, ktorú mám veľmi rád.

Venujete sa predovšetkým regionálnej a urbánnej ekonomike, ktorej význam v posledných dekádach narastá. Čomu to pripisujete?

V posledných desaťročiach sa čoraz viac ľudí rozhodlo žiť v mestách. V blízkosti miest sa tiež koncentruje čoraz viac priemyslu, ktorý ťaží z prístupu k vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sile, k mladým talentom. A rýchlosť, s akou sa toto všetko deje, určuje aj nutnosť zaoberať sa touto problematikou. Už aj v Európe žije viac ľudí v mestách ako na vidieku, a to nehovorím o metropolách ako Šanghaj, Sao Paulo či Jakarta s desiatkami miliónov obyvateľov. Deje sa to nie preto, že by všetci tí ľudia milovali mestské prostredie, ale jednoducho mestá sú miesta s oveľa väčším množstvom pracovných možností.

Z vášho pohľadu bol rozhodujúci rok 2007, keď viac ako polovica ľudstva žila v mestách. Veríte, že budúcnosť patrí urbánnej spoločnosti?

Myslím si, že to nie je o osobnom pocity, skôr ide o vyjadrenie ekonomickej nutnosti. Pretože ak chcú krajina alebo nejaký región mobilizovať všetky priemyselné zdroje či infraštruktúrny kapitál, najlepší spôsob, ako to urobiť, je investovať do miest. Vraví nám to ekonomika a ak nesledujete zákonitosti ekonomiky, koledujete si o veľký problém. Mestá už dávno nie sú izolované ostrovy, ale sú súčasťou globálnej ekonomiky. Myslím si, že momentálne neexistuje cesta späť.

Podľa vás neexistujú limity, kam až môžu mestá narásť?

Nie, myslím si, že nie sú limity. Samozrejme, stále sa nájdu takí, čo povedia, nemám rád mesto, tak z neho odídem. Ale potom sa musia vyrovnáť s menšou ponukou pracovných miest. Je to vždy o rovnováhe, ale vďaka pokroku v logistických, transportných či telekomunikačných systémoch sme schopní udržať čoraz viac ľudí v hutnom priestore. Hoci v minulosti, v päťdesiatych rokoch, sa veľa hovorilo o tom, že optimálna veľkosť mesta je pol milióna. No dnes máme mestá, ktoré majú 20 – 25 miliónov. Niektoré sú vo veľmi dobrom stave ako napríklad Šanghaj, niektoré v menej dobrom, trebárs Mexico City, ale všetky sa prudko rozvíjajú. Takže dnes naozaj nevidím limity pre rast miest.

V jednom rozhovore ste spomínali, že kľúčovým je rozvoj znalostnej infraštruktúry.

Za tým si stojím. Vedomosti nie sú niečo lokálne, ale prichádzajú z celého sveta. Musíme sa o ne podeliť a nemonopolizovať ich, pretože vedomosti sú jednou z najdôležitejších esencií rozvoja. Je veľmi dôležité investovať do vzdelania, rozvoja mladej generácie, lebo v konečnom dôsledku sú takéto investície vždy ziskové.

Myslíte si, že investujeme v tomto smere dost?

Nie. Európa ako celok, ale ani jednotlivé krajiny, neinvestujú dostatočne. Pred niekoľkými dňami som si pozeral aktuálne štatistiky. A hoci je zopár štátov, ktoré sa pohybujú v lepšom priemere ako Švédsko, Švajčiarsko či Fínsko, stále zaostávame napríklad za ázijskými krajinami. A to je veľká výzva pre európske krajiny a mestá, pretože ak nebudeme investovať do vzdelania, nemôžeme v budúcnosti vyhrať žiaden veľký ekonomický ani technologický zápas. To je odkaz pre akúkoľvek vládu a pre akúkoľvek magistrát, len čo prestanete investovať do mladých, ste stratení.

Vy veríte, že môžeme napríklad v oblasti technológií poraziť trebárs Japonsko?

A prečo nie? V Európe máme veľa skvelých mozgov – samozrejme, nie individuálne, musíme kombinovať naše poznatky. Jedným z veľkých pozitív vývoja Európy v posledných desaťročiach je, že sme sa naučili spolupracovať. Máme tiež slobodu pohybu, v rámci Európy sa môžeme prakticky stretnúť a pracovať s kýmkoľvek a kdekoľvek. V tomto smere má Európa výhodu oproti iným krajinám. Samozrejme, sú tu určité jazykové bariéry, ale takmer všetci už hovoríme minimálne po anglicky na slušnej úrovni. Takže sú tu priam ideálne podmienky na vytváranie znalostí a ich rozširovanie.

Takže veríte Európe a Európanom...

Jednoznačne. Musíme veriť vo vlastné schopnosti, máme veľmi múdrych ľudí. Precestoval som celý svet, dlhé roky študujem túto problematiku z rôznych stránok, ale som naozaj ohromený Európou a jej možnosťami. A to nie preto, že som Európan, som si plne vedomý našich chýb a nedostatkov. Našou veľkou chybou je, že sa podceňujeme. Žil som v USA a niekoľkokrát som bol aj v Číne a ich systém na mňa urobil hlboký dojem. Samozrejme, keď to berieme z hľadiska počtu obyvateľov alebo trebárs olympijských medailí, tak majú prevahu. Ale ak to zoberieme z hľadiska kapitálu a ľudského potenciálu, verím, že Európa môže byť v budúcnosti silným hráčom.

Už sme spomínali, že slovenské pomery vám nie sú celkom neznáme, niekoľko ráz ste navštívili Bratislavu a Košice. V čom vidíte ich pozitíva?

Bratislava je stredne veľké mesto, dobre zorganizované a ľahko dostupné. Rovnako ľudia sú si vedomí, že sú súčasťou širšieho európskeho sociálneho a ekonomického systému. No nesmiete skĺznuť do

urbánneho egoizmu, teda nemôžeme zostať zahľadení do seba. Vidím, že mnohé univerzity v Bratislave majú vybudované zahraničné kontakty, je tu veľmi dobré napojenie na Viedeň či Prahu, takisto je dobrá dostupnosť do ktoréhokoľvek kúta Európy. Myslím si, že hlavný odkaz, ktorý by som tu rád zanechal, je, že konektivita vedomostí a konektivita miest musia ísť ruka v ruke. Nikto v Európe, žiadne mesto, nemôže byť osamoteným lídrom, ani Londýn, ani Paríž, ani Frankfurt. Bratislava by nemala chcieť robiť alebo orientovať sa na to isté ako Viedeň či Praha. Ale nájsť si vlastnú cestu.

Keď hovoríme o konektivite, nebojíte sa, že veľké aglomerácie prichádzajú o svoju dušu, o istý genius loci?

Všetky mestá, malé aj veľké, majú výhody aj nevýhody. Pre väčšinu ľudí je však rozhodujúce v prvom rade mať zamestnanie, aj preto sa sťahujú do veľkých miest. Lebo malé mesto alebo dedinu si môžete vychutnávať len dovtedy, kým máte prácu a ste zabezpečený. Primárne teda neverím vo veľké mestá, ale v možnosť nájsť ekonomicky orientovaných ľudí, ktorí by sa chceli aktívne vyvíjať. Takže do roku 2050 sa pravdepodobne budú mestá rozširovať a úmerne s nimi aj pracovné príležitosti. Po roku 2050 by sa mohla demografia spomaliť, ale dovtedy je demografický trend podporovaný zákonitostami a reguláciami ekonomiky. A nikto proti tomu nemôže bojovať.

Máte obľúbené mesto?

V Európe je veľa krásnych miest, Košice sú krásne, Praha, Viedeň, Štokholm, Valencia a ďalšie. Ich história a architektúra sú obrovský potenciál, ktorý by mohol viesť k ďalšiemu rozvoju.

Venujete sa tiež problematike migrácie. Veľa sa hovorí o migrantoch a imigrantoch, aká je podľa vás ich rola v európskej ekonomike?

Migrácia a migranti sú súčasťou politiky mnohých štátov a miest, pretože migranti sa sťahujú hlavne do miest. Chcem teraz celkom oddeliť politický aspekt. V posledných rokoch sa robili mnohé analýzy a výskumy zamerané na ekonomický dosah migrantov. Na základe objektívnych, štatisticky verifikovaných údajov, sa netreba v blízkom čase obávať, že by sa z Európa stala obeťou imigrantov. Hoci mnohé mestá sú z nich nervózne, zároveň z nich profitujú. Ak pôjdete do Paríža, Londýna, Berlína či Amsterdamu, tak mnohé časti sú obývané práve migrantmi, ktorí v nich majú svoje obchody a reštaurácie. Práve oni robia mesto vitálnym a obývateľným. Najlepším príkladom je Soho v Londýne, nie je tam jediný britský obchod alebo reštaurácia, no ľudia to majú radi, vychutnávajú si to. Toto je model, ktorý by mal narastať. Je dokázané, že kultúrna diverzita vytvára nové, kreatívne a otvorené myslenie. Z hľadiska štatistických a ekonomických faktov je migrácia pre nás veľmi výhodná.

Kto je Peter Nijkamp

Je profesorom regionálnej a mestskej ekonómie na Ekonomickej fakulte Free University v Amsterdame. Je autorom viac ako 500 vedeckých článkov a patrí k 30 najcitovanejším autorom v ekonómii. Je držiteľom Founder's medal of the Regional Science Association International (RSAI) a v roku 1996 získal Spinoza Prize, ktorá je najprestížnejšou akademickou cenou v Holandsku. Peter Nijkamp je poradcom napríklad holandskej vlády, Európskej komisie, OECD či Svetovej banky. Na Slovensku nie ste po prvýkrát. Aktuálne ste prednášali na konferencii ERSA na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde sa rozoberala budúcnosť miest.

Ak dobre rátam, tak to bola moja piata návšteva Slovenska. Poznám Bratislavu aj Košice, v hlavnom meste sa mi podarilo navštíviť aj operu, ktorú mám veľmi rád.

Venujete sa predovšetkým regionálnej a urbánnej ekonomike, ktorej význam v posledných dekádach narastá. Čomu to pripisujete?

V posledných desaťročiach sa čoraz viac ľudí rozhodlo žiť v mestách. V blízkosti miest sa tiež koncentruje čoraz viac priemyslu, ktorý ťaží z prístupu k vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sile, k mladým talentom. A rýchlosť, s akou sa toto všetko deje, určuje aj nutnosť zaoberať sa touto problematikou. Už aj v Európe žije viac ľudí v mestách ako na vidieku, a to nehovorím o metropolách ako Šanghaj, Sao Paulo či Jakarta s desiatkami miliónov obyvateľov. Deje sa to nie preto, že by všetci tí ľudia milovali mestské prostredie, ale jednoducho mestá sú miesta s oveľa väčším množstvom pracovných možností.

Z vášho pohľadu bol rozhodujúci rok 2007, keď viac ako polovica ľudstva žila v mestách. Veríte, že budúcnosť patrí urbánnej spoločnosti?

Myslím si, že to nie je o osobnom pociť, skôr ide o vyjadrenie ekonomickej nutnosti. Pretože ak chcú krajina alebo nejaký región mobilizovať všetky priemyselné zdroje či infraštruktúrny kapitál, najlepší spôsob, ako to urobiť, je investovať do miest. Vraví nám to ekonomika a ak nesledujete zákonitosti ekonomiky, koledujete si o veľký problém. Mestá už dávno nie sú izolované ostrovy, ale sú súčasťou globálnej ekonomiky. Myslím si, že momentálne neexistuje cesta späť.

Podľa vás neexistujú limity, kam až môžu mestá narásť?

Nie, myslím si, že nie sú limity. Samozrejme, stále sa nájdu takí, čo povedia, nemám rád mesto, tak z neho odídem. Ale potom sa musia vyrovnávať s menšou ponukou pracovných miest. Je to vždy o rovnováhe, ale vďaka pokroku v logistických, transportných či telekomunikačných systémoch sme

schopní udržať čoraz viac ľudí v hutnom priestore. Hoci v minulosti, v päťdesiatych rokoch, sa veľa hovorilo o tom, že optimálna veľkosť mesta je pol milióna. No dnes máme mestá, ktoré majú 20 – 25 miliónov. Niektoré sú vo veľmi dobrom stave ako napríklad Šanghaj, niektoré v menej dobrom, trebárs Mexico City, ale všetky sa prudko rozvíjajú. Takže dnes naozaj nevidím limity pre rast miest.

V jednom rozhovore ste spomínali, že kľúčovým je rozvoj znalostnej infraštruktúry. Za tým si stojím. Vedomosti nie sú niečo lokálne, ale prichádzajú z celého sveta. Musíme sa o ne podeliť a nemonopolizovať ich, pretože vedomosti sú jednou z najdôležitejších esencií rozvoja. Je veľmi dôležité investovať do vzdelania, rozvoja mladej generácie, lebo v konečnom dôsledku sú takéto investície vždy ziskové.

Myslíte si, že investujeme v tomto smere dost?

Nie. Európa ako celok, ale ani jednotlivé krajiny, neinvestujú dostatočne. Pred niekoľkými dňami som si pozeral aktuálne štatistiky. A hoci je zopár štátov, ktoré sa pohybujú v lepšom priemere ako Švédsko, Švajčiarsko či Fínsko, stále zaostávame napríklad za ázijskými krajinami. A to je veľká výzva pre európske krajiny a mestá, pretože ak nebudeme investovať do vzdelania, nemôžeme v budúcnosti vyhrať žiaden veľký ekonomický ani technologický zápas. To je odkaz pre akúkoľvek vládu a pre akúkoľvek magistrát, len čo prestanete investovať do mladých, ste stratení.

Vy veríte, že môžeme napríklad v oblasti technológií poraziť trebárs Japonsko?

A prečo nie? V Európe máme veľa skvelých mozgov – samozrejme, nie individuálne, musíme kombinovať naše poznatky. Jedným z veľkých pozitív vývoja Európy v posledných desaťročiach je, že sme sa naučili spolupracovať. Máme tiež slobodu pohybu, v rámci Európy sa môžeme prakticky stretnúť a pracovať s kýmkoľvek a kdekoľvek. V tomto smere má Európa výhodu oproti iným krajinám. Samozrejme, sú tu určité jazykové bariéry, ale takmer všetci už hovoríme minimálne po anglicky na slušnej úrovni. Takže sú tu priam ideálne podmienky na vytváranie znalostí a ich rozširovanie.

Takže veríte Európe a Európanom...

Jednoznačne. Musíme veriť vo vlastné schopnosti, máme veľmi múdrych ľudí. Precestoval som celý svet, dlhé roky študujem túto problematiku z rôznych stránok, ale som naozaj ohromený Európou a jej možnosťami. A to nie preto, že som Európan, som si plne vedomý našich chýb a nedostatkov. Našou veľkou chybou je, že sa podceňujeme. Žil som v USA a niekoľkokrát som bol aj v Číne a ich systém na mňa urobil hlboký dojem. Samozrejme, keď to berieme z hľadiska počtu obyvateľov alebo trebárs olympijských medailí, tak majú prevahu. Ale ak to zoberieme z hľadiska kapitálu a ľudského potenciálu, verím, že Európa môže byť v budúcnosti silným hráčom.

Už sme spomínali, že slovenské pomery vám nie sú celkom neznáme, niekoľko ráz ste navštívili Bratislavu a Košice. V čom vidíte ich pozitíva?

Bratislava je stredne veľké mesto, dobre zorganizované a ľahko dostupné. Rovnako ľudia sú si vedomí, že sú súčasťou širšieho európskeho sociálneho a ekonomického systému. No nesmieme sklízať do urbánneho egoizmu, teda nemôžeme zostať zahľadení do seba. Vidím, že mnohé univerzity v Bratislave majú vybudované zahraničné kontakty, je tu veľmi dobré napojenie na Viedeň či Prahu, takisto je dobrá dostupnosť do ktoréhokoľvek kúta Európy. Myslím si, že hlavný odkaz, ktorý by som tu rád zanechal, je, že konektivita vedomostí a konektivita miest musia ísť ruka v ruku. Nikto v Európe, žiadne mesto, nemôže byť osamoteným lídrom, ani Londýn, ani Paríž, ani Frankfurt. Bratislava by nemala chcieť robiť alebo orientovať sa na to isté ako Viedeň či Praha. Ale nájsť si vlastnú cestu.

Keď hovoríme o konektivitě, nebojíte sa, že veľké aglomerácie prichádzajú o svoju dušu, o istý genius loci?

Všetky mestá, malé aj veľké, majú výhody aj nevýhody. Pre väčšinu ľudí je však rozhodujúce v prvom rade mať zamestnanie, aj preto sa sťahujú do veľkých miest. Lebo malé mesto alebo dedinu si môžete vychutnávať len dovtedy, kým máte prácu a ste zabezpečený. Primárne teda neverím vo veľké mestá, ale v možnosť nájsť ekonomicky orientovaných ľudí, ktorí by sa chceli aktívne vyvíjať. Takže do roku 2050 sa pravdepodobne budú mestá rozširovať a úmerne s nimi aj pracovné príležitosti. Po roku 2050 by sa mohla demografia spomaliť, ale dovtedy je demografický trend podporovaný zákonitostami a reguláciami ekonomiky. A nikto proti tomu nemôže bojovať.

Máte obľúbené mesto?

V Európe je veľa krásnych miest, Košice sú krásne, Praha, Viedeň, Štokholm, Valencia a ďalšie. Ich história a architektúra sú obrovský potenciál, ktorý by mohol viesť k ďalšiemu rozvoju.

Venujete sa tiež problematike migrácie. Veľa sa hovorí o migrantoch a imigrantoch, aká je podľa vás ich rola v európskej ekonomike?

Migrácia a migranti sú súčasťou politiky mnohých štátov a miest, pretože migranti sa sťahujú hlavne do miest. Chcem teraz celkom oddeliť politický aspekt. V posledných rokoch sa robili mnohé analýzy a výskumy zamerané na ekonomický dosah migrantov. Na základe objektívnych, štatisticky verifikovaných údajov, sa netreba v blízkom čase obávať, že by sa z Európa stala obeťou imigrantov. Hoci mnohé

mestá sú z nich nervózne, zároveň z nich profitujú. Ak pôjdete do Paríža, Londýna, Berlína či Amsterdamu, tak mnohé časti sú obývané práve migrantmi, ktorí v nich majú svoje obchody a reštaurácie. Práve oni robia mesto vitálnym a obývateľným. Najlepším príkladom je Soho v Londýne, nie je tam jediný britský obchod alebo reštaurácia, no ľudia to majú radi, vychutnávajú si to. Toto je model, ktorý by mal narastať. Je dokázané, že kultúrna diverzita vytvára nové, kreatívne a otvorené myslenie. Z hľadiska štatistických a ekonomických faktov je migrácia pre nás veľmi výhodná.

Kto je Peter Nijkamp

Je profesorom regionálnej a mestskej ekonómie na Ekonomickej fakulte Free University v Amsterdame. Je autorom viac ako 500 vedeckých článkov a patrí k 30 najcitovanejším autorom v ekonómii. Je držiteľom Founder's medal of the Regional Science Association International (RSAI) a v roku 1996 získal Spinoza Prize, ktorá je najprestížnejšou akademickou cenou v Holandsku. Peter Nijkamp je poradcom napríklad holandskej vlády, Európskej komisie, OECD či Svetovej banky. Na Slovensku nie ste po prvýkrát. Aktuálne ste prednášali na konferencii ERSA na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde sa rozoberala budúcnosť miest.

Ak dobre rátam, tak to bola moja piata návšteva Slovenska. Poznám Bratislavu aj Košice, v hlavnom meste sa mi podarilo navštíviť aj operu, ktorú mám veľmi rád.

Venujete sa predovšetkým regionálnej a urbánnej ekonomike, ktorej význam v posledných dekádach narastá. Čomu to pripisujete?

V posledných desaťročiach sa čoraz viac ľudí rozhodlo žiť v mestách. V blízkosti miest sa tiež koncentruje čoraz viac priemyslu, ktorý ťaží z prístupu k vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sile, k mladým talentom. A rýchlosť, s akou sa toto všetko deje, určuje aj nutnosť zaoberať sa touto problematikou. Už aj v Európe žije viac ľudí v mestách ako na vidieku, a to nehovorím o metropolách ako Šanghaj, Sao Paulo či Jakarta s desiatkami miliónov obyvateľov. Deje sa to nie preto, že by všetci tí ľudia milovali mestské prostredie, ale jednoducho mestá sú miesta s oveľa väčším množstvom pracovných možností.

Z vášho pohľadu bol rozhodujúci rok 2007, keď viac ako polovica ľudstva žila v mestách. Veríte, že budúcnosť patrí urbánnej spoločnosti?

Myslím si, že to nie je o osobnom pocity, skôr ide o vyjadrenie ekonomickej nutnosti. Pretože ak chcú krajina alebo nejaký región mobilizovať všetky priemyselné zdroje či infraštruktúrny kapitál, najlepší spôsob, ako to urobiť, je investovať do miest. Vraví nám to ekonomika a ak nesledujete zákonitosti ekonomiky, koledujete si o veľký problém. Mestá už dávno nie sú izolované ostrovy, ale sú súčasťou globálnej ekonomiky. Myslím si, že momentálne neexistuje cesta späť.

Podľa vás neexistujú limity, kam až môžu mestá narásť?

Nie, myslím si, že nie sú limity. Samozrejme, stále sa nájdu takí, čo povedia, nemám rád mesto, tak z neho odídem. Ale potom sa musia vyrovnávať s menšou ponukou pracovných miest. Je to vždy o rovnováhe, ale vďaka pokroku v logistických, transportných či telekomunikačných systémoch sme schopní udržať čoraz viac ľudí v hutnom priestore. Hoci v minulosti, v päťdesiatych rokoch, sa veľa hovorilo o tom, že optimálna veľkosť mesta je pol milióna. No dnes máme mestá, ktoré majú 20 – 25 miliónov. Niektoré sú vo veľmi dobrom stave ako napríklad Šanghaj, niektoré v menej dobrom, trebárs Mexico City, ale všetky sa prudko rozvíjajú. Takže dnes naozaj nevidím limity pre rast miest.

V jednom rozhovore ste spomínali, že kľúčovým je rozvoj znalostnej infraštruktúry.

Za tým si stojím. Vedomosti nie sú niečo lokálne, ale prichádzajú z celého sveta. Musíme sa o ne podeliť a nemonopolizovať ich, pretože vedomosti sú jednou z najdôležitejších esencií rozvoja. Je veľmi dôležité investovať do vzdelania, rozvoja mladej generácie, lebo v konečnom dôsledku sú takéto investície vždy ziskové.

Myslíte si, že investujeme v tomto smere dost?

Nie. Európa ako celok, ale ani jednotlivé krajiny, neinvestujú dostatočne. Pred niekoľkými dňami som si pozeral aktuálne štatistiky. A hoci je zopár štátov, ktoré sa pohybujú v lepšom priemere ako Švédsko, Švajčiarsko či Fínsko, stále zaostávame napríklad za ázijskými krajinami. A to je veľká výzva pre európske krajiny a mestá, pretože ak nebudeme investovať do vzdelania, nemôžeme v budúcnosti vyhrať žiaden veľký ekonomický ani technologický zápas. To je odkaz pre akúkoľvek vládu a pre akúkoľvek magistrát, len čo prestanete investovať do mladých, ste stratení.

Vy veríte, že môžeme napríklad v oblasti technológií poraziť trebárs Japonsko?

A prečo nie? V Európe máme veľa skvelých mozgov – samozrejme, nie individuálne, musíme kombinovať naše poznatky. Jedným z veľkých pozitív vývoja Európy v posledných desaťročiach je, že sme sa naučili spolupracovať. Máme tiež slobodu pohybu, v rámci Európy sa môžeme prakticky stretnúť a pracovať s kýmkoľvek a kdekoľvek. V tomto smere má Európa výhodu oproti iným krajinám. Samozrejme, sú tu určité jazykové bariéry, ale takmer všetci už hovoríme minimálne po anglicky na slušnej úrovni. Takže sú tu priam ideálne podmienky na vytváranie znalostí a ich rozširovanie.

Takže veríte Európe a Európanom...

Jednoznačne. Musíme veriť vo vlastné schopnosti, máme veľmi múdrych ľudí. Precestoval som celý svet, dlhé roky študujem túto problematiku z rôznych stránok, ale som naozaj ohromený Európou a jej možnosťami. A to nie preto, že som Európan, som si plne vedomý našich chýb a nedostatkov. Našou veľkou chybou je, že sa podceňujeme. Žil som v USA a niekoľkokrát som bol aj v Číne a ich systém na mňa urobil hlboký dojem. Samozrejme, keď to berieme z hľadiska počtu obyvateľov alebo trebárs olympijských medailí, tak majú prevahu. Ale ak to zoberieme z hľadiska kapitálu a ľudského potenciálu, verím, že Európa môže byť v budúcnosti silným hráčom.

Už sme spomínali, že slovenské pomery vám nie sú celkom neznáme, niekoľko ráz ste navštívili Bratislavu a Košice. V čom vidíte ich pozitíva?

Bratislava je stredne veľké mesto, dobre zorganizované a ľahko dostupné. Rovnako ľudia sú si vedomí, že sú súčasťou širšieho európskeho sociálneho a ekonomického systému. No nesmieme sklznúť do urbánneho egoizmu, teda nemôžeme zostať zahľadení do seba. Vidím, že mnohé univerzity v Bratislave majú vybudované zahraničné kontakty, je tu veľmi dobré napojenie na Viedeň či Prahu, takisto je dobrá dostupnosť do ktoréhokolvek kúta Európy. Myslím si, že hlavný odkaz, ktorý by som tu rád zanechal, je, že konektivita vedomostí a konektivita miest musia ísť ruka v ruku. Nikto v Európe, žiadne mesto, nemôže byť osamoteným lídrom, ani Londýn, ani Paríž, ani Frankfurt. Bratislava by nemala chcieť robiť alebo orientovať sa na to isté ako Viedeň či Praha. Ale nájsť si vlastnú cestu.

Keď hovoríme o konektivitě, nebojíte sa, že veľké aglomerácie prichádzajú o svoju dušu, o istý genius loci?

Všetky mestá, malé aj veľké, majú výhody aj nevýhody. Pre väčšinu ľudí je však rozhodujúce v prvom rade mať zamestnanie, aj preto sa sťahujú do veľkých miest. Lebo malé mesto alebo dedinu si môžete vychutnávať len dovtedy, kým máte prácu a ste zabezpečený. Primárne teda neverím vo veľké mestá, ale v možnosť nájsť ekonomicky orientovaných ľudí, ktorí by sa chceli aktívne vyvíjať. Takže do roku 2050 sa pravdepodobne budú mestá rozširovať a úmerne s nimi aj pracovné príležitosti. Po roku 2050 by sa mohla demografia spomaliť, ale dovtedy je demografický trend podporovaný zákonitostami a reguláciami ekonomiky. A nikto proti tomu nemôže bojovať.

Máte obľúbené mesto?

V Európe je veľa krásnych miest, Košice sú krásne, Praha, Viedeň, Štokholm, Valencia a ďalšie. Ich história a architektúra sú obrovský potenciál, ktorý by mohol viesť k ďalšiemu rozvoju.

Venujete sa tiež problematike migrácie. Veľa sa hovorí o migrantoch a imigrantoch, aká je podľa vás ich rola v európskej ekonomike?

Migrácia a migranti sú súčasťou politiky mnohých štátov a miest, pretože migranti sa sťahujú hlavne do miest. Chcem teraz celkom oddeliť politický aspekt. V posledných rokoch sa robili mnohé analýzy a výskumy zamerané na ekonomický dosah migrantov. Na základe objektívnych, štatisticky verifikovaných údajov, sa netreba v blízkom čase obávať, že by sa z Európa stala obeťou imigrantov. Hoci mnohé mestá sú z nich nervózne, zároveň z nich profitujú. Ak pôjdete do Paríža, Londýna, Berlína či Amsterdamu, tak mnohé časti sú obývané práve migrantmi, ktorí v nich majú svoje obchody a reštaurácie. Práve oni robia mesto vitálnym a obývateľným. Najlepším príkladom je Soho v Londýne, nie je tam jediný britský obchod alebo reštaurácia, no ľudia to majú radi, vychutnávajú si to. Toto je model, ktorý by mal narastať. Je dokázané, že kultúrna diverzita vytvára nové, kreatívne a otvorené myslenie. Z hľadiska štatistických a ekonomických faktov je migrácia pre nás veľmi výhodná.

Kto je Peter Nijkamp

Je profesorom regionálnej a mestskej ekonómie na Ekonomickej fakulte Free University v Amsterdame. Je autorom viac ako 500 vedeckých článkov a patrí k 30 najcitovanejším autorom v ekonómii. Je držiteľom Founder's medal of the Regional Science Association International (RSAI) a v roku 1996 získal Spinoza Prize, ktorá je najprestížnejšou akademickou cenou v Holandsku. Peter Nijkamp je poradcom napríklad holandskej vlády, Európskej komisie, OECD či Svetovej banky.

[Späť na obsah](#)

45. Externisti by mali študovať dlhšie

[Téma: Rektor EU; STV Jednotka, 19:00; 12/08/2012; Správy STV; z domova; Katarína Tehlárová]

Viliam Stankay, moderátor: "Rezort školstva v týchto dňoch posudzuje pripomienky **rektorov** k pripravovanej novele vysokoškolského zákona. Ministerstvo chce okrem iného predĺžiť externé štúdium, s čím však väčšina **rektorov** nesúhlasí. Študenti sú paradoxne za."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "**Rektori** niektorých vysokých škôl sú zásadne proti predĺžovaniu externého štúdia. Obávajú sa totiž odlivu študentov do susedných krajín, kde by diplom získali za kratší čas, ako u nás."

Rudolf Sivák, rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave: "Teraz bakalárske štúdium sa študuje tri roky a magisterské, respektíve inžinierske dva roky a v novele sa navrhuje predĺžiť každá forma štúdia, teda bakalárske o rok a magisterské tiež o rok. Určitý kompromis by mohol byť, že by sa bakalárske predĺžilo o pol roka a magisterské tiež o pol roka."

Karol Mičieta, **rektor** Univerzity Komenského v Bratislave: "Predĺženie alebo dĺžka štúdia neodráža kvalitu. My sme zato, že mať tie isté požiadavky alebo kritériá kvality na externistov, ako na interných študentov. Priamo výuka nie je ešte zárukou kvality štúdia, respektíve kvality absolventa a dnes je množstvo iných foriem ako e-learning a technológií takých, ktoré môžu externistom umožniť prístup k informácii."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "Ministerstvo sa však bráni, že predĺžením externej form štúdia o jeden rok, by sa štúdium skvalitnilo."

Michal Kaliňák, hovorca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR: "Všetci externí študenti budú mať možnosť ísť do študijného programu omnoho viac do hĺbky ako v dnešnej dobe a práve preto my si myslíme, že študenti, ktorí študujú popri zamestnaní, si zaslúžia rovnako kvalitne zodpovedný prístup ako denní študenti."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "S návrhom predĺžiť oba stupne externého štúdia o rok súhlasia paradoxne študenti. Tvrdia, že by sa tým znížil kvalitatívny rozdiel medzi študentami denného a externého štúdia."

Katarína Stoláriková, predsedníčka Študentskej rady vysokých škôl: "Študenti sa nemusia obávať, že by zaplatili za externú formu štúdia viac ako doteraz, pretože hoci sa predĺži o jeden rok, to školné ostane rovnaké, ako by platili za tú štandardnú dĺžku."

Katarína Tehlárová, redaktorka: "Ak by novela zákona v parlamente prešla, predĺženie by sa týkalo tých študentov, ktorí na externé štúdium nastúpia od roku 2013."

[Späť na obsah](#)

46. **Rektori sa dištancovali od ich šéfa**

[Téma: Rektor EU; SME; 16/08/2012; s.: 2; Spravodajstvo; Veronika Prušová]

Vyjadrenia Libora Vozára pre denník SME časť akademickej obce pobúrili.

BRATISLAVA. Prezident Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) a šéf Univerzity Konštantína Filozofa Libor Vozár (na snímke) uznal, že niektoré jeho vyjadrenia v pondelkovom rozhovore pre denník SME "neboli formulované správne". Reagoval tak na výhrady dvanástich **rektorov**, ktorí sa od jeho slov včera verejne dištancovali. Konkrétni neboli. Vozár priznáva chybu v časti, ktorá sa týkala najmä podvodne získaných titulov na vysokých školách. Hovoril o nich ako o zástupnom probléme. "Štandardne funguje pomerne transparentný a časom overený systém. Kde možno došlo k zlyhaniu či pochybeniu, to sa nesmie zľahčovať," vysvetlil svoje výhrady k Vozárovi **rektor** Univerzity Komenského Karol Mičieta. S kolegami vyčítal šéfovi rektorskej konferencie aj vyjadrenia k obsahu, úrovni a kvalite vysokoškolského vzdelávania a označili ich za jeho osobné názory. Tieto výhrady Vozár neakceptuje. "Prevažná väčšina mojich odpovedí je v súlade s uzneseniami SRK alebo názormi v nej prevládajúcimi," reagoval. Rovnaké názory zastávajú podľa neho vo väčšej či menšej miere aj kolegovia podpísaní pod stanoviskom. Vyjadrenia o všeobecnom nesúhlase s ním nepokladá za zodpovedajúce skutočnosti. **Rektorom** sa nepozdávala ani Vozárova reakcia na otázku, či by mali školám, ktoré nespĺnia kritériá, odobrať titul univerzita. Delenie škôl označil za prežitok. "Kategorizácia by mala byť," tvrdí **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák**. Veronika Prušová

Kto sa ozval

- UK Bratislava ;
- UPJŠ Košice;
- Žilinská univerzita;
- STU Bratislava;
- Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie;
- TU Zvolen;
- TU Košice;
- **Ekonomická univerzita**;
- VŠVU v **Bratislave**;
- VŠMU v Bratislave;

- UMB Banská Bystrica;
- Prešovská univerzita;

Zdroj - Univerzita Komenského

[Späť na obsah](#)

47. Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústredí na regionálny rozvoj

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 21/08/2012; Ekonomika; TASR]

Uviedol to dnes slovenský premiér Robert Fico na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA.

Bratislava 21. augusta (TASR) – Ak Európska únia (EÚ) nezvládne výzvy, ktoré stoja pred ňou, tak sa podľa slov predsedu vlády SR Roberta Fica (Smer–SD) bude môcť veľmi ťažko sústreďovať na veci, ako je regionálny rozvoj.

"Slovenská vláda je za hlbšiu integráciu v rámci EÚ. Chceme si splniť domácu úlohu a potom sa môžeme sústreďovať viac na regionálny rozvoj, na ktorý sú všetky predpoklady. Pretože Slovensko dostane z európskych fondov (v nasledujúcom programovacom období - pozn. TASR) ešte viac peňazí ako v rokoch 2007 až 2013," uviedol dnes na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Fico po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA (European Regional Science Association) zameraného na výmenu poznatkov a informácií o rozvoji regiónov.

"Pre **Ekonomickú univerzitu** má tento kongres mimoriadny význam. Európa sa dnes totiž stáva Európou regiónov. Vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi na Slovensku je kardinálnou otázkou pre budúcnosť ekonomického a sociálneho rozvoja SR," poznamenal **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák**.

Informoval zároveň, že účastníci z viac ako 50 krajín v rámci kongresu ERSA predostroú mnohé veľmi aktuálne problémy a zároveň aj načrtnú ich riešenia. "Ide najmä o to, spojiť regionálny rast s ekonomickým rastom, a tým riešiť mnohé problémy, najmä z hľadiska vyrovnávania regionálnych rozdielov a rastu zamestnanosti," dodal Sivák s tým, že na bratislavskom kongrese ERSA sa zúčastňujú približne 600 účastníkov.

[Späť na obsah](#)

48. Fico: Ak EÚ nezvládne svoje výzvy, ťažko sa sústredí na regionálny rozvoj

[Téma: Rektor EU; topky.sk; 21/08/2012; topky.sk; TASR]

BRATISLAVA – Ak Európska únia (EÚ) nezvládne výzvy, ktoré stoja pred ňou, tak sa podľa slov predsedu vlády SR Roberta Fica (Smer–SD) bude môcť veľmi ťažko sústreďovať na veci, ako je regionálny rozvoj.

"Slovenská vláda je za hlbšiu integráciu v rámci EÚ. Chceme si splniť domácu úlohu a potom sa môžeme sústreďovať viac na regionálny rozvoj, na ktorý sú všetky predpoklady. Pretože Slovensko dostane z európskych fondov (v nasledujúcom programovacom období - pozn.) ešte viac peňazí ako v rokoch 2007 až 2013," uviedol dnes na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Fico po slávnostnom otvorení 52. ročníka kongresu ERSA (European Regional Science Association) zameraného na výmenu poznatkov a informácií o rozvoji regiónov.

"Pre **Ekonomickú univerzitu** má tento kongres mimoriadny význam. Európa sa dnes totiž stáva Európou regiónov. Vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi na Slovensku je kardinálnou otázkou pre budúcnosť ekonomického a sociálneho rozvoja SR," poznamenal **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák**.

Informoval zároveň, že účastníci z viac ako 50 krajín v rámci kongresu ERSA predostroú mnohé veľmi aktuálne problémy a zároveň aj načrtnú ich riešenia. "Ide najmä o to, spojiť regionálny rast s ekonomickým rastom, a tým riešiť mnohé problémy, najmä z hľadiska vyrovnávania regionálnych rozdielov a rastu zamestnanosti," dodal Sivák s tým, že na bratislavskom kongrese ERSA sa zúčastňujú približne 600 účastníkov.

[Späť na obsah](#)

49. Odmeny rektorov dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 22/08/2012; Zo škôl; TASR]

Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Bratislava 22. augusta (TASR) - Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazuje na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém, že plat rektorov navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá rektora a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

[Späť na obsah](#)

50. Odmeny rektorov dosahujú desaťtisíce eur. Odklepávajú im ich vlastní ľudia

[Téma: Rektor EU; aktualne.sk; 22/08/2012; Slovensko; TASR]

BRATISLAVA - Najvyššie odmeny spomedzi rektorov vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informuje o tom stredajšie vydanie Hospodárskych novín.

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Odmenení aj zo slabších univerzít

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa Hospodárskych novín dostali aj rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), rektor Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák (7500 eur) a rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

Hospodárske noviny poukazuje na to, že vysoké odmeny dostali aj rektori škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny navrhujú ľudia rektorov

Odmeny aj platy rektorov určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj rektor. "Je trochu problém,

že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre Hospodárske noviny hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto: **Rektori** si odmenami prilepšili. Zdroj - TASR/Radovan Stoklasa

[Späť na obsah](#)

51. Byť **rektorom** sa oplatí. Pozrite sa, aké majú platy a odmeny

[Téma: Rektor EU; tvnoviny.sk; 22/08/2012; TVnoviny; TASR]

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**.

Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5 000 eur vyšplhali na 43 000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny.

Na druhom mieste skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny v spomínanom období dosiahli 30 000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2 588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20 000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4 831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Oľha (8 150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality.

Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny určujú ľudia menovaní **rektormi**

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**.

"Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto: Rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová.

[Späť na obsah](#)

52. **Rektori** dostávajú odmeny v desiatkach eur, pozrite si ich

[Téma: Rektor EU; sme.sk; 22/08/2012; Z domova; tasr]

Vysoké prémie rozdávali aj na slabých školách. Odmeny určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**.

BRATISLAVA. Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová.

Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár.

Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur.

Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Na kvalite školy nezáleží

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13-tisíc eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Ol'ha (8150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality.

Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Opak amerického systému

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**.

"Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola.

"Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," povedal pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

tasr

[Späť na obsah](#)

53. **Rektori škôl si pekne zarobia. Odmeny v desaťtisícoch eur!**

[Téma: Rektor EU; aktuality.sk; 22/08/2012; Aktuality.sk; TASR]

Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Ol'ha (8150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**. "Je trochu problém,

že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

[Späť na obsah](#)

54. TOP 10 odmien **rektorov**: Hlava Žilinskej univerzity dostala 43 000 eur!

[Téma: Rektor EU; topky.sk; 22/08/2012; topky.sk; GLOBAL24]

Žilina - Tatiana Čorejová, rektorka Žilinskej univerzity dostala od 1. januára 2011 najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43 000 eur. Informuje o tom dnešné vydanie denníka Hospodárske noviny (HN).

Druhý Vozár, tretí Mirossay

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30 000 eur, pričom jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20 000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Prvá desiatka

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olša (8150 eur), **rektor** **Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur), **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur).

HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektor** škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Ako v Kocúrkove

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**. "Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Žilina24/tasr

Foto: tasr

Viac informácií z tohto regiónu nájdete na zilina24.sk

[Späť na obsah](#)

55. Odmeny **rektorov** slovenských univerzít dosahujú aj desaťtisíce eur

[Téma: Rektor EU; pravda.sk; 22/08/2012; Domáce; TASR]

Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5-tisíc eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny.

Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je 2 588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4 831 eur.

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14 000 eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13 000 eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Ol'ha (8 150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7 500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5 220 eur).

Denník poukazuje na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**. "Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková.

Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol hovorca rezortu Michal Kaliňák.

Popis foto:Autor - Pravda

[Späť na obsah](#)

56. LITERATÚRA

[Téma: Rektor EU; Literárny týždenník; 22/08/2012; 27,28/2012; s.: 12,13; Nezaradene; Redakcia]

Michal Hronec, Michal Francisci ml. ČRIEPKY Eko-konzult, Bratislava 2012

Príspevok k poznaniu

Každá národná literatúra, vrátane slovenskej, má svoje rozličné vrstvy, okruhy a odtiene. V určitých polohách - a to je aj prípad publikácie autorov Michala Hronca a Michala Francisciho ml. s názvom Čriepky a s podtitulom zo života dolnozemskeho farára Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Michala Francisciho (Eko-konzult, Bratislava 2012) - je nenahraditeľným príspevkom k poznaniu našej bližšej či vzdialenejšej minulosti s významovým presahom do súčasnosti i do modelovania budúceho usporiadania spoločenských vzťahov.

Dozaista nie je špecifickou črtou iba nášho vlastného prístupu k dejinám, že ich oficiálny obraz má v mnohých aspektoch skôr charakter politickej karikatúry ako spoľahlivej faktografie, zodpovednej analýzy historických udalostí a ich kompetentného usúvzťažnenia v jednotlivých vývojových etapách i v determinujúcich medzinárodných siločiariach. Knihy typu Čriepky patria do kategórie svedectiev, ktoré sú dôležitým predpokladom pre kontinuálne dopĺňanie autentických poznatkov. Len ich prostredníctvom možno účinne eliminovať skreslenia priebežne spôsobované dobovou propagandou a kumulované účelovou interpretáciou útržkov rozličných administratívnych dokumentov. Nové knižné dielo je o to vzácnejšie, že sprístupňuje javy z takej citlivej oblasti, akou je život slovenskej minority na Dolnej zemi vo víre kľúčových momentov, zvrátov a metamorfóz 20. storočia. Ich súčasťou je aj dodnes zahmlievaná téma výmeny obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom.

PAVOL JANÍK

Igor Gallo: PUTOVANIE S OBOJKOM Vydavateľstvo SSS, Bratislava 2012

Zákon prirodzenosti

Igor Gallo, prozaik a publicista (*13. apríla 1936 v Brusne). Detstvo a školské roky prežil v Brezne, kde v roku 1954 zmaturoval na gymnáziu. Je absolventom Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, odbor slovenčina - ruština. Doteraz vydal knižné diela: Tvárou k príchodu (1963), Spaľovanie (1967), Bosé cesty (1980), Prinavrátený čas (1981), Láska padá do Hrona (1983), Človek medzi ľuďmi (1988). Medzi nami občanmi (1991), Dobré osolené, vládou neschválené (1993), Pastorále (1994), Holuby nesú smrť (1996), Putovanie v kruhu (2002), Dolu z piedestálu (2003), Publicisti bez masky (2004), Ako na dlani (2005), Stred Zeme (2008), Biele noci ATOM klubu (2008). Kniha Putovanie s obojkom (ktorej vydanie podporili Miestny úrad Karlova ves a East Gate) je jedna veľká metafora. I keď obojok ako materiálny artefakt v prvotnom význame slova nevyznieva práve pozitívne, skôr naopak, v tomto prípade ide o výsostne pozitívny až posvätný postoj k tejto materiálnej veci. Je to obojok, ktorým

sme dobrovoľne, ale aj zákonite pripútaní k svojmu domovu, k svojej vlasti, čiže k Slovensku. Je to obojok, ktorý nás identifikuje počas nášho putovania životom, ba dokonca aj po smrti. Je to obojok, čo nám dáva tvár. Inými slovami -je to tichá, no neprehliadnuteľná pieseň o rodnej zemi, je to dôstojná pocta Slovensku a jeho ľuďom. Pocta sprostredkovaná konkrétnym prostredím a konkrétnymi ľuďmi, ktorých srdcia už po stáročia bijú slovenským rytmom uprostred slovenskej vlasti. Je to ten nádherný obojok na krku našej duše, ktorý nechceme stratiť za živý svet a ani ho stratiť nemôžeme. Jeho zákonom je prirodzenosť.

JAROSLAV REZNÍK

Daniela Prihodová: RAJSKÁ ZÁHRADA Vydavateľstvo MS, Martin 2012

Najlepšia autorkina próza

Daniela Prihodová (1941) má na konte viacero románov, noviel a poviedkových zbierok (uvediem aspoň romány z posledných rokov *Nechajte ma žiť*, *Zákon v nás*, *Svet, ktorý nepoznám* a *Odliv na ostrove osíh hniezd*), je tiež autorkou scenára k televíznej inscenácii *Mário, zapískaj!*, rozhlasovej hry *Zákon v nás* a viacerých rozhlasových dramatizovaných poviedok. S jej tvorbou sa možno stretnúť vo viacerých antológiách. Píše tiež publicistické články o aktuálnych spoločenských témach, na ktoré nazerá kritickým pohľadom. Tento je prítomný aj vo viacerých autorkiných románoch, v ktorých sa na pozadí prevratných zmien tematizujú najmä, no nielen etické nedostatky vyskytujúce sa v našej spoločnosti, sleduje sa jej polarizácia na čoraz bohatších a čoraz chudobnejších, s ňou súvisiace rôzne pokrivenia charakterov, nárast mnohorakých foriem kriminality a nespravodlivosti - aj ako dôsledok nesprávne chápanej demokracie (sloboda bez zodpovednosti, práva bez záväzkov a povinností). V novom románe *Rajská záhrada* (ukážka vyšla pred časom v LT) sa autorka predstavuje sčasti v tradičnej, sčasti v novšej podobe. Ide o autobiograficky ladené, vlastnými spomienkami motivované, no zároveň fiktívnymi prvkami prepletené rozprávanie autorky, ktorá oživuje obrazy z detstva a mladosti. Sú to obrazy, ktoré - napriek značne intímnemu charakteru - vypovedajú aj o širšie rámcovanom dianí danej doby. Autorka popri presvedčivom vykreslení subjektívneho zážitkového a pociťového sveta v nich mapuje kľúčové udalosti (vojna, SNP, politické prenasledovanie v 50. rokoch...), na pozadí ktorých protagonistka rástla, dospievala, formovala sa osobnostne a umelecky. Ako som už naznačila, Prihodovej próza je autobiografická len v istom zmysle (inšpirácia osobnou skúsenosťou a pamäťou), je však zároveň fikciou, tento jej charakter posilňuje aj treťosobové rozprávanie situované ponajviac do minulosti. Na sympatickú hlavnú protagonistku Líviu hľadíme „zvonka“, z perspektívy rozprávačky a jej identitu skôr vytušíme ako zreteľne prečítame priamo z textu. Verná skutočnosť je však postava protagonistkinho otca, ktorého v románe prezentuje notár Zachar (dôvody na zachovanie jeho vernej podoby uvádza autorka v doslove knihy). Podstatnejšie však ako to, či ide o autobiografiu alebo fikciu, je podľa mňa to, že autorka podáva novým románom sugestívnu generačnú výpoveď našej súčasníčky, slovenskej ženy-literátky, ktorej životný príbeh je zasadený približne v rozpätí od 40. rokov 20. storočia po dnešok, v centre pozornosti však ostáva obdobie protagonistkinho detstva a mladosti, svet jej radostí, ale aj sklamaní. Z rukopisu vanie istá nostalgia za zobrazeným časom prvých priateľstiev, snov a túžob, za hudbou preteplenu atmosférou v rodičovskom dome, ktorú utvárala najmä láskavá, obetavá matka. V jej postave vzdala autorka hold typu silnej, rozhodnej, činorodej ženy, ktorá dokázala žiť pre svoju veľkú rodinu, stmelovať ju a statočne prekonávať rôzne prekážky, a čo je nemenej dôležité, popritom si uchovať taký vôľový a emocionálny potenciál, z ktorého mohli čerpať - a aj čerpali - všetci v rodine. Jej sila sa prejavila v situáciách, ktoré boli pre rodinu kritické, existenčne ohrozujúce, no ktoré zvládala rozvážne, s pokojom a z ktorých nachádzala východiská. Prihodová v románe utvára s empatiou a láskavou zhovievavosťou obrazy neraz zložitých, napätých, ale aj zvláštnou súdržnosťou sa vyznačujúcich vzťahov vnútri veľkej rodiny (predstavujúc pritom v jej piatich dcérach výrazné odlišné ženské typy, a aj odlišné príbehy, ktoré prežívali), pričom sa pohybuje striedavo v minulosti a v súčasnosti, konfrontujúc obe podoby protagonistov a protagonistiek, ich vzájomných (vyvíjajúcich sa) vzťahov. V románe rezonuje aj tradičná autorkina téma majetku a peňazí, ich vnímanie ako takmer výlučnej hodnoty, motívov pri dôležitých rozhodnutiach a navyše, ako zmyslu života - zdá sa mi však, že viac ako (autorkin tradičný) ironizujúci pohľad na postavy, ktoré prepadli honbe za takto vymedzenými hodnotami, v tomto románe prevláda skôr súcitný postoj k nim, ľútostivé chápanie, že tieto postavy podľahli aj dnes hojne sa vyskytujúcim falošným kritériám „dobrého“, „šťastného“ života. V románe zaujme najmä hlavná protagonistka Lívia, vnímavá a citlivá dievčina, ktorú sledujeme (okrem iného) v kľčení jej umeleckých ambícií, v postupnom duševnom rozvoji, v kryštalizácii jej celkových názorov na ľudský život, na svet. Za jej individuálnym príbehom vďaka širšiemu spoločenskému rámcu možno vycítiť aj náznaky všeobecnejšie platnej generačnej výpovede. Nový román Daniely Prihodovej má predpoklady zaujať témou aj príťažlivým spôsobom výpovede širšiu čitateľskú obec, osobne sa nazdávam, že ide o doteraz najlepšiu prózu tejto autorky, v ktorej sa môžu nachádzať na základe podobných skúseností, zážitkov a pociťov viaceré čitateľky (nielen) autorkinej generácie.

ETELA FARKAŠOVÁ

Joseph Roth: CESTA DO RUSKA Premedia Group, Bratislava 2012

Duch revolučných čias

Časy cárskeho Ruska sú dávnominulou kapitolou, rovnako ako opojenie západných intelektuálov zrodom sovietskeho systému. Prvé desaťročia minulého storočia vošli do dejín a venovalo im pozornosť mnoho historikov, politológov a vedcov z iných oblastí. Zvrhnutie samoderžavia a postrieľame cárskej rodiny v Jekaterinburgu poznačilo vývoj Európy a sveta. Dielo spisovateľa Josepha Rotha, ktoré v týchto dňoch vyšlo vo výbornom slovenskom preklade Zuzany Demjánovej, podáva plastický obraz toho, čím žilo, trápilo sa a možno aj radovalo obyvateľstvo rozľahlej krajiny v časoch nedlho po boľševickom prevrate.

Joseph Roth sa narodil 2. 9. 1894 ako syn židovských rodičov neďaleko mesta Brody vo východnom Haliči. Vyštudoval nemeckú literatúru v Lvove a vo Viedni. Bojoval v prvej svetovej vojne, neskôr pracoval ako novinár vo Viedni a Berlíne. Preslávil sa nielen ako autor, ktorý napísal vyše dvadsať románov a esejistických kníh, ale aj ako prispievateľ niekoľkých nemeckých, rakúskych a českých (vychádzajúcich v nemčine) novín. Medzi jeho najznámejšie diela patria romány Radeckého pochod, Kapucínska krypta, Hotel Savoy a Jób. Čitateľsky úspešné boli aj knižne vydané reportáže a fejtóny z Francúzska a Ruska. V roku 1933 emigroval do Paríža, kde 27. 5. 1939 zomrel. Dôležité je autorovo konštatovanie: „Do Ruska som odchádzal ako takmer presvedčený boľševik, vrátil som sa ako monarchista.“ Roth totiž pomerne zavčasu, skôr ako jeho západní kolegovia, nadchýnajúci sa novým spoločenským poriadkom, „vytriezvel“ zo sovietskeho nadšenia a prenikol do podstaty diktátorského režimu. Rothove texty sa výborne čítajú. Sú plné originálnych postrehov bez akéhokoľvek mentorstva, ponechávajúc vtedajšiemu i dnešnému čitateľovi dostatok miesta na vlastnú reflexiu. Je to veľké dejinné poučenie a zároveň brilantný zážitok z autorových originálnych postrehov, ktoré ani po desiatkach rokov skutočnosť nevyvrátila.

MIROSLAV JANEK

Joel Levy: TAJNÉ DEJINY Metafora, Praha 2006

Pozadie udalostí

Spisovateľ a žurnalista Joel Levy sa špecializuje na históriu a vedu. Prispieva aj do popredných britských periodík. Študoval históriu vedy, medicínu, biológiu a psychológiu. Je autorom mnohých knižných publikácií. Dielo Great Scientists, Mad Science (Významní vedci, šialená veda) odhaľuje duševné choroby popredných vynálezcov a objaviteľov, ako aj ich podliehanie mágii a mysticizmu. Titul The Doomsday Book (Kniha súdneho dňa) je bedekrom scenárov konca civilizácie. V Secret History (Tajné dejiny) prezentuje odvrátené stránky vývoja ľudstva od staroveku po súčasnosť. Slovenského čitateľa môže český preklad Tajných dejín zaujať nielen tým, čo obsahuje (napríklad prekladateľské chyby či nedbalosti, akými sú anglické pojmy v terminológii poľskej rozvedky v období medzi svetovými vojnami), ale aj tým, čo v ňom nie je. Mám na mysli podstatné dejinné skutočnosti, ktorým autor - sústredený najmä na Britániu a ďalšie veľmoci - vôbec nevenuje pozornosť. O tom, čo v knihe nechýba, výrečne svedčí jej štruktúra. Prvá kapitola postupne analyzuje sprisahania, tajné spolky a kulty, ktoré výrazne ovplyvnili vývoj sveta od úsvitu dejín po prítomnosť. Druhá kapitola reflektuje činnosť spravodajských služieb od začiatkov vyzvedačstva až po najnovšie špiónážne aféry. Tretia kapitola dokumentuje významné geopolitické zmeny na pozadí tajnej diplomacie. Štvrtá kapitola sa zameriava na problematiku účinného využívania ľsti a klamu v medzinárodných súvislostiach - od uplatnenia trójskeho koňa až po inváziu do Iraku na základe dezinformácií o neexistujúcich zbraniach hromadného ničenia. Piata kapitola poukazuje na pôsobenie skrytých vládcov či sivých eminencií, teda osôb, ktoré z úzadia formovali kľúčové spoločenské procesy svojej doby. Šiesta kapitola objasňuje úlohu tajných projektov vo sfére vojenských technológií od starovekých zbraní po nukleárne systémy, ale aj tajných misií od objaviteľských ciest po prevzatie nacistického spravodajského a vedeckého potenciálu víťaznými mocnosťami.

Zaujímavé sú autorove postrehy i obavy, ktoré signalizujú úsilie zákulisných zoskupení o revitalizáciu feudalizmu, teda konštituovanie neofeudalizmu vytvorením teokratických režimov v Európe i v USA - na ideologickom zázemí náboženského fanatizmu (či už katolíckeho alebo protestantského). Na záver sa vráťme k poznámke, čo v diele očividne chýba. Pre nás určite povzbudzujúco vyznieva autorovo negatívne hodnotenie zaostalej etnickej, sociálnej a vojenskej stratégie rakúsko-uhorského impéria pred I. svetovou vojnou a počas nej, ale napriek zasväteným pohľadom na rozličné aspekty geopolitických ťahov a ozbrojených ťažení Joel Levy ani len nevymentúva, aké nástupnícke štáty vlastne vznikli na území habsburskej monarchie po jej povojnovom rozparcelovaní. To by mal citlivo vnímať každý, kto si čokoľvek namýšľa o medzinárodnom význame stredných a malých krajín, vrátane prvej Československej republiky, nehovoriac o váhe súčasnej ČR a SR v rámci svetovej politiky. V súvislosti s II. svetovou vojnou tiež niet zmienky o osude a vôbec existencii Česka a Slovenska, teda ani o domácom a zahraničnom protifašistickom odboji, Slovenskom národnom povstaní či atentáte na Heydricha. Jedno je však celkom isté - dejiny sa neskončili a naďalej na ich modelovanie pôsobí celý rad dôležitých

neverejných faktorov, neznámych síl, zamaskovaných záujmov a zamlčovaných koncepcií.

PAVOL JANÍK

Kolektív autorov: SPOMIENKY A PRÍBEHY Sprint 2, Bratislava 2012

Cez prizmu osobností

Kniha prostredníctvom spomienok a portrétov osobností, ako aj bohatého fotografického materiálu sprístupňuje dejiny nášho ekonomického vysokého školstva v rozpätí uplynulých 70 rokov. Zostavovatelia Jaroslav Husár, Ivan Laluha a Ján Petrenka stáli pred neľahkou úlohou zmapovať vývoj, počas ktorého sa vystriedalo niekoľko rozdielnych politických prístupov - od vojnového obdobia až po odchod prvej vlády Roberta Fica a nástup kabinetu Ivety Radičovej. Úvodná kapitola prezentuje svedectvá **rektorov** školy, ktorej názov sa menil podľa dobových požiadaviek. Mikuláš Sedlák univerzitu viedol v dvoch prelomových obdobiach a sústredil sa na úlohu Vysoké školy ekonomickej v čase Pražskej jari. **Rektor** Vladimír Háčik venuje pozornosť aj presídleniu inštitúcie po polstoročí z centra hlavného mesta do Petržalky. Ján Petrenka, ktorý bol prvým štatutárom po novembri 1989, sa zamerával na zásadné premeny vzdelávacej ustanovizne. Nasleduje príspevok Juraja Sterna, ktorý bol šéfom univerzity v intervale rokov 1994 - 2000. K aktuálnym a perspektívnym otázkam sa vyslovuje súčasný **rektor Rudolf Sivák**. Pozornosť si zasluhujú zakladatelia moderného ekonomického myslenia na Slovensku - Jur Hronec, ako aj Imrich Karvaš a Peter Zaťko, ktorí výrazným spôsobom podporili myšlienky boja za slobodu v Slovenskom národnom povstaní i mnohí ďalší. (Univerzita pod názvom Vysoká škola obchodná vznikla 4. 10. 1940.) Jednotlivé etapy a aspekty vývoja kompetentne reflektujú viacerí renomovaní odborníci. Dielo uzatvárajú obrazové časti a epilóg Jaroslava Husára

MIROSLAV JANEK

Thomas Bernhard: SKRACHOVANEC Bratislava, Kalligram 2011

Hľadanie dokonalosti

Thomas Bernhard, jeden z najvýznamnejších a zároveň najkontroverznejších rakúskych spisovateľov druhej polovice 20. storočia podáva v románe Skrachovanec (v origináli Der Untergeher) príbeh troch priateľov hudobníkov - klavírných virtuózov. Jedným z nich je svetoznámy kanadský umelec Glenn Gould, ktorého meno sa v hudobnom svete spája najmä s originálnou interpretáciou niektorých Bachových skladieb, predovšetkým Goldbergových variácií, druhým je Wertheimer, ktorý niektorými črtami či životnými okolnosťami pripomína Wittgensteina (nie je to prvý raz, čo Bernhard venoval tomuto, filozofovi literárnu pozornosť), napokon v treťom - autorskom rozprávačovi by sme mohli využiť niektoré autobiografické prvky. V pozadí, no nie ako neďôležitá postava vystupuje ešte postava virtuóza a pedagóga Horowitza, na ktorého interpretačných kurzoch na akadémii Mozarteum v Salzburgu sa všetci traja spoznali. Treba hneď dodať, že tak v prípade Goulda, ako aj Horowitza, hoci priezviská - a u Goulda obe mená - odkazujú na reálne postavy hudobnej scény, ide o prelínanie faktografie a fikcie, nie výlučne o verné stvárnenie skutočných predobrazov (takéto prelínanie faktografických a fiktívnych prvkov sa vyskytuje u spisovateľa častejšie). Aby som bola úplná, ďalším protagonistom v tomto románe je hudba, najmä už spomínané Bachove Goldbergove variácie (niekedy sa používa názov Goldbergovské variácie), skladba, v ktorej Bach podáva priam exemplárnu ukážku svojho majstrovstva utvárať variácie. A zároveň skladba, ktorá sa stáva pre všetkých troch klaviristov priam osudovou, vidia v nej totiž meradlo svojej reálnej či potenciálnej virtuozity. Od okamihu, ako si Wertheimer a rozprávač vypočujú jej Gouldovu interpretáciu, dospejú k rozhodnutiu vzdať sa vlastných umeleckých ambícií a resignovať na ďalšiu hudobnú kariéru. Robia to pod dojmom geniálnej hry svojho druha a v presvedčení, že dokonalosť, akú on predvádza, nemôžu nikdy dosiahnuť. V dôsledku tohto odhalenia vlastných limitov sa ich cesty rozchádzajú, Wertheimer sa oddáva filozofii a iným „duchovedám“, rozprávač si predsavzal napísať niečo o ich geniálnom priateľovi, uchopiť podstatu jeho geniality a celej jeho zložitej osobnosti... Z tohto hľadiska by mohla Bernhardova próza niesť názov podľa spomínanej skladby, spisovateľ v nej totiž predvádza - a dodám, že suverénne - literárne variácie tém, ktoré sú pre neho charakteristické, či už je to absurdita sveta, ľudského života (v strete so smrťou), osamelosť individua a jeho odcudzenie spoločnosti, ale aj vzťah k umeniu, otázky tvorby i recepcie umeleckých diel... alebo nemilosrdná kritika týkajúca sa rakúskej spoločnosti v minulosti (tu najmä v súvislosti s prejavmi nacizmu v politike) a v súčasnosti. Spisovateľ, ktorý si vyslúžil prezývku „Nestbeschmutzer“ (kto si špiní do vlastného hniezda) odkrýva nedostatky v rakúskom súdnictve, školstve, poukazuje na výrazné sociálne rozdiely, na časté prvky meštiackeho, snobského životného štýlu vyšších vrstiev, na mušku si berie umelecké dianie vo svojej krajine, dokonca aj prestížny salzburský festival či hudobné akadémie vo Viedni alebo v Salzburgu... Napokon tretím aspektom spätosti prózy s Bachovou skladbou je samotná technika Bernhardovho písania, pre ktoré je symptomatické variovanie motívov, modifikovanie jednotlivých línií, ich opakovanie, návraty k nim striedajúce sa so zmenami či posuvmi videnia udalostí z iných perspektív. Autor v románe variuje základnú tému, a tou je otázka geniality v umení, dokonalosti ideálu v konfrontácii s reálnymi obmedzeniami, ale aj otázka vzťahu umenia a každodennosti, respektíve vzťahu

umenia (umelcov) k „obyčajným“, „malým“ ľuďom.... V kontexte spomínaných problémov predostiera spisovateľ fenomén „skrachovania“, na osude jedného z protagonistov približuje situáciu a tragický koniec „skrachovanca“, ktorý neunesol ťarchu rozpoznanja vlastných limitov. Strhujúco napísaný román evokuje viaceré otázky o zmysle umenia (tak z hľadiska jeho tvorcov a interpretov, ako aj z hľadiska jeho prijímateľov) a o zmysle ľudského konania a života vôbec.

ETELA FARKAŠOVÁ

Robert Lomas: VIDĚNÍ V TEMNOTÁCH BB/art, Praha 2006

Kontinuita zaniknutých civilizácií?

Britský spisovateľ a vedec Robert Lomas sa venuje najmä histórii slobodomurárstva, neolitu (mladšej dobe kamennej), starovekým technológiám a archeoastronómii (astroarcheológii, štúdiu tradičných astronómii v ich kultúrnom kontexte s využitím archeologickej a antropologickej evidencie). Jeho pôvodným odborom je elektrotechnika, neskôr získal doktorát za výskum v oblasti fyziky pevných látok a kryštalických štruktúr. Potom pôsobil vo sfére vývoja elektronických zbraní a regulačných sústav záchranných služieb. V súčasnosti prednáša o informačných systémoch na univerzite v Bradforde. Je autorom viacerých kníh - napríklad *The Invisible College* (Neviditeľné kolégium) o vzniku Royal Society (Kráľovskej spoločnosti); *Freemasonry and the Birth of Modern Science* (Slobodomurárstvo a vznik modernej vedy); *The Man who Invented the Twentieth Century* (Človek, ktorý vynášiel 20. storočie) o geniálnom bádateľovi v oblasti elektrickej energie Nikolovi Teslovi; *The Hiram Key* (Chrámov kľúč) o objave Ježišových tajných zvitkov; *The Second Messiah* (Druhý Mesiáš) o templároch a Turínskom plátne, *Uriel's Machine* (Urielov stroj) o starovekom pôvode vedy; *The Holy Grail* (Svätý Grál) o záhadách starých civilizácií. Päť z nich vytvoril v spolupráci s Christopherom Knightom. Publikácia *Vidění v temnotách* s pôvodným názvom *Turning the Hiram Key* (Odomykanie Chrámovým kľúčom) je ojedinelým pokusom detailne priblížiť slobodomurárske rituály a interpretovať ich z pozície prominentného člena bratstva s mimoriadnym literárnym a vedeckým renomé nielen v Británii a USA, ale doslova v celosvetových reláciách. Nezainteresovaného čitateľa však môže zasakočiť niekoľko faktov, ktoré lôžové súručenstvá nevedoľak posúvajú do polohy cirkevných a straníckych organizácií s mnohými styčnými bodmi i problémami. Kriticky uvažujúcemu vedcovi Robertovi Lomasovi v rámci apologetiky lôžovej rétoriky neprekáža prisahať, že mu v prípade prezradenia interných tajomstiev zoskupenia môžu podrezať hrdlo a vytrhnúť jazyk, lebo to zľahčuje konštatovaním, že bezpečnostné a zdravotné orgány by určite nedovolili uplatňovať podobné praktiky. Rovnako je ľahkoverne hrdý na to, že osvietené slobodomurárstvo nadväzuje na predkresťanské náboženstvá a tradície zaniknutých civilizácií, hoci ich súčasťou bolo prinášanie ľudských obetí. Príznačné je aj lipnutie na dôslednom dodržiavaní rituálov. Podľa autora nie je dôvodom na ich modernizáciu to, že ich význam sa vo všeobecnosti môže zdať nepochopiteľný. Kuriozitou je, že Robert Lomas sa stal zasväteným bratom vďaka svojej svokre, ktorá bola členkou ženskej lôže. Teda osvietenci už pokročili aj v oblasti emancipácie žien, ale pre istotu ich naďalej segregujú aspoň v samostatných lôžach. Autor dokonca konštatuje, že niektorým ženským združeniam sa úspešnejšie ako mužským darí omladzovať ich členstvo. Celkom vážne nastoľuje aj problém, že mladí odborníci nechcú v lôžach tráviť svoj obmedzený voľný čas ako neplatení barmani a čašníci, preto dáva za príklad progresívnejšie lôže, ktoré radšej najímajú personál, aby neznechucovali nových členov vykonávaním obslužných prác. A to sa už od viery vo Veľkého architekta vesmíru, zosúladenia človeka s harmóniou kozmických síl a založenia USA ako prvej slobodomurárskej krajiny na svete dostávame k oveľa prízemnejším starostiam o generačnú obnovu; a teda prežitie organizácie založenej na ezoterickej zmesi okultizmu, hermetickej filozofie, renesančnej syntézy mágie, alchymie a astrológie.

PAVOL JANÍK

[Späť na obsah](#)

57. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Rektor EU; hnonline.sk; 24/08/2012; Názory; Rudolf Sivák]

Eurozóna prechádza najzložitejším obdobím svojej doterajšej existencie. Dlhová kríza vyvolala otrasy na finančnom trhu a fiškálna reštrikcia v spojení s vysokou neistotou mali v prvom polroku 2012 za následok výrazné spomalenie, či dokonca recesiu vo veľkých ekonomikách eurozóny, ako Španielsko, Taliansko alebo Francúzsko. V druhom štvrtroku začali byť badateľné známky spomalenia aj v Nemecku, kde reálny HDP vzrástol len o 0,3 percenta.

Napriek tomu sa ekonomická aktivita na Slovensku od začiatku roku 2012 vyvíjala pomerne pozitívne. Evidovaná nezamestnanosť bola v júni v porovnaní so začiatkom roka nižšia o 0,35 percenta. V prvom polroku 2012 dosiahol medziročný rast priemyselnej produkcie 10,1 percenta a nové objednávky v priemysle rástli ešte rýchlejšie. V prostredí spomaľovania rastu svetovej ekonomiky a medzinárodného

obchodu sme zaznamenali v prvom polroku rast exportu o 9,9 a reálny HDP vzrástol takmer 3 percentá.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že slovenská ekonomika je pomerne imúnna proti zhoršeniu externého prostredia. Toto zdanie je však klamlivé a v prípade ďalšieho prehĺbenia ekonomických problémov v eurozóne je len otázkou času, kedy sa spomalenie ekonomickej aktivity prejaví aj u nás.

Vyplyva to z viacerých dôvodov. Prvým je pokračujúci pokles ekonomickej aktivity v eurozóne s vplyvom na celú úniu. Priame dosahy takéhoto vývoja sú zrejmé, keďže export do EÚ tvorí viac ako 80 percent celkového vývozu Slovenska. Nepriame dosahy vyplývajú z prepojenosti svetového obchodu. Únia je najväčším exportným trhom Číny a významným obchodným partnerom USA. Oslabenie dopytu v Európe sa už prejavuje v poklese globálneho outputu, čo limituje aj exportné možnosti samotnej EÚ.

Existuje viacero indícií, že pokles ekonomickej aktivity zasiahne v blízkej budúcnosti v oveľa vyššej miere aj Nemecko, odkiaľ k nám "prúdi" každé piate euro z celkového exportu slovenskej produkcie. Zamestnanosť v najväčšej európskej ekonomike už niekoľko mesiacov stagnuje. Viaceré tzv. predstihové ukazovatele naznačujú, že v najbližších mesiacoch nedôjde k spomaleniu rastu, ale skôr k poklesu ekonomickej aktivity v Nemecku. Napríklad Index nákupných manažérov (PMI) v júli klesol na porovnateľne nízku úroveň ako v septembri 2008, čiže tesne pred globálnou recesiou. Pokles ekonomickej aktivity v Nemecku potvrdzuje aj nečakane prudké zníženie importu, priemyselnej produkcie a nových objednávok v priemysle za jún 2012. Je pravdepodobné, že útlm v Nemecku sa čoskoro prejaví aj na Slovensku.

Problematická je aj situácia v domácej ekonomike. Stavebníctvo ako cyklické odvetvie, ktoré môže využiť pozitívne efekty z priaznivého vývoja zahraničného obchodu len vo veľmi obmedzenej miere, je od roku 2009 v útlme. Medziročný pokles stavebnej produkcie sa nezastavil ani v roku 2012, za prvý polrok klesol o 11 percent.

V roku 2013 môžeme očakávať výraznejšie reštriktívne dosahy fiškálnej konsolidácie na ekonomický rast. Zníženie schodku verejných financií pod 3 percentá HDP by v budúcom roku malo znamenať záporný príspevok verejnej správy k rastu HDP v rozsahu približne 1,5 percenta. Pritom v prvom štvrtroku 2012 bola spotreba verejnej správy jedinou zložkou domáceho dopytu, ktorá vykázala medziročný rast ("predvolebný efekt").

Uvedené skutočnosti naznačujú, že vývoj európskej a svetovej ekonomiky bude v najbližšom období horší, než medzinárodné inštitúcie začiatkom roka predpokladali. Ak by v takomto prostredí došlo k naplneniu prognóz ekonomického rastu pre Slovensko (MMF, EK aj NBS aktuálne prognózujú pre rast reálneho HDP okolo 2 percent na rok 2012 a zrychlenie na 3 v roku 2013), bol by to pozitívny jav.

Rudolf Sivák

Autor je **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

58. Kríza nás ešte nezasiahla naplno

[Téma: Rektor EU; HN; 24/08/2012; s.: 6; Názory a analýzy; Rudolf Sivák]

Eurozóna prechádza najzložitejším obdobím svojej doterajšej existencie. Dlhová kríza vyvolala otrasy na finančnom trhu a fiškálna reštrikcia v spojení s vysokou neistotou mali v prvom polroku 2012 za následok výrazné spomalenie, či dokonca recesiú vo veľkých ekonomikách eurozóny, ako Španielsko, Taliansko alebo Francúzsko. V druhom štvrtroku začali byť badateľné známky spomalenia aj v Nemecku, kde reálny HDP vzrástol len o 0,3 percenta. Napriek tomu sa ekonomická aktivita na Slovensku od začiatku roku 2012 vyvíjala pomerne pozitívne. Evidovaná nezamestnanosť bola v júni v porovnaní so začiatkom roka nižšia o 0,35 percenta. V prvom polroku 2012 dosiahol medziročný rast priemyselnej produkcie 10,1 percenta a nové objednávky v priemysle rástli ešte rýchlejšie. V prostredí spomaľovania rastu svetovej ekonomiky a medzinárodného obchodu sme zaznamenali v prvom polroku rast exportu o 9,9 a reálny HDP vzrástol takmer 3 percentá. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že slovenská ekonomika je pomerne imúnna proti zhoršeniu externého prostredia. Toto zdanie je však klamlivé a v prípade ďalšieho prehĺbenia ekonomických problémov v eurozóne je len otázkou času, kedy sa spomalenie ekonomickej aktivity prejaví aj u nás. Vyplyva to z viacerých dôvodov. Prvým je pokračujúci pokles ekonomickej aktivity v eurozóne s vplyvom na celú úniu. Priame dosahy takéhoto vývoja sú zrejmé, keďže export do EÚ tvorí viac ako 80 percent celkového vývozu Slovenska. Nepriame dosahy vyplývajú z prepojenosti svetového obchodu. Únia je najväčším exportným trhom Číny a významným obchodným partnerom USA. Oslabenie dopytu v Európe sa už prejavuje v poklese globálneho outputu, čo limituje aj exportné možnosti samotnej EÚ. Existuje viacero indícií, že pokles ekonomickej aktivity zasiahne v blízkej budúcnosti v oveľa vyššej miere aj Nemecko, odkiaľ k nám „prúdi“ každé piate euro z celkového exportu slovenskej produkcie. Zamestnanosť v najväčšej európskej ekonomike už niekoľko mesiacov stagnuje.

Viaceré tzv. predstihové ukazovatele naznačujú, že v najbližších mesiacoch nedôjde k spomaleniu rastu, ale skôr k poklesu ekonomickej aktivity v Nemecku. Napríklad Index nákupných manažérov (PMI) v júli klesol na porovnateľne nízku úroveň ako v septembri 2008, čiže tesne pred globálnou recesiou. Pokles ekonomickej aktivity v Nemecku potvrdzuje aj nečakane prudké zníženie importu, priemyselnej produkcie a nových objednávok v priemysle za jún 2012. Je pravdepodobné, že útlm v Nemecku sa čoskoro prejaví aj na Slovensku. Problematická je aj situácia v domácej ekonomike. Stavebníctvo ako cyklické odvetvie, ktoré môže využiť pozitívne efekty z priaznivého vývoja zahraničného obchodu len vo veľmi obmedzenej miere, je od roku 2009 v útlme. Medziročný pokles stavebnej produkcie sa nezastavil ani v roku 2012, za prvý polrok klesol o 11 percent. V roku 2013 môžeme očakávať výraznejšie reštriktívne dosahy fiškálnej konsolidácie na ekonomický rast. Zníženie schodku verejných financií pod 3 percentá HDP by v budúcom roku mal znamenať záporný príspevok verejnej správy k rastu HDP v rozsahu približne 1,5 percenta. Pritom v prvom štvrtroku 2012 bola spotreba verejnej správy jedinou zložkou domáceho dopytu, ktorá vykázala medziročný rast („predvolebný efekt“). Uvedené skutočnosti naznačujú, že vývoj európskej a svetovej ekonomiky bude v najbližšom období horší, než medzinárodné inštitúcie začiatkom roka predpokladali. Ak by v takomto prostredí došlo k naplneniu prognóz ekonomického rastu pre Slovensko (MMF, EK aj NBS aktuálne prognózujú pre rast reálneho HDP okolo 2 percent na rok 2012 a zrýchlenie na 3 v roku 2013), bol by to pozitívny jav.

Rudolf Sivák Autor je **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

59. **Rektori dostávajú odmeny v desaťtisícoch eur**

[Téma: Rektor EU; Nitrianske noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 4; SPRAVODAJSTVO; TASR]

Vysoké prémie rozdávali aj na slabých školách. Odmeny určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**.

NITRA. Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43-tisíc eur. Informujú o tom Hospodárske noviny. Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30-tisíc eur, jeho mesačný plat je 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20-tisíc eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur.

Na kvalite školy nezáleží

Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15 500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14 497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14-tisíc eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13-tisíc eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olha (8150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur). HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste.

Opak amerického systému

Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**. "Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora** a nie naopak," vysvetlila analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková. Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav jej samosprávnosti. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," povedal hovorca rezortu Michal Kaliňák. (TASR)

[Späť na obsah](#)

60. **Rektor UCM patrí medzi najlepšie odmeňovaných**

[Téma: Rektor EU; Trnavské noviny; 27/08/2012; 34/2012; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; TASR]

Odmeny **rektorov** slovenských vysokých škôl dosahujú aj desaťtisíce eur.

TRNAVA. Najvyššie odmeny spomedzi **rektorov** vysokých škôl dostala od 1. januára 2011 rektorka Žilinskej univerzity Tatiana Čorejová. Jej odmeny sa pri mesačnom plate 5000 eur vyšplhali na 43.000 eur. Informoval o tom denník Hospodárske noviny (HN). Na druhom mieste z hľadiska výšky odmien skončil šéf rektorskej konferencie a **rektor** Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár. Jeho odmeny od 1. januára 2011 dosiahli 30.000 eur, jeho mesačný plat je podľa HN 2588 eur. Tretiu priečku obsadil prvý muž Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Ladislav Mirossay s odmenami na úrovni 20.000 eur. Jeho mesačný plat dosahuje 4831 eur. Do prvej desiatky najviac odmeňovaných sa podľa HN dostali aj **rektor** Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Jozef Matúš (15.500 eur), **rektor** Univerzity J. Selyeho v Komárne János Tóth (14.497 eur), **rektor** Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Ivan Kneppo (14.000 eur), **rektor** Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Peter Bielik (13.000 eur), **rektor** Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Ol'ha (8150 eur), **rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák** (7500 eur) a **rektor** Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasepa (5220 eur). HN poukazujú na to, že vysoké odmeny dostali aj **rektori** škôl s najnižším hodnotením kvality. Komárňanská Univerzita J. Selyeho má dve z troch fakúlt na dne rebríčka Akademickkej ratingovej a rankingovej agentúry. Univerzita sv. Cyrila a Metoda má zase jednu z troch fakúlt na poslednom mieste. Odmeny aj platy **rektorov** určuje správna rada školy, ktorej členov menuje aj **rektor**. "Je trochu problém, že plat **rektorov** navrhujú ľudia, ktorých si vybral. Toto je úplne opačná logika než v USA, odkiaľ sa správne rady prebrali, kde správna rada vyberá **rektora**, a nie naopak," vysvetlila pre denník analytička Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Renáta Králiková. Podľa ministerstva školstva nesie za tento stav zodpovednosť škola. "Je to prejav samosprávnosti vysokej školy. Správna rada nesie plnú mieru zodpovednosti za každé svoje rozhodnutie," uviedol pre HN hovorca rezortu Michal Kaliňák. (TASR)

[Späť na obsah](#)
